

DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 49   Penktadienis - Friday   SECOND-CLASS   341 HIGHLAND BLVD.   15 centų
Grudis - December 7, 1973   Postage paid at Brooklyn, N.Y.   BROOKLYN, N.Y. 11207

**Savaitės
įvykiai
XI. 26 — XII. 3**

ANTRASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS CHICAGOJ

Ko Suslovas lankėsi Lietuvoje

N. Y. Times koresp. Christopher S. Wren lapkričio 28 pranešė, kad po Lietuvą keliauvo Michail A. Suslov, politbiuro narys, griežtosios politikos šalininkas, didžiausias kompartijos teoretikas. Korespondentas mano, kad Suslovo kelionė buvo parinkta kaip tik prieš Kalėdų sezoną ir turėjo tikslą sustiprinti partinę ateistinę veiklą prieš "religiją", kuri artimai siejasi su lietuvių nacionalizmo stipriomis apraiškomis.

Lapkričio 27 Kaune Suslovas kalbėjęs mokytojams ir politechnikos instituto studentams, nes technikos ir medicinos studentai buvo gausiai dalyvavę gegužės mėnesio riaušėse, kada buvo iššaukti net parašutininkai. Lapkričio 28 Vilniuje kalbėjęs apie reikalą "sudaryti palankesnes sąlygas komunistų statybai mūsų šalyje", pritarėdamas tuo pat metu koegzistencijai tarp Rytų ir Vakarų.

Kas paskatino šį Suslovo vizitą? Korespondentas nurodo kai kuriuos faktus dar prieš Suslovo vizitą. Būtent, vietos partinė organizacija reiškė nepasitenkinimą ideologiniu atsilikimu, ūkiniu nepažangumu ir korupcija, nors kalbos dėl tų dalykų Lietuvoje nebuvo tosios aštrios, kaip apie tai buvo kalbama Gruzijoje, pastebi korespondentas.

Prieš keletą dienų antrasis Lietuvos kompartijos sekretorius Valery I. Charazov skundėsi, kad "organizacijų pirmųjų veikla neatitinka modernių reikalavimų". Tai pranešė jis centro komitetui, kalbėdamas apie išpūstas statistikas, favoritizmą, girtavimą. Korupcija kaltino pareigūnus, net prekybos viceministerį. Kaltino kitus, kad jie siekia naudoti savo kišeni, automobilių, apartamentų, nežiūrėdami partijos interesų. Smerkė jaunimo organizacijų girtavimą. Esą Kaune vieno fabriko darbininkai po du ir daugiau kartų buvo atsidūrę "blai-vykloje".

Tas pats Charazov buvo palietęs ir kitą temą — lietuvių mėginimus "atgavinti nacionalistines nuotaikas tarp atsilikusių gyventojų dalies, sėti nepasitenkinimą tarp skirtingų tautybių." Anot korespondento, tai buvo taikoma lietuvių nacionalizmui prieš Sovietų vadovavimą.

Kalbėdamas apie "katalikybės gilią šaknis Lietuvoje", Charazov kaltino, kad "ne visos partinės organizacijos skiria užtenkamai dėmesio ateistinei propagandai".

Partijos problemas, mano korespondentas, bent iš dalies buvo priežastis, kodėl pasirodė Lietuvoje Suslovas, vienas iš keturių galingiausių politbiuro narių.

Prie korespondentų informacijų tenka pridurti, kad Suslovas jau 1944-46 metais buvo "VKP (b) ck biuro Lietuvai" pirmininku. Jis tada buvo "vyriausia galva" Lietuvai valdyti. Gal būt, ir dabar po Charazovo aliarmo jis atvyko tam pačiam reikalui.

Rengiasi taikos konferencijai Ženevoje

Izraelio-Arabų taikos konferencija Ženevoje numatyta gruodžio 18. Joje dalyvaus Amerika, Sovietai, Izraelis, Egiptas, Sirija, Jordanija ir JT generalis-

(nukelta į 2 psl.)

Šis ruduo gausus žymiais suvažiavimais. Darbo dienos savaitgalį Washingtono vyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, o Bostone — Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos studijų dienos. Gį Padėkos dienos savaitgalį, lapkričio 21-25, Chicagoj turėjome antrąjį mokslo ir kūrybos simpoziumą. Nors šie suvažiavimai skiriasi vienas nuo kito, tačiau jie visi liudija mūsų tautinį gyvastingumą už Lietuvos sienų. Visi jie stengiasi pakelti kultūrinį lygį ir nuteikti mus naujumi užmojam.

Simpoziumų raida ir tikslas
Simpoziumai pas mus, palyginti, nauja apraška. Esam priražę prieš kongresų, seimų, studijų dienų... Simpoziumai iš-

Fordas senato patvirtintas viceprezidentu 92:3 balsais. Atstovų Rūmai, laukiama, patvirtins gruodžio 6.

Sen. E. Kennedy tebesąs populiariausias kandidatas į prezidentus — 41 proc., po jo Wallace 14 proc., Muskie 9, McGovern ir Jackson po 6 proc. Tarp respublikonų populiariausi Reagan, Rockefelleris. Pagal Gallupą Kennedy lenkia Reaganą 50:43.

Amerikos vyskupų konferencija atmetė siūlymą komuniją duoti į rankas.

Japonija pasisakė už Izraelio gražinimą į 1967 sienas. Arabai pažadėjo netaikyti jiems 5 proc. naftos mažinimo gruodžio mėn. Kaip naftos ginklas veikia, rodo dar Japonijos įsipareigojimas palestiniečių reikalams savanoriškai per J. Tautas vietoj ligišolinių 1.1 mil. skirti 1974 m. 5 mil., Olandija taip pat savo dalį sudvigubino. Amerika tam fondui moka 23.2 mil. O bendras to fondo biudžetas 63 mil. — remti 2.5 išvietintų arabų.

Izraely paastrėjo kritika vyriausybei. Golda Meir pasitikėjimas nukrito iš 65 proc. iki 45. Labiausiai nukentėjo apsaugos min. Dayan — iki 14 proc. Kaltinamas jis ir štabas dėl nesugebėjimo įvertinti padėties.

Nato gen. sekretorius Luns paskelbė kaltinimą Sovietams, kad jie sulaužė Brežnevo-Nixono susitarimą. Esą Sovietai žinojo apie arabų rengiamą puolimą ir nepainformavo Nixono. Esą Sovietai pasiuntė arabams 2,500 tankų — daugiau nei naciai buvo pasiuntę į rytų frontą — tik 2,000. Giria Nixono reagavimą aliarmu, kuris įtikinęs Sovietus, kad Amerika savo įsipareigojimus tesės.

Vokietija sustabdė naujų darbininkų iš užsienio priėmimą. Jų esą jau 2.6 mil. — dešimtas visos darbo jėgos.

reikia labiau diskusinį išsiaiškinimo metodą, kuris greičiausiai išplaukė iš dabar visur paplitusio dialoginio kalbėjimo. Studentai veda dialogus su profesoriais, kunigai — su tikinčiaisiais, net viena religija eina į dialogus su kita. Ir mes, pirmiau turėję kultūros pokalbių, dabar, jau antrą sykį, susilaukėm simpoziumų, kur suvažiavę mūsų intelektualai pokalbių metodu lukština mokslines ir visuomenines problemas. Šių simpoziumų tikslas — jungti visus lietuvius intelektualus vienybėn.

Pirmasis mokslo ir kūrybos simpoziumas Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos triūs buvo suorganizuotas Chicagoj 1969 lapkričio 26-30. Antrasis simpoziumas įvyko taip pat Chicagoj, bet organizatoriais jau buvo trys institucijos: minėtoji Inžinierių ir Architektų Sąjunga (pirm. dr. P. Mažeika), Lietuvių Gydytojų Draugija (pirm. dr. G. Balukas) ir Lituanistikos Institutas (pirm. inž. dr. J. Gimbutas). Jie sudarė organizacinę techninę komisiją, kuriai vadovavo Jonas Jurkūnas iš Chicagos. Komisijos žinioj veikė programos koordinatoriai: humanitarinių mokslų — prof. dr. R. Šilbajoris, medicinos mokslų — dr. J. Valaitis ir griežtųjų mokslų — dr. inž. S. Matas. Generalinio koordinatoriaus darbą atliko prof. dr. V. Vardys. Abu simpoziumus globojo JAV Liet. Bendruomenės krašto valdyba. Paskaitos vyko Jaunimo Centro patalpose.

Programa ir eiga

Dabartinio simpoziumo programa buvo žymiai platesnė už pirmojo. Paskaitininkais sutelkta net 108 asmenys — įvairiausių sričių specialistai. Jų paskaitų santraukos atspausdintos leidinyje, kurį gavo simpoziumo dalyviai. Tai palengvino sekti programą, nes paskaitos ejo lygiagrečiai, ir neįmanoma buvo tam pačiam žmogui dalyvauti visose. Leidinys padėjo orientuotis, kas vyksta aplink.

Oficialus simpoziumo atidarymas buvo lapkričio 22, ketvirtadienį, 2 v. p. p. su rengimo pirmininko J. Jurkūno žodžiu, vysk. V. Brizgio malda, konsulės J. Daužvardienės sveikinimu, dr. V. Vardžio paskaita. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Išvakarėse Tautiniuose namuose jau buvo įvykęs dalyvių susipažinimo pobūvis.

Paskaitininkas iškėlė faktą, kad simpoziumas atžymi šimtmetį nuo lietuvių įsikūrimo Amerikoje; priminė, kad jame dalyvauja 40 profesorių ir apie 30 asmenų, dirbančių tyrimų srityse, daug inžinierių, architektų ir dvasininkų; priminė taip pat

būtinybę lietuviui mokslininkui glaustis prie savo tautinės bendruomenės.

Įžanginis posėdis baigtas rezoliucija, smerkiančia intelektualų priespaudą Lietuvoje.

Ketvirtadienio popietę vyko šių sričių moksliniai posėdžiai: istorijos, biochemijos ir fizikos bei matematikos. Visumai labiausiai prieinamos buvo istorinės paskaitos: dr. Jono Puzino — apie Vilniaus 650 m. sukaktį, dr. V. Maciūno — apie dr. J. Šaulio archyvą Pennsylvanijos universitete ir B. Kaslo — apie Baltijos valstybių tarpusavio santykius. Jų klausė gausi auditorija.

Po šių posėdžių vakarop vėl susirinko ir bendrą būrį nagrinėti temos "Mokslininkai ir lietuvių bendruomenė: integracija ar izoliacija?" Kalbėtojai buvo šie: dr. Juozas Girnius, dr. B. Ciplijauskaitė, dr. K. Keblys ir dr. E. Vaišnienė. Pateikta įdomių minčių ir susilaukta gana karštų diskusijų.

Penktadienio priešpieštė apėmė filosofiją, psichologiją ir chemiją. Filosofija, atrodo, sutraukė bene daugiausia klausytojų. Nagrinėta: "Dabartinė filosofijos padėtis Lietuvoje" — dr. J. Girnius; "Ką Lietuvos filosofai randa Lenino raštuose — K. Skrupskelis; "Nihilizmo kritika" — Algis Mickūnas; "Būtis ir žodis" — Vincas Vyčinas.

Popietė gi buvo užpildyta literatūros, biologijos, technologijos bei inžinerijos, medicinos ir teologijos posėdžiais. Čia galiu kalbėti tik apie literatūrą ir teologiją, nes kitų sričių posėdžiai vyko lygiagrečiai ir nebuvo įmanoma dalyvauti.

Literatūros posėdis su trim paskaitininkais — D. Valiukėnaitė, R. Šilbajoris ir V. Skrupskelyte — apėmė Jurgio Baltrušaičio, William Blake, Tomo Venclovos ir Nykos-Nilūnto poezijos nagrinėjimus skirtingais atžvilgiais. Po paskaitų išsivystė diskusijos. Posėdžiam vadovavo Bronius Vaškelis.

Teologijos sekcija turėjo net keturis prelegentus, gildžiusis čia suminėtas problema: kun. dr. K. Trimakas — "Psichologinis žvilgsnis į tikėjimą"; kun. dr. V. Cukuras — "Šių dienų teologijos aktualieji klausimai"; kun. P. Dagys — "Karl Barth: Dievo dievystės skelbėjai šiame amžiuje"; kun. dr. F. Jucevičius — "Krikščioniškoji kultūra vilties ir nevilties dialektikoje". Paskaitomis domėjosi gausi publika. Jos buvo prieinamai paruoštos, bet, atsižvelgiant į laiką, teologijos sekcija atrodė perkrauta, ir prelegantai turėjo trumpinti savo tekstus.

Šeštadienio paskaitų turinys su negausiom išimtim gal la-

Kas yra tas, KURIAM SIŪLĖ ATSTOVAUTI AMERIKAI

Nixonui prikaičioja, kad pasirenka bendradarbius, kurie ir prezidentui ir valstybei padaro nepataisomos žalos. Tada prezidentui belieka tik aiškintis, kad tai buvo padaryta be jo žinios.

Washington Post pranešė, kad surastas kandidatas į atstovus Maskvoje, kur seniai jau nebėra Amerikos ambasadoriaus, nes tinkamo vis nepasitaiko tokiam svarbiam postui. Tas postas buvęs pasiūlytas pagaliau Armand Hammer, kuris yra 74 metų amžiaus, gimęs New Yorke, jo tėvai iš Rusijos, baigęs Columbijos universitetą, paskutiniu metu esąs Occidental Petroleum korp. prezidentas ir kuris š. m. balandžio mėn. 12 d. yra pasirašęs didžiausią lig šiol prekybos su Sovietais istorijoje sutartį.

Jam buvo pasiūlytas ambasadoriaus postas Maskvoje, bet jis nesutikęs.

Ta Washington Post žinia davė progą Ohio kongresmanui John M. Ashbrook, konservatyviam respublikonui, buvusiam Nixono konkurentui į prezidentus, pasakyti 60 minučių kalbą, kas yra tas, kuriam siūloma atstovauti Amerikai Maskvoje. Kalboje nuostabių kruopštumu surinktos ištraukos iš Lenino laišku, New York Times, Herald Tribune, Washington Post ir kt. spaudos bei knygų su pareiškimais apie Hammer, tėvo ir sūnaus, veiklą. Visa ta kalba paskelbta Congressional Record š. m. spalio 17.

Tėvas Julius: kaip jis rėmė Maskvą ir už ką sėdėjo kalėjime.

Tėvas Julius Hammer buvo gydytojas, kilęs iš Rusijos, žydas. Buvo New Yorko komunistų partijos kairiojo sparno komiteto narys ir mecenatas; 1919 metais nupirko namus 108 East 12 St. ir padovanojo partijos būstinei. Tais pat metais padėjo įsikurti New Yorke pirmam neoficialiam Sovietų atstovui L.C.A. K. Martens, davė finansinės paramos ir buvo jo patarėjas.

Dr. Hammer 1919 už neleгалius abortus buvo nuteistas į Sing Sing kalėjimą 3 su puse iki 15 metų. Išėjęs iš kalėjimo, išvyko į Maskvą. Kai ten 1929 partija buvo valoma, Amerikos kompartijos sekretorius Gitlow ir eilė kitų buvo išmesti. Išmetimas nepalietė Hammerio. Priešingai, jo markė kilo. Kai vėl grįžo, 1944 jis buvo narys Californijos ir Massachusetts komiteto, kuris organizavo fondą autonominei žydų respublikai Biro Bidžiane; 1946 narys

biliausiai buvo prieinamas visiems. Priešpietiniai posėdžiai lietuvių dramai (prelegantai — Dalia Šimoliūnienė ir V. Nakas), dailę (Romas Višulius), muziką (Leonardas Šimutis), visuomeninius mokslus (J. Šmulskytis — Marksizmo krizė; Algis Mickūnas — Šiandieninis dialektinis galvojimas; Romas Mišūnas — Tarybų Sąjungos demokratinė inteligentija). Gamtos mokslų posėdis, su penkiom paskaitom lukštenu jūrų ir upių problemoms.

(nukelta į 5 psl.)

BR. BUDRIŪNUI PASKIRTA PREMIJA UŽ DAINĄ

Fraternitas Lithuania, gydytojų korporacija, buvo paskyrusi 500 dol. premiją tam, kas sukurs muziką tos pačios korporacijos premijuotam Birutės Pūkelevičiūtės eilėraščiui. Dainos konkursui buvo atsiųsti 6 kūriniai. Jury komisiją sudarė: pirm. L. Budreckas, sekretorius — dr. V. Paprockas, nariai: M. Cibas, V. Mamaitis, Vyt. Strolia.

Jury komisija posėdžiavo lapkričio 29 Kultūros Židinyje. Geriausiu kūriniu rasta Tėvynės birželio slapyvardžiu pasirašyta daina. Atidarius voką, paaiškėjo, kad autorius yra Bronius Budriūnas. Jam ir atitenka korporacijos 500 dol. premija.

žydų artistų, rašytojų, mokslininkų komiteto Californijoje — komunistinės organizacijos.

Istorija apie jį, tėvą, nutruks-ta 1948 su jo mirtimi, susilaukus 75 metų.

Sūnus Armand: pirmasis kviečių su Sovietais pirklys

Sūnus buvo tėvo paziūrų ir profesijos. Kai tėvas buvo kalėjime, sūnus Armand 1921 išvyko į Sovietų Sąjungą. Nors nebuvo milijonierius, bet mokėjo suvaizinti milijonieriaus rolę. Amerikos komunistas Boris Reinstein surišo jį su Lennu.

Ashbrook cituoja eilę Lenino laišku, kuriuose Leninas laiko Hammerį Amerikos komunistu milijonierium, pažadėjusiu Uralo liaudžiai 1 mil. pūdų javų gerom sąlygom (5 proc.) ir savo ruožtu paimiti sovietines prekes importui į Ameriką. Esą sūnus Armand padovanojęs Sovietam medicinos įrankių už 60,000 dol. . . . Lenino laiškei įsako Stalinui ir kitieji politbiuro nariai, o taip pat sovietiniam atstovui Amerikoje Martens suinteresuoti Hammerį, kad jis imtųsi elektrifikuoti Uralą, žinoma, paskolos būdu. Partijos vienuoliktame kongrese Maskvoje 1922 kovo - balandžio mėn. Leninas aiškino, kad būtina panaudoti "komunizmo statybai nekomunistines rankas". Esą nors Hammeriai yra komunistai, bet jie gali vaidinti Amerikos kapitalistų, kad patrauktų kitus dirbti Sovietam.

"Amerikos kapitalistai turi būti suinteresuoti mūsų aliejum. Mes įsitikinę, kad labai svarbu pritraukti Amerikos kapitalą parafino fabriko statybai ir aliejaus vamzdžių statybai Grozno", kartojo tai Leninas laiškuose Čičerinui ir kompartijos sekretoriui Michailovui 1921 spalio 28.

1922 gegužės 11 laiške Zinovjevui Leninas kalba apie pirmą laivą kviečių, Hammer atsiųstų, ir už tai gavusį koncesiją azbesto kasyklom.

Kai stebimas kapitalas Sovietuose buvo nusavintas, Hammer buvo atlyginta ir leista pelnus išsivežti iš Sovietų. Jis pelnė apie 10 milijonų. Bet tokių laimingų biznierių buvo nedaug. (Tarp kitko ir Harrimanas mini, kad jam pasisekė investuoti kapitalą laiku atgauti! Red.)

Grįžęs į New Yorką, Hammer surengė Commodore viešbuty priėmimą biznieriam, siūlydamas stiprinti biznį tarp Amerikos ir Sovietų. O jau vėliau, 1940 lapkričio 20, New York Times pranešė, kad Hammer sutikęs su prez. Rooseveltu ir rėmęs "lend - lease" biznį.

Po partitės Maskvoje Armand su broliu Viktoru vertėsi meno dalykų bizniu, sukūrė Armand Hammer galeriją. Nuo 1957 išsikėlė į Californiją, tapo Occidental Petroleum prezidentu. Išplėtė veiklą į trašų, chemikalų, anglies, plastikos sritis Kanadoje, Aliaskoje, Meksikoje, Belgijoje, Libijoje, Peru, Čanoje, Venecueloje. Nors žydas, bet leidosi į prekybą ir su arabais dėl naftos. Net John Connally 1972 gruodžio mėn. kalbėjosi su Saudi Arabija dėl Occidental Petroleum reikalų. Dabar Hammer sudarė sutartis Maskvoje. (Jo keliu nuskubėjo į Maskvą apie 200 Amerikos firmų).

Savo pareiškimą Ashbrook baigia klausimu, ar padėtis dabar kitokia kaip 1920 ar 1930? Amerikos biznieriai ir dabar mato didelius pelnus iš prekybos su Sovietais. Tada buvo labai nedaug tokių kaip Armand Hammer, kurie turėjo specialius ryšius su komunistų vadais ir kuriem dėl to leista buvo pelnus išsivežti, kitų investicijos buvo nusavintos.

Visas tas Amerikos kapitalas ir technologija esą tamavo sovietinės pramonės statybai. Sovietų priklausomybė nuo Vakarų technologijos esą tos reikalas, kuris reikalingas didesnės šviesos.

Kultūros Židiny, į kurį jeita su iškilminga puota gruodžio 1 d. Nuotr. P. Bivamo

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA NR. 5

ŽINIOS IŠ KETURIŲ VYSKUPIJŲ

TELŠIŲ VYSKUPIJA

(Kapų paminklo tragiška istorija):

Palanga. Pokario metais Palangos gyventojai Astrauskai buvo ištremti į Sibirą ir ten iškentėjo 11 metų. Grįžę į Lietuvą, rado sugriautą tėviškę ir mirusius tėvelius, kuriems 1971 m. pabaigoje Palangos kapinėse pastatė paminklą. Šalia tėvų kapo Astrauskai rezervavo dvi vietas sau, o paminkle užrašė savo gimimo metus. Brangų paminklą apiformino vienas gabus menininkas. Paminklu nesizavėjo tik Palangos miesto valdžia, kuriai paminklo apipavidalinimas priminė jų darbus: su traktorium miesto parke nuverstą ir atiduotą metalo laužui menišką žalvarinę Kristaus statulą, ant Birutės kalno sunaikintas dvi Marijos statulas ir t.t. Astrauskų paminkle buvo pavaizduota sulaužyti kryžiai, o lietuvaitei, sudėjusi rankas, meldžiasi — Gelbėk mus, Viešpatie!

Sofijai Astrauskieniui raštu buvo pranešta, kad Palangos vykdomojo komiteto sprendimu 1972.IV.13 komunalinių įmonių kombinatas įpareigojas paminklą nugriauti. Moteris kreipėsi į Palangos vykdomąjį komitetą, į miliciją, bet ten jai pasakė, kad paminklas blogai apiformintas. Iš paminklo reikia išbraukti žodžius "Gelbėk mus, Viešpatie" ir panaikinti jos bei vyro įrašus. Astrauskienė nesutiko: "Be Dievo žodžio paminklas tinka tik prie karčiamos, o ne kapinėse. Aš esu katalikė. Gyvenu ir mirsiu su Viešpaties vardu. Jūs ateistai, Dievą netikite, tai kodėl bijote jo vardo?"

— Tas įrašas yra antitarybinis, — barėsi pareigūnas, — tereikia pridėti: "Gelbėk mus, Viešpatie, nuo komunistų!" Pakeisk užrašą, arba nugriausim paminklą!

Astrauskienė parašė skundą LTSR Ministrų Tarybai, kuri nusuntė jį komunalinių ūkių ministerijai, o ši tylėjo. Į pakartotiną skundą LTSR Ministrų Taryba atsakė neigiamai. Tada Astrauskienė kreipėsi į TSRS Ministrų Tarybą, bet iš ten gavo tik pašto kvitą, kad skundas gautas.

Spalio 11 Astrauskienė sužinojo, kad valdžios pareigūnai nuvažiavo į kapines nugriauti jos paminklo. Atvykusi į kapines, ji rado Palangos vykdomojo komiteto pareigūnus ir daug milicininkų bei saugumiečių. Iš stovyklų prievarta buvo atvaryti darbininkai, kuriems įsakė nugriauti paminklą. Daugelis jaunų darbininkų pasipriešino: — Šio darbo mes nedirbsime, — griaukite patys.

— Jei negriausite — atleisime iš darbo, — baugino vienas pareigūnas.

— Mes rasime geresnį darbą, — atšovė darbininkai ir išsiskirstė.

Astrauskienė pasiryžo ginti paminklą. Atsistojusi prie paminklo, pareiškė: "Kol aš gyva, nesugriausite. Pirmą mane nušaukite."

— Tu esi areštuota. Pasitrauk nuo paminklo. — Ir keturi saugumiečiai jėga atplėšė Astrauskienę nuo paminklo, įstūmė į milicijos mašiną, smarkiai sutrenkdami galvą. Nuvežta į milicijos būstinę, Astrauskienė apalpo. Gydytojui pareiškus, kad Astrauskienės sveikatos stovis blogas, milicija leido jai grįžti į namus. Paminklas traktoriumi buvo nugriautas ir išvežtas.

PANEVŽIO VYSKUPIJA

(Vykdomasis komitetas "tvarko" kleboną ir bažnyčią):

Saločiai. 1972 gruodžio mėn. Pasvalio rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Stapulionis apsilankė Saločiuose. Neradęs klebono namuose, pats pradėjo "šeimininkauti" bažnyčioje, išimdamas iš skelbimų vitrinos paaiškinimus apie adventą. Vėliau Saločių kleboną kun. Balaišį barė, esą, jis gąsdinąs žmones, pranašaudamas šio amžiaus pabaigoje būsiančią pasaulio pabaigą. Stapulionis pavogtame iš skelbimų vitrinos paaiškinime apie adventą buvo paminėta, kad antrasis Kristus atėjimas bus pasaulio pabaigoje. Saločių klebonui Stapulionis įsakė nelydėti mirusiųjų į kapines.

Krinčinas. 1973.I.5 Pasvalio rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Stapulionis, išsikvietęs Krinčino kleboną kun. Raščių, nurodė:

1. Draudžiama kunigui lydėti mirusiųjų į kapines, nes trukdomas judėjimas. Kapinės nuo bažnyčios už 400 metrų.

2. Bažnytinėje procesijoje draudžiama dalyvauti su tautiniais drabužiais, nes šituo esą bažnyčioje propaguojamas nacionalizmas.

3. Griežtai draudžiama kunigams bažnyčioje rinkti aukas. — Jūs, kunigai, prie pinigų puolat kaip šunys, — isteriškai šaukė Stapulionis.

VILKAVIŠKIO VYSKUPIJA

(Kun. Zdebskį milicija perkėlė į kitą vyskupiją):

Ąžuolų Būda. 1972 vasarą viena mergaitė padėjo Ąžuolų Būdos parapijiečiams paruošti vaikus pirmajai komunijai. Rugpiučio 3 šią mergaitę sulaukė Ąžuolų Būdos vidurinės mo-

kyklos direktorė ir "Šviesos" kolūkio partinės organizacijos sekretorė ir perdavė Kapsuko saugumui.

Po tardymo "nusikaltėle" buvo perduota mokyklos vadovybei "perauklėti".

Prieni. 1973.I.8 kun. J. Zdebskis buvo iškvietas į Prienių milicijos skyrių, iš kur su milicijos priežiūra buvo nugabentas į polikliniką patikrinti sveikatą — ar gali dirbti fizinį darbą.

1973.I.26 kun. J. Zdebskiui buvo įteiktas griežtas įspėjimas, kad per 15 dienų įsidarbintų bet kokiame darbe — ne kunigo pareigose, kitaip prievarta bus įdarbintas milicijos nuostata.

Civilinė valdžia leido kun. J. Zdebskiui eiti kunigo pareigas tik Telšių vyskupijoje. Kokiu pagrindu tai daroma, jei kun. J. Zdebskis civilinio teismo nubaustas nutėmimu? Bažnytinuose įstatymuose trėmimo bausmių nėra; be to, kun. J. Zdebskis bažnytiniais įstatymams nebuvo nusikaltęs. Pagal bažnytinę teisę jis priklauso Vilkaviškio vyskupijai ir neturi pareigos dirbti svetimoje vyskupijoje.

KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJA

(Kova prieš vaikus):

Nemaniūnai. 1972.V.15 Prienių rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas K. Čarneckis, išsikvietęs Nemaniūnų kleboną kun. J. Matulaitį, perspėjo, kad jis nesilaikęs tarybinių įstatymų, ir vertė pasirašyti tokį įspėjimą:

— Yra žinoma, kad Nemaniūnų parapijos bažnyčioje religinėms apeigoms patarnauja vaikai ir paaugliai. Tuo pažeidžiami tarybiniai įstatymai. Įspėjame jus neįtraukti vaikų ir paauglių religinėms apeigoms. Be to, jūs, neturėdami leidimo, išvykstate iš savo parapijos ir atliekate religines apeigas kitose parapijų bažnyčiose. Įspėjame, kad ateityje tai nesikartotų.

— Į Nemaniūnų mokyklą atvykusi iš Prienių, lektorė "švietė" mokinius ateistinėmis klausimais. Vaikai buvo bauginami, kad nedalyvautų procesijoje. Bailesnieji iš procesijos dingo, o kiti toliau lanko bažnyčią ir dalyvauja religinėse apeigose.

SKELBIMAI

LKB Kronika dėkoja visiems, kurie 1972 padėjo rinkti medžiagą apie persekiojamos Bažnyčios padėtį ir prašo ateityje dar uoliau padėti.

LKB Kronika reikalinga visų sąmoningų katalikų pagalbos, kad galėtų daugelį supažindinti su tikrąja Bažnyčios padėtimi.

LKB Kronika eina nuo 1972 kovo 19.

(atkelta iš 1 psl.)

nis sekretorius. Amerika ir Sovietai sutarė, kad Palestinos atstovai bent pradžioje nedaly-

vautų. Prieš juos ir Izraelis ir Jordanija.

Parengiamieji darbai eina sunkiai. Derybos dėl paliaubų vykdymo pirmyn eina labai pamažu. Egiptas su Izraeliu belaisviais pasikeitė, bet Sirija atsisakė. O Izraelis grasina nedalyvaujančiam Zenevoje, jei Sirija neatduos belaisvių. Izraelis į spalio 22 linijas nepasitraukia, o Egiptas taip pat grasina, kad be tos sąlygos taika neįmanoma.

Dėl taikos galimybių Monitor rašė: "Turi būti užtikrinta Izraeliui teisė egzistuoti. Bet teritorijos, priklausančios arabams, turi būti gražintos. Jeruzalės šventosios vietos turi būti internacionalizuotos". Laikraštis skelbia žemėlapi, kuriame yra trejopos galimybės deryboms dėl teritorijos padalinimo.

Arabai sustabdė naftą papildomai Portugalijai, Rodezijai, Pietų Afrikai. Pažadėjo Prancūzijai ir kitom "draugiškom" valstybėm gruodžio mėn. netaikyti 5 proc. mažinimo normos.

Olandija pažadėjo neduoti žydam iš Sovietų į Izraelį tranzito ir Olandijos lėktuvais negabenti karo medžiagos Izraeliui. Tai pažadai, kad būtų paleistas arabų pagrobtas lėktuvas.

Amerikoje gazolino klausimas aštrėja. Racionuotas gali būti apie sausio vidurį.

SPARTA — Rašomos mašinėles (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios partipinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

TA 30M RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant keltas dovanas į Lietuvą. Dėdels prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; 8 savaitėms iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, siūdomi polaidotuviniai pietūs. Firmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dėlia ir Albertas Raščiusas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5136.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — impetuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinimų atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijos (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitę.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GĖLIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey, ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6—3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LEKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų įankymas
TRAUKINIAI

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

NIEKAD NESENSTANTI DOVANA

Vestuvių, vardadienio, gimtadienio ir kitomis progomis vertingiausia, patvariausia ir prasmingiausia dovana yra LF išlieti Lietuvos 3-jų Prezidentų ir Karaliaus Mindaugo sidabriniai medaliai. Taip pat tie medaliai — reikšminga dovana lietuviams bei kitataučiam, norint juos pagerbti — atžymėti už jų naudingus darbus mūsų tautai.

Lietuvos 3-jų Prezidentų medalis
Kaina \$10.00, su reprezentacine dėžute \$12.50
Pašto išlaidoms pridedama 70 c.

Karaliaus Mindaugo Medalis
Kaina \$12.50, su reprezentacine dėžute \$15.00
Pašto išlaidoms pridedama 70 c.

Medalių užsakymus siųsti kartu su čekiais: Lithuanian Foundation, 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. Čekius rašyti Lietuvių Fondo vardu.

DARBININKAS341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Editorial Office 827-1352. Business Office 827-1351:

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi
ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašytų straipsniams nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.**Sudiev Bushwickui ir Willoughby**

Šis Darbininko nr. yra paskutinis iš "senųjų sodybų" — iš Bushwicko ir Willoughby kampo. Kai laikraštis skaitytojų pasieks, bus jau ne tik po Kultūros Židinio baltaus. Bus jau vienuolynas, spaustuvė, redakcija, administracija persikėlę į "naujas sodybas" — 341-361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, arba, kaip dažnai pavadinam — į kalnelį.

Bushwicko-Willoughby vietoje, kur išgyventa nuo 1951 metų, tenka sakyti paskutinį sudiev. Ir tenka priminti, kad tas sudiev seniai seniai buvo rengtas. Brendo tas atsiveikimas tarp pranciškonų; brenė jam paskata plačioje bendruomenėje šeimoje.

Kaip tas noras, pasiryžimas kilo, kaip brenė, tepasako liudijimai iš to paties Darbininko puslapių.

Prieš 10 metų:

Taip, lygiai prieš 10 metų, 1963 lapkričio 27 d. Darbininke įdėtas paveikslas su parašu, kad lapkričio 17 Woodhavene Columbo vyčių salėje M. Šalinskienės iniciatyva surengtoje Darbininkui popietėje Tėv. P. Baniūnas "rodo įvairius pasiūlymus naujai pranciškonų stovybai "Brooklyne". Ir "pobūvio pelnas 700 dol. skiriamas "Pranciškonų stovybos fondui".

Prieš 9 metus:

Darbininkas 1964 spalio 14 aprašė Darbininko koncertą, įvykusį spalio 11 Woodhavene, Šv. Tomo parapijos salėje. "Pertraukos metu naujasis lietuvių pranciškonų provincijolas Tėv. Leonardas Andriekus, O.F.M., pranešė apie įvykusį Brooklyne vienuolyno tarybos posėdį ir nutarimą statydinti lietuvišką kultūros centrą — vienuolyną, koplyčią, spaustuvę, salę susirinkimam, patalpą jaunimo organizacijom. Tam dideliu darbu gautas pritarimas Brooklyno vyskupijos ir visų New Yorko

ir jo apylinkės lietuvių klebonų". O Kunigij Vieniūbės susirinkime klebonas Pakalnis pavarėjo ir patį "židinio" vardą. Po šio pranešimo ugningai, entuziastingai kalbėjo prel. J. Balkūnas, dr. Br. Radzivas. O Tėv. Baniūnas paskelbė pirmus 8 aukotojus po tūkstantinę.

(Prie šio pranciškonų tarybos apsisprendimo žymiai prisidėjo New Yorko bendruomenės organizacijos. "Kultūros Židinio" stovybos iniciatyva kilo LB New Yorko apygardoje, kurios pirmininku tada buvo J. Šlepetyš ir to reikalo iniciatorius dr. B. Radzivas", rašė apygardos valdyba Darbininke 1973 rugp. 21).

Po poros savaitių:

Darbininke 1964 spalio 27 aprašytas spalio 23 Brooklyne vienuolyno patalpose įvykęs "organizacijų atstovų susirinkimas", kuriame "pradžioje išaiškinta, kas norima pastatyti... Kaip atrodytų tie statiniai dar nežinoma, nes dar nėra nupirkta sklypo". Bet jau čia sudarytas komitetas stovybos darbam remti. Įdomu, kad jau čia prel. Balkūnas kalbėjo apie reikalą sukelti vieną mil. dolerių.

9 metų eigoje:

Tai jau ilga istorija apie sklypo ieškojimą, pirkimą, planus, pinigų organizavimą. Tai buvo tylių pastangų, entuziazmo ir desperacijos momentai. Buvo tokių kliūčių, kurias tik laikas tegalėjo nugalėti. Buvo planų, kuriuos ištekliai keitė. Netekusiam kantrybės tai kėlė abejojimų, ar darbas bus iš viso ištesėtas.

Pasitikėjimą turėjo atnaujinti naujo provincijolo Tėv. J. Gailiūšo įsipareigojimas. Darbininke 1970 spalio 2 jis skelbė: "Ateinantį pavasarį turime pradėti statybą. Ilgiau nebegalima laukti... Dar šį rudenį, per "žiemą ir ateinantį pavasarį mes turime stovybos fondui surinkti papildomai bent 200 tūkstančių

Šių metų Tėviškės Žiburiuose, Nr. 25 ir 26, bei Darbininke, Nr. 32, buvo išspausdintas iš lenkų žurnalo Kultura (Nr. 4) paimtas straipsnis "Litewskie skargi..." (Lietuvių skundai), kuriame atpasakota lietuvių katalikų būklė Seinų srityje. Laikraščiai, įdėję tą straipsnį, pasiūlydami, kad lenkų išseivijos žurnalas, redaguojamas J. Giedroyc, iškelė lietuvių skundus, lenkų dvasininkų šovinizmą, lietuviams daromą skriaudą ir neteisębę. Už tai lietuvių esą dėkingi žurnalui ir jo redaktoriui J. Giedroyc.

Tačiau į visą tą reikalą vėta pažvelgti kiek giliau, iš kitos kėrtės. Ar tikrai lenkų žurnalas Kultura norėjo pasitarauti lietuviams ir ginti jų teises? Ar čia kartais nėra noro dar labiau pakiršinti lenkus prieš lietuvius? Juk žurnalo redakcija nusiaplauką rankas, straipsnio pradžioje padariusi pastabą, kad žinios gautos iš vieno Romoj gyvenančio lietuvių kunigo, praėjusiais metais buvusio Lenkijoje ir susitikusio su Seinų lietuviu. Taigi žurnalo redakcija už straipsnio turinį atsakomybę palieka tam "Romoj gyvenančiam lietuviui".

Kiek to "Romoj gyvenančio lietuviu" žinios yra tikros ir patikimos, matyti iš straipsnio tos dalies, kur trumpai atpasakojama Suvalkų krašto ir Seinų vyskupijos istorija. Ten yra žymių klaidų, netikslumų. Pvz. rašoma, kad, "sudarius Suvalkų guberni-

dolerių". Prisiimdamas sau atsakomybę, skelbė: "Aš esu tikras, kad per šiuos trejus metus, kuriems esu paskirtas, mes savo darbą pilnai baigsim".

Ir tik nuo pavasario, kada pradėta kasti pamatus, skepticizmas dingio, juodieji pranašai pritilo.

Kas kinta ir kas ne:

Sušilaikom čia nuo minėjimo asmenų, kurie parodė ypatingo pasiaukojimo nuolatiniu darbu, vis naujom ir naujom aukom. Tam pritrūktų čia vietos. O be to, bus speciali Kultūros Židinio šventė didiesiems rėmėjams, statytojams pagerbti.

Keliamės į "naujas sodybas" su geru žodžiu senajai vietoje, kurioje buvom prisiglaudę 22 metus; su dėkingumu tiem, kurie čia mus lankė ir parėmė; su pagarba tiem, kurie laikraščiu atidavė savo duoklę ir nuėjo į kitus darbus arba į amžinybės gyvenimą.

Keliamės su tikėjimu, kad keičiasi vietovės, keičiasi žmonės, bet nesikeičia tiesa, kad didelė idėja esti pasiekiamą, jei yra didelis noras ir tuo noru patvariai užsidega daugelis.

pasigincijus man su socialdemokratu Bieliniu, jis nulipo nuo pastovio ir pasveikino mane su laimėjimu. Mano šalininkai proletarai nustebo, tai matydami, kad priešai vienas antram padavė ranką.

Nuo Šiaulių L.D.F.-jos atstovais buvo išrinkti aš ir stalius Deksnys.

Į Kauną išvykimo rytą darbininkų atstovai mudu pakvietė į Juozapiečių salę, kuri pilna buvo prisirinkusių Šiaulių miesto darbininkų. Iš ten su orkestru, apsupti ilgiausio vainiko, buvom nulydėti į geležinkelio stotį. Ten mums važiuoti skirtą vagoną darbininkai iš lauko papuošė tuo pačiu vainiku. Po jautrių atsiveikimo kalbų ir Lietuvos himno išjudėjome į Kauną.

-o-

Puiki 1920 metų gegužės mėnesio 15 diena. Iškilminga ir tautai brangi Steigiamojo Seimo susirinkimo šventė. Iškilmingos pamaldos katedroje, prie Karo muziejaus žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės pagerbimas, vakare St. Seimo iškilmingas posėdis. Čia St. Seimas patvirtino 1918 metų vasario 16 dienos Lietuvos Tarybos paskelbtą Lietuvos Nepriklausomybės aktą. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Tai buvo nepaprastai džiaugsminga lietuvių tautos diena, kada jos ilgas dėl laisvės kovas, kančias ir daugiau kaip šimtą metų trukusius visokių okupantų persekiojimus vainikavo

IŠ KITOS KERTĖS PAŽVELGUS**Seinų krašto lietuvių katalikų kovos ir vargai**

ją, vyskupas Wierzbowski perkelė savo rezidenciją į Seinus... čia buvo įkurta seminarija... visoje vyskupijoje tikyba buvo mokoma dar lenkų kalba... Vyskupas Karosas, kilus lenkų-lietuvių konfliktui, atsakė priimti Lenkijos pilietybę ir dėl to buvo persekiojamas. Jis persikėlė į Punkską, o po mėnesio gavo leidimą išvykti Lietuvon.

O istoriniai daviniai yra kitokie. Nuo 1816 Suvalkai buvo Augustavo vaivadijos centras, nuo 1837 Augustavo gubernijos centras. Suvalkų gubernija įsteigta tik 1867. Vyskupas Wierzbowski buvo Seinų vyskupas 1872-1893. Vyskupo rezidencija iš Vygrių į Seinus buvo perkelta ne vysk. Wierzbowski, bet vysk. Golaszewskio 1813. Pirmasis vyskupas, kuris pastoviai apsigyveno Seinuose, buvo vysk. Straszewskis (1837-1847). Seinų kunigų seminarija Seinuose yra įsteigta 1826 vysk. Manugevičiaus, o ne vysk. Wierzbowski. Netiesa, kad tais laikais "visoje vyskupijoje tikyba buvo mokoma dar lenkų kalba". Seinų vyskupijos šiaurinė lietuviška pusė buvo grynai lietuviška, ir tos dalies parapijose, kur gyventojai lenkų kalbos visiškai nemokėjo, tikyba ir pamokslai buvo visuomet tik lietuvių kalba.

Netikslumai ir vysk. Karoso iš Seinų išvykimo istorijoj. Jis iš Seinų turėjo išvykti 1920 ne dėl to, kad atsisakė priimti Lenkijos pilietybę, o dėl to, kad karinės valdžios buvo prievarta ištremitas į Punkską, o po mėnesio į nepriklausomą Lietuvą. Jei tikėti kan. M. Vaitkus atsiminimais, vysk. Karosas buvęs lenkų karinės valdžios ištremitas iš Seinų su nuncijsaus Ratti, rezidavusio Varšuvoje, žinia ir pritarimu.

Tiek dėl kai kurių stambesnių istorinių klaidų. Jas galėjo padaryti tas "Romoj gyvenęs lietuvis kunigas", bet galėjo ir Kultūra žurnalo redakcija jas sąmoningai palikti su mintimi parodyti, kiek to asmens suteiktos žinios gali būti patikimos.

Kad lenkų žurnalas Kultura nėra palankus lietuviams, matyti iš jame išspausdinto minėto straipsnio pabaigos, kur pasisakyta prieš lietuvišką Seinų krašto vietovardžių rašybą: "Šią aistrą viską lietuviškai buvo galima suprasti tuo laiku, kai buvo stiprinama tautinė sąmonė ir lietuvių kalba, kai lietuviai buvo apstėti lenkiškumo baimės. Šiandien tai atrodo kaip kompleksas. Kaip ilgai tauta gali sau leisti braukti iš savo istorijos 500 metų bendro gyvenimo su Lenkija, kaip ilgai net istoriniai vardai bus lietuvinami? Aukš-

čiau įdėtas straipsnis "Wladas Komaras" yra to fakto akis rėžianti iliustracija. O Kultūra redaktoriaus pavardė? "Puristai" taip pat laikė savo pareigą su-lietuviinti. "Taigi atrodo, jog nėra ko džiaugtis dėl Kultūra žurnalo gerų norų padėti lietuviams ir už tai redaktoriui dėkoti.

Minimas straipsnis plačiai paplito Lenkijoje, ypač Suvalkų krašte, ir tikriausiai neprisidėjo prie įtemptų santykių tarp lietuvių ir lenkų švelninimo, ypač kad ir dabartinių santykių su Lomžos vyskupu atpasakojime yra netikslumų, paremtų ne faktais, bet gal ir lenkų sąmoningai paskleistais gandais.

Seinų krašto lietuviai savo į visas puses raštuose skunduose pabrėžia, kad Seinų kraštas nuo seniausių laikų yra lietuviškas, kad jis yra Lietuvos dalis, lenkų neteisėtai užgrobtas, kad Seinų miestas buvo žymus lietuvių kultūros židinys, kad Seinų bažnyčioje nuo seniausių (?) laikų iki 1946 buvo lietuviams pamaldos, kad lenkai, okupavę Seinų kraštą, lietuvius lenkino, persekiojo ir t.t. Visa tai šventa tiesa. Lietuviai tapo lenkiško šovinizmo aukomis. Tačiau vien tik praieities įvykius minint, jais remiantis, šiandien nieko konkretaus pasiekti negalima. Juoba,

(nukelta i 4 psl.)

Pirmasis susirinkimas Kultūros Židinio stovybos reikalui įvyko 1964 spalio 14 pranciškonų vienuolyno valgomojame Brooklyne. Viduryje sėdi prel. J. Balkūnas, Tėv. L. Andriekus, OFM, tuo metu buvęs provincijolas, ir kiti. Nuotr. R. Kisieliaus.

IŠ MANO ATSIMINIMŲ

PETRAS JOČYS

Tai buvo gera proga diena iš dienos vis kitoj parapijoj po pamaldų prie šventoriaus kalbėti St. Seimo rinkimų reikalui, kviečiant balsuoti už krikščioniškus sąrašus. Tomis kalbomis visuomenė labai domėjosi, ir visur buvau nuširdžiai sutiktas.

Prieš išvažiuojant lankyti, apskritis viršininkas pasiūlė man važiuoti fajetonu, pora arklių pakinkytu, bet aš pasirinkau civiliai apsirengusių milicininką, mažą brikelį, mažą arkliauką, ir taip išvažiuovome. Visur klebonuose mus maloniai priėmė ir visus tris (malone, milicininką ir arkliauką) vaišino. O Linkuvos klebonas kun. Šaučiūnas liepė mano bėriuką šerti kviečiais. Ten suardžiau jau suorganizuotą profesinę sąjungą ir jos vietoj įkūriau Lietuvos Darbo Federacijos skyrių. Žąsino ir kt. prof. sąjungos skyrius iširo, o Lietuvos Darbo Federacijos skyrius visą laiką gyvavo.

Verbų sekmadienį man atvykus į Zeimelį, klebonas mane įspėjo, kad Zeimelis raudonas. Puiki, saulėta, šilta diena. Po pamaldų prie bažnyčios šventoriaus išsipylė žmonių minia.

Pradėjus man kalbėti, tai šen, tai ten pasirodė "raudonos liepsnelės", bet jas savo trumpu atsakymu tuojau užgnaužiau. Tuojau visai aprimo, ir visa žmonių minia sujudominta iš klausė mano gana ilgą kalbą.

Aplankęs eilę parapijų, prieš Velykų šventes grįžau į Šiaulius. Įstaigoje rūsčiu veidu sutikau apskrities viršininką, kuris nusišundė, kad jį puolė kairieji dėl mano mitingavimo provincijoje. Atsakiau, kad tai yra pareiga mitinguoti prieš St. Seimo rinkimus.

Vietos katalikų veikėjai, kaip gimnazijos kapelionas Končius ir kun. Sitavičius, kalbino mane kandidatuoti į St. Seimą, bet aš atsakiau. Vėliau į mane buvo kreiptasi, pranešant, kad Panevėžio Apygardos Katalikų rinkimų komisija ragina mane su-tikti kandidatuoti. Po to sutikau, ir mano sutikimas buvo telegrama praneštas Panevėžiui.

Rinkimai į St. Seimą Šiaulių mieste, apskrityje ir visoje Panevėžio apygardoje triukšmaujančia dauguma buvo laimėti krikščioniškųjų grupių. Vykstant balsavimams, atokiau nuo urnos,

tautos pergale. Pati lietuvių tauta tapo laisva, pati savęs valdovė ir savo reikalų tvarkytoja per savo išrinktus valstybės organus.

Pradėjus St. Seimui veikti, buvo sudaryta sutartis su Sovietų Rusija, su Lenkija, gražinant Lietuvai Vilnių su jo apylinkėmis. Bet lenkų vyriausybė trečią dieną po susitarimo tą sutartį sulaužė. Lenkų kariuomenė, vadovaujama generolo Želigovskio, puolė Vilnių ir Lietuvą. Visa lietuvių tauta stoji į kovą prieš plėšriuosius lenkus. Greitesniam opių klausimų sprendimui St. Seimas iš savo narių tarpo sudarė mažesnę organą.

Aš pasiūliau St. Seimo nariui L. D. F.-jos frakcijos pirmininkui karininkui Antanui Matulaičiui vykti su manimi kaip šauliams partizanams į lenkų frontą. Nuvykome į šaulių štabą, gavome nurodymų, ginklų, būrėlių šaulių ir išvykome. Vyko pro Vievį į Rudiščių geležinkelio stotį. Ten ketetą dienų pasižvalgė, išvykome į Valkininkus.

Ten susidarė mūsų apie dvidešimt vyrų būrys, ir užėmėm neveikiančio pašto pastatą. Į Valkininkus atvyko Vincas Dovydaitis ir Viktoras Jasaitis. Valkininkai prie nedidelės upės. Tuojau už tilto auga didelis aukštų medžių pušynas.

Už tos upės jau buvo užfrontė. Mūsų veikimas ribojosi

priešo žvalgymu ir jo žvalgų sulaikymu. Kartą pasiskirstėm į du būrius. Vienam būriui vadovavo karininkas Antanas Matulaitis, o antram — Vincas Dovydaitis. Išėjome į žvalgybą.

Netrukus V. Dovydaičio būrys susižvalgė su lenkų raitelių žvalgiais, ir tuojau mūsų būrys, vadovaujamas kar. A. Matulaičio, susitiko su lenkų raitelių žvalgiais. Kar. A. Matulaitis davė komandą išsiskleisti į grandinę, gulti ir atidengti ugnį į lenkų raitelius, kurie buvo atstu nuo mūsų apie pusantro šimto metrų, bet pro retus medžius buvo gerai matomi. Paleisdamas šūvius į lenkų pusę, stebėjau mūsų šaulių kovingumą. Vienų kulkos čia pat rausė žemę, o nuo kitų kulky linko aukštos medžių šakos. V. Dovydaičio būryje liko tik pats Dovydaitis ir žydas Ickas. Kiti išsibėgiojo. Tai buvo daugiausia mokyklų jaunimas.

Valkininkai ir aplinkiniai kaimai yra lietuviški, ir gyventojai patriotiškai nusiteikę. Vieną anksčiau rytą, atvykę iš užfrontės, gyventojai pranešė, kad dvi lenkų kuopos žygiuoja Valkininkų link.

Gavus tokį pranešimą, ir mūsų kareivių sargyba nuo tilto pasitraukė. Nebuvo ir mūsų būriui kitos išeities, kaip pasitraukti, nes tik šautuvas buvom ginkluoti.

Besitraukiant per miestelį, V. Dovydaitis ir V. Jasaitis buvo sumani užėiti į arbatinę užval-

gyti. Tuo metu lenkams įžygiavus į miestelį, V. Dovydaitis įbėgo į šventorių ir kovėsi su lenkais. Lenkai, užėję iš kitos pusės, V. Dovydaitį mirtinai sužeidė. V. Jasaitis, numetęs šautuvą, kaip ne šaulys, išliko gyvas.

Pasitraukęs būrys pro Onuški, nuvyko į Alytų II ir apsisėjo kareivinėse. Šį ir kitus šaulių būrius apjungė kar. A. Matulaičio vadovaujamas IV-sis šaulių lauko štabas, kuriam priklausė Alytaus, Perlojos, Nedzingės, Puvocių ir Bobriškio šaulių būriai.

Vieną vakarą buvau išsiųstas su vokišku karišku vežimu ir ketvertu arklių į Kauną perduoti šį turtą Šaulių Sąjungos centrui. Tą patį vakarą kar. A. Matulaitis su atvykusiu iš Kauno kar. Kyvartu išvyko inspektuoti Bobriškio kaimo šaulių būrio. Naktį netikėtai iš Varėnos atvykęs lenkų kariuomenės dalinis puolė šaulių būstinę ir sunkiai sužeidė kar. A. Matulaitį. Kar. Kybartą, V. Jasaitį ir kitus paėmė į nelaisvę. Sužeistas kar. A. Matulaitis buvo nuvežtas į Alytaus apskrities ligoninę, kur ir mirė.

Tuo metu Lietuvos kariuomenė sumušė lenkus ties Sirvintais ir Giedraičiais. Sužinojęs ligoninėje prieš mirtį šią naujieną ir kad Lietuvos kariuomenė užėmė Vilnių, kar. A. Matulaitis labai džiaugėsi.

(Bus daugiau)

KUN. M. KRUPAVIČIAUS TREMTIS TILŽĖJ

A. SKUČAS

1943 metų pradžioje su reikalais nuvažiuojęs į Tilžę, ankstyvą rytą, krautuvėm ir įstaigom dar esant uždarytom, užėjau į netoli Luizės tilto esančią katalikų bažnyčią. Vietinis klebonas aukojo mišias. Apytamės bažnyčioje pastebėjau vos keletą siluetų. Akim kiek apsiplūstęs su apyblanda, žvilgsnis kažkaip užkliuvo už vieno netoli esančio silueto. Stipriai įbedęs akis, pastebėjau lyg ir matytą veidą.

Pabandžiau prisilinkti arčiau. Žmogus pastebimai pasitraukė toliau. Bet, jam traukiantis, pamaciau, kuo negalėjo tikėti mano akys: neabejotinai tai buvo nepriklausomos Lietuvos ilgametis žemės ūkio ministeris Jonas Pranas Aleksa. Nors eilę metų jo nebuvau matęs, tačiau ta originali išvaizda, dažnai mirksinčios akys, visai žila ir nepaprastai galva ir kiti bruožai išblaskė mano abejones.

Matydamas, kad mano artumo jis vengia, nutariau palaukti, kol išeis iš bažnyčios. Pasibaigus mišiom, jis pakilo. Neatsilikau ir aš. Tuščioj gatvėje bandžiau jį užkalbinti, bet jis tik paspartino žingsnius. Pagaliau, matydamas, kad neatstojau, staptelėjo, akyliau pasižiūrėjo ir kažką sumurmėjo. Pasirodė, kad jis neprigirdo. Išsiaiškinom. Pristačiau, kas esu, bet jį šneką vis tiek nesileido. Tik priminus, kad, jam ministeriaujant, jo dėka buvau išsiųstas į užsienį studijuoti, pagalvojo, prisiminė ir pradėjo kalbėti. Tik tada sužinojau, kad jis su kun. Mykolu Krupavičium yra iš Lietuvos ištremiti ir apgyvendinti Gestapo priežiūroje Tilžėje.

Mano ryšys su vokiečių okupuota Lietuva buvo labai menkas. Iš Klaipėdos krašto (o jis jau buvo laikomas Vokietijos dalimi) nuvažiuoti į Lietuvą buvo labai sunku. Pasienio administracija griežtai varžė bet kokią ryšį. Todėl apie kun. M. Krupavičiaus ir J. P. Aleksos ištremitimą nieko nežinojau.

Tuo pat su Aleksa norėjau eiti į jį buveinę pasimatyti su kun. Krupavičium. Juo labiau, kad, Aleksai neprigirdint, reikėjo gana garsiai kalbėtis, o gatvėje pradėjo rodytis vis daugiau žmonių. Bet Aleksa prašė tą sykį pas juos neužeiti. Būsią geriau kurią kitą dieną. Aš sutikau, prileisdamas, kad jis nori pirma pakalbėti su kun. Krupavičium ir pasiteirauti apie mane.

Ilgai nedelsdamas, gal po poros dienų, vėl atsidūriau Tilžėje, žinoma, ne tuščiomis. Vos mane pamatęs, kun. Krupavičius sako: "Broli, duok šią". Po nuoširdaus pasisveikinimo išsiaiškinom, kad mano tėviškė, Veiverių parapijoje, kurioj kun. Krupavičius kurį laiką klebonavo, jis gerai pažinojo ten gyvenančius mano brolius.

Jiedu Gestapo buvo apgyvendinti Hohe Strasse, nedideliame viešbuty, trečiam aukšte. Kambary vos išsitemo dvi lovos, pora kėdžių ir staliukas. Vienas langas į gatvę. Ta Hohe Strasse tai buvo Tilžės pagrindinė biznio gatvė, jungianti Luizės tiltą per Nemuną su geležinkelio stotimi.

Įeinant į viešbutį, niekas manęs neapklaušino. Jų sekimas buvo pavestas vienam iš viešbučio žemesniųjų tarnautojų. Nors jis lietuviškai nekaltėjo, bet neabejojo, kad mokėjo. Tai kun. Krupavičius tuoj pastebėjo. Ilgiau su jais man besikalbant, tas seklys vis dažniau pradėjo kaišioti nosį; reiškia, kad atėjo laikas man pasišalinti.

Sužinojau apie padėtį Lietuvoje ir priežastį, dėl kurios jie buvo ištremiti.

Atviresnį pasikalbėjimą trukdė ta aplinkybė, kad, Aleksai neprigirdint, reikėjo gana garsiai kalbėti. Vėlesniuose mūsų susitikimuose, kurie įvykdavo dažnai, jiedu susitarė: ko Aleksa nebus nugardejęs, tai vėliau jam kun. Krupavičius paaiškins.

Dažnai su kun. Krupavičium išeidavau į nuošalesnes gatves pasivaikščioti, kad būtų saugiau

pasikalbėti. Pagal Gestapo instrukcijas, išeidami iš viešbučio, jie privalėjo pasakyti, kur eina, ir ilgai neužtrukti. Bet vėliau praktiškai to nelabai buvo laikomasi. Nebuvo galima išeiti už miesto ribų.

Maistu bandė nesiskusti. Bet vėliau pastebėjau, kad jų maistas buvo menkas ir silpnas. Bandžiau vis atvežti. Siūliau per ką kitą įduoti, nes maisto vežimas į miestą buvo gana pavojingas, ypač šiuo atveju. Tada Vokietijoje drausmė buvo pilnoj aukštumoj. Vis susidurdavau su kun. Krupavičium užsispyrimu ir savęs nepaisymu. Girdi, jis pakankamai maisto gaunęs iš Kalvarijos. Tikėk tuo, ar netikėk. O kaip vėliau sužinojau, jis beveik nieko iš ten negaudavo.

Kun. Krupavičius pasitenkindavo mažu valgymu, o Aleksa, priešingai, buvo valgas.

Kartą, užėjęs pas juos į kambarį, radau abu ne savus, surūgusius. Bandžiau pajuokauti — nesidavė. Sakau, gal eisim pasivaikščioti. Kun. Krupavičius, atrodė, to tik ir laukė. Aleksa nėjo. Išėjus ir skundžiasi kun. Krupavičius: "Išsiedėm, kaip tie du šūnes. Ir kad būtų už ką. Vis dėl tos nepriklausomos Lietuvos politikos. Šį rytą konkrečiai, dėl buvusios mudviejų vykdytos žemės ūkio politikos. O blogiausia, kad tie mūsų nervai..."

Ką gi, abu yra buvę žemės ūkio ministeriais su radikaliai priešingom politikom pažitrom. Panašūs susikirtimai buvę ne kartą.

Einant pro katalikų bažnyčią, bandžiau juokauti. Sakau, kaip čia išeina, kad, užėjęs į bažnyčią, radau Aleksą, o ne patį? Atsakė, kad bandęs kalbėtis su vietiniu klebonu, bet, paaiškėjęs, kas jis esąs ir kaip čia atsiradęs, klebonas ne tik neleidedu jam aukoti mišų, bet pataręs geriau visai bažnyčioje nesilankyti. Aš, kiek nustebejęs, bandžiau pasišūlyti patarpininkauti pas kleboną, tuomet kun. Krupavičius,

anot jo paties sunkokai "kirto" vokiškai. Bet jis neleido to daryti.

Kaip vėliau paaiškėjo, klebonas minėtam dalykui turėjo pagrindo. Vieną naktį prisistatę gestapininkai kleboną išsivedė ir po kiek laiko tik jo pelenus grąžino iš kacetos.

Matydamas vis labiau blykstantį kun. Krupavičiaus veidą, vieno pasivaikščiojimo metu jam užsiminiau: gal vertėtų pabandyti paklabinti atitinkamą įstaigų duris dėl leidimo jam persikelti pas mus, į Viešvilę. Vietos turėjom pakankamai; maisto, ūkiškai gyvenant, irgi netrūko. Jis atkrito: "Nė nebandyk. Matai, pas tave nė apsilankyti neleidžia" (kelis kartus buvo paryta).

Turėdamas neblogų įtakingesnių pažinčių, ypač "lašiniū", pradėjau reikalą judinti. Pagaliau nespriešino ir kun. Krupavičius. Tik visa bėda, kad reikalą sprendė ne Tilžė, o Berlynas.

Po kelių mėnesių, dideliame kun. Krupavičiaus nustebimui, buvo gautas leidimas apsigyventi pas mus. Bet, dar didesniai visų nustebimui, po kelių dienų iš kitos Berlyno įstaigos atėjo patvarkymas kun. Krupavičių perkelti iš Tilžės į Regensburgą, į vienuolyną. Taip ir liko neišaiškinta, ar dėl mano pastangų šis perkėlimas buvo pakeistas į Regensburgą. Bandžiau teisybę ieškoti Tilžės įstaigoje, bet jos mane tikino, kad čia tik atsitiktinis laiko sutapimas. Pasirinkimo nebuvo, juo labiau, kad pagal duotą patvarkymą reikėjo nedelsiant išvykti.

Su skaudancia širdim 1943 rugsėjo mėn. palydėjau kun. Krupavičių į Tilžės geležinkelio stotį. Traukiny atsisveikinant abiem buvo sunku sulaukyti ašaras.

Traukiny prie jo nepastebėjau jokio palydovo, bet pakelėj, sakė, jis atsirado.

DAUGIAU AKCIJOS IR PASIAUKOJIMO

Religinis auklėjimas šeimoje ir pašaukimai (5)

Kiekvieną rytą ir vakarą jaunas lietuvis kunigas, suimtas kartu su jais, laikydavo trumpas pamaldėles, palydimas bažnytinių giesmių. O paskui, šito įspūdžio aš niekuomet savo gyvenime neužmiršiu, pakildavo šie drąsūs jaunuoliai, su jais ir mes visi, kaip vienas, ir dusliais kalėjimo požemio skliautais stipriai ir galingai nuaidėdavo Lietuvos himnas. Kalėjimo sargai, kurie iš pradžių nežmoniškais keiksmiais norėdavo mūsų giedojimą nutildyti, pamatę, kad niekas negelbsti, nustojo ir trukdę. To himno melodiją aš dar ir šiandien puikiai atsimenu." Taip baigia savo liudijimą apie mūsų jaunus didvyrius jaunas vokiečius.

Svetimi parvežė gražiausius prisiminimus iš kalėjimo ir apie mūsų vyskupą kankinį Mečislovą Reinį. Vyskupas gaudavo iš Lietuvos maisto ir kitokių siuntinių. Jis pats buvo silpnos sveikatos, ir kiekvienas siuntinėlis gelbėjo ir ilgiau palaikė jo gyvybę, bet jis dalindavosi tais siuntinėliais lygiomis su visais kalininiais savo kameroje. Po kiek laiko pastebėjo, kad jo siuntinėliai kameroje smarkiai sumazėja. Vyskupas įtarė vieną kalinį jį apvagiant. Kol nebuvo tikras, nieko nedarė, bet kai įtarimas pasitvirtino, jis, dalindamas savo siuntinėlių, davė visiem po lygią dalį, o įtariamajam jo dalį dvigubai padidino. Anam tartum tuomi buvo žarijų ant galvos užpilta. Jis neišlaikė, puolė prieš vyskupą ant kelių, viską prisipažino ir atsiprašė.

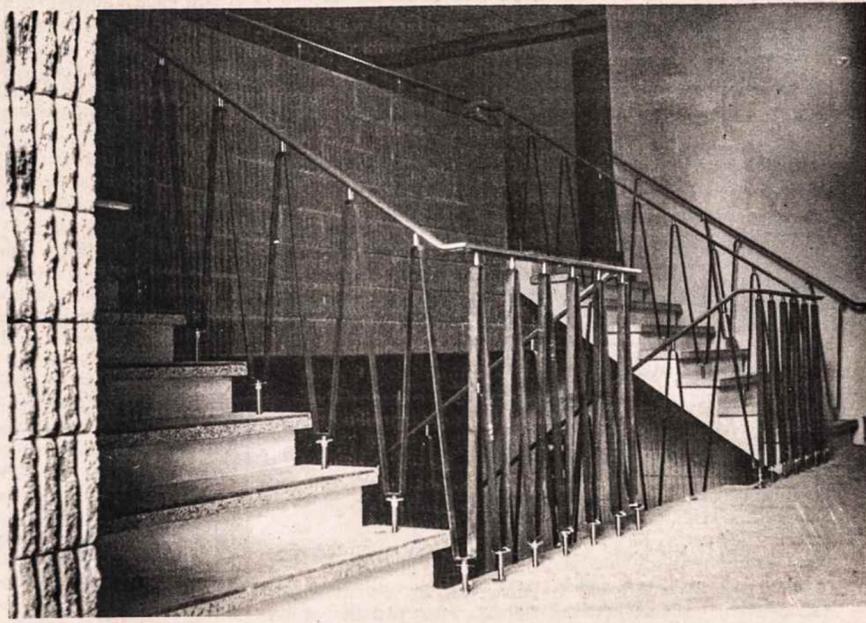
Kunigai ir vienuolės pasaulio spaudoje
Pavartykime mūsų spaudą, kuri paskutiniu laiku mirga ka-

talikų gyvenimo Lietuvoje aktualijomis, ir pamatysime, kad tokių kančių ir tokio persekiojimo šiais moderniais visokių laisvių laikais niekas pasaulyje niekur nepatiria. Tai galima tik sovietinėje Rusijos imperijoje, kuri visą savo pyktį, visą pagiežą išlieja ant mažytės katalikiškos Lietuvos. Šiandien kunigai, kaip Šeškevičius, Zdebskis ir Bubnys, išgarsino Lietuvos vardą plačioje pasaulio spaudoje. Ne tik šie vieni, bet ir daugybė kitų dvasios vadų, visus čia nėra reikalo ir minėti, guldo galvas už savo tikinčiųsiuos, už tai ir tikintieji atliepia tuo pačiu: rodo jiem visišką atsidavimą ir pasitikėjimą.

Arba paimkime Sibiro tremtinių lietuvių maldaknygę. Yra tikrų žinių, kad bent viena iš jų buvo vienuolė. Jų tomis prakaitu ir krauju rašytomis, iš širdies gelmių kylančiomis maldomis žavisi visos pasaulis. Jos išverstos į keliolika pasaulio kalbų, jom įvadas rašė, susižavėję, vyskupai ir kardinolai. Jos ten Sibiro taigoje, vergių darbą dirbdamas, pajėgia melstis ne tik už save, bet ir už svetimojo šalies vargo ir bado žuvusius, ir už kovotojų vėles, ir už tėvynės laisvę, ir už mylimųjų ir bičiulių geresnę dalį, taigi ir už mus visus; meldžiasi jos pagaliam net už savo kankintuosius ir priešus ir dėkoja Dievui už malonę, kad leidžia jom augti kryžiaus pavėsyje, taigi dėkoja už visas kančias ir vargus.

Žodžiai moko, pavyzdžiai patraukia

Po Simo Kudirkos šuolio į laisvę, kada viso pasaulio, ypač Amerikos spaudoje pasirodė ilgi to įvykio aprašymai, mūsų

Laiptai kyla į salę, viduryje leidžiasi į kafeteriją ir į kitas pirmo aukšto patalpas. Nuotr. P. Bivainio

IŠ KITOS KERTĖS PAŽVELGUS

(atkelta iš 3 psl.)

kad lenkai Seinų kraštą laiko nuo seniausių (?) laikų Lenkijos dalimi. Praeitais ir istorija šiandien nėra lemiamas veiksnys, nes lietuvių teisių į tą kraštą niekas nenori pripažinti, priešingai, už tokius lietuvių siekimus jie susilaukia tik priekaištų — norą atplėšti dalį Lenkijos. Yra tikra, kad tiek anksčiau, tiek ir dabar pasaulinė ir dvasinė Lenkijos vyriausybė nori ir siekia šio krašto gyventojus sulenkinti, sulieti su Lenkijos visuomene.

Galima džiaugtis Seinų krašto lietuviams, kad jie yra tokie patriotai, giną savo teises ir savo kalbą, kad jie už tai kovoja. Tačiau ar neturėtų kovodami atsižvelgti į realią padėtį ir pasverti, kiek tokia kova gali duoti konkrečių vaisių, kokie tos kovos padariniai. Jie šiandien toji kovoją vieni: jų negali paremti lietuviškoji išsivija (nebet moraliai), nei "socialistinė Lietuvos respublika", nei bet kokia tarptautinė žmogaus teisių gynimo institucija.

Seinų krašto lietuvių kovos centras ir objektas yra lietuviškos pamaldos Seinų parapijos

jaunimas didžiavosi jo tuo kad ir nesėkmingu šuoliu, jaunimas, tarsi, atgijo, išėjo į gatves demonstruoti, diskutuoti tarp savęs ir informuoti platesnę Amerikos visuomenę, ir iš viso pasidarė daug aktyvesnis ir labiau susidomėję ir įsijungę į Lietuvos laisvinimo darbą.

Lygiai tą patį turėtume padaryti šiandien dėl viso to, kas dabar darosi Lietuvoje, kada religijos persekiojimas yra suintensyvintas, kunigai ir tikintieji tardomi ir kalinami, vaikai už mokymąsi katekizmo gąsdinami ir terorizuojami. Tėvai turėtų perskaityti su savo šeima kiekvieną tokią žinutę, išdiskutuoti kiekvieną tokį įvykį savo tarpe ir painformuoti savo draugus, savo kaimynus, savo bendradarbius. Vaikus reikėtų paraginti surinkti iš laikraščių visas tuos įvykius aprašančias iškarpas ir pratinti sekti savą spaudą ir ja domėtis. Labiausiai gi reikėtų atkreipti jaunimo dėmesį į dvasios vadų didvyriškumą, kovojant už religinę laisvę. Jie, mano manymu, yra didvyriškesni ir už Kudirką. Jis norėjo pabėgti nuo visų persekiojimų, išsivaduoti iš vergijos, o šie, pradendant parapijos kunigū ir baigiant kiekvienu vaiku, kuris mokosi katekizmo, kuris eina į bažnyčią laikyti egzaminų ir patarnauja mišiom, zinodamas, kad jis klasėje bus už tai mokytojų ir komjaunuolių išjuoktas, tiesiog apspaudytas, šie visi lieka ten, lieka kovoti už savo ir kitų teises, pasiryžę iškentėti visą panieką, visus persekiojimus, nepaisydami nei kalėjimų, nei trėmimų. Jie yra tikri didvyriai, rūpintojėlių ir Marijos žemės vaikai. Jie yra

(nukelta į 5 psl.)

bažnyčioje (buvusioj katedroj). Po II pasaulinio karo lenkų dvasinė vyresnybė, laikydama, kad Suvalkų kraštas jau galutinai priklauso Lenkijai, panaikino lietuviškas pamaldas tose bažnyčiose, kur jos iki tol dar buvo. Lietuvos nepriklausomybės laikais to lenkai nedrįso padaryti, nes šalia buvo Lietuvos nepriklausoma valstybė, kurioj lenkai turėjo savo pamaldas ir dėl to reikėjo skaitytis. Rusam okupavus Lietuvą, ši, sakytume, pusiausvyrą dingo, ir dėl to lietuvių bažnyčiose neteko savo pamaldų. Po atkaltų kovų vos tik Punske ir Smalėnuose lietuvių išsikovojo savas lietuviškas pamaldas. Bet to nepasisekė padaryti nei Seinuose, nei Vižainyje ir kitur.

Kad Lomžos vyskupai nebuvo palankūs lietuvių prašymam grąžinti lietuviškas pamaldas į Seinų ir kitas bažnyčias, yra tikras faktas. Kad lietuvių prašymai, siųsti Varšuvos arkivyskupui kard. Wyszynskui, liko be jokio pasekmės, irgi faktas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kard. Wyszynskis neturi juridikcijos į kitas Lenkijos vyskupijas, ir dėl to jo atsakymas — prašymas perduotas Lomžos vyskupui — yra suprantamas. Tačiau tai sakyti apie dabartinį Lomžos vyskupą (nuo 1970) Mikalojų Sasinowskį būtų neteisinga. Paveiktas lietuvių prašymų ir skundų, be to, paragintas iš Romos, jis bando kaip nors tą skaudų klausimą spręsti. Jis pripažįsta, kad Seinų parapijos didelė dalis yra lietuviška; jis žino, kad ištisi to kampo kaimai yra lietuviški. Lygiai žino, kad vietos lenkai yra dideli fanatikai, nusistatę prieš lietuvius ir pan. Bet ir jis ne viską gali. Lenkai dvasiškai jam prikiša, kad jis noris atgaivinti lietuvių šoviniškosios tautos žinutę, išdiskutuoti kiekvieną tokį įvykį savo tarpe ir painformuoti savo draugus, savo kaimynus, savo bendradarbius. Vaikus reikėtų paraginti surinkti iš laikraščių visas tuos įvykius aprašančias iškarpas ir pratinti sekti savą spaudą ir ja domėtis. Labiausiai gi reikėtų atkreipti jaunimo dėmesį į dvasios vadų didvyriškumą, kovojant už religinę laisvę. Jie, mano manymu, yra didvyriškesni ir už Kudirką. Jis norėjo pabėgti nuo visų persekiojimų, išsivaduoti iš vergijos, o šie, pradendant parapijos kunigū ir baigiant kiekvienu vaiku, kuris mokosi katekizmo, kuris eina į bažnyčią laikyti egzaminų ir patarnauja mišiom, zinodamas, kad jis klasėje bus už tai mokytojų ir komjaunuolių išjuoktas, tiesiog apspaudytas, šie visi lieka ten, lieka kovoti už savo ir kitų teises, pasiryžę iškentėti visą panieką, visus persekiojimus, nepaisydami nei kalėjimų, nei trėmimų. Jie yra tikri didvyriai, rūpintojėlių ir Marijos žemės vaikai. Jie yra

gieda lietuviškų giesmių. Ir čia galioja tas pats dėsnis: arba parapijos bažnyčia, arba nieko... Iš šalies sekant ir matant tas sunkias kovas už lietuviškas pamaldas, atrodo, kad Seinų lietuviams reikėtų keisti taktiką: imti kas šiandien duodama, įsitvirtinti gautuose punktuose, o paskui reikalauti ir daugiau. Praleisdu progą, ji kitą kartą nepasikartos.

(Bus daugiau)

Paskutinio meto lietuvių skunduose pažymima, kad vskupas iš jų pasityčiojęs, duodamas Seinuose tokią mažą "kirche", kurioj jie negalį sutilpti. O lietuviams skirtas kunigas skundžiasi, kad į lietuviškas pamaldas toj bažnytėlėj lankosi vos keli asmenys. Iš šakies stebint, peršasi tokią mintis: ar ne geriau būtų gausiai lankyti jiem skirtą bažnytelę ir parodyti konkretėiai, kad jie jom netelpa ir tada reikalauti lietuviškų pamaldų parapijos bažnyčioje.

Ilgų metų kovoj už lietuviškas pamaldas Seinų parapijos lietuvių naudojo įvairius metodus. Kai Seinų bažnyčiai atnaujinti buvo renkamos aukos, jie atsisakė aukoti: nėra mum pamaldų — neduosim nė aukų. Dabar argumentuoja, jog jų pinigais atnaujintoj bažnyčioj nėra jiem vietos... Jie nepriimdavo kalėdojančių lenkų kunigū, neleidžia į lenkiškas katechizacijos pamokas savo vaikų, su religiniais patarnavimais vyksta į Punkską ar Smalėnus. Visa tai, suprantama, padėtį dar labiau įtempta.

Atrodo, kad tiem, kurie veda visą tą kovą už lietuviškas pamaldas, nerūpi, jog žmonės ima nelankyti bažnyčios, jog vaikai lieka be religijos pamokų. O tuo džiaugiasi tik komunistinė valdžia: jūs peškitės, žmonės atpras nuo bažnyčios, vaikai liks be religijos. Ar kartais tie tikrai nuoširdūs lietuvių patriotai nėra kieno kito sąmoningai panaudojami saviem, tikrai nereliginiam tikslam?

Visa tai stebint, kartais ateina mintis, kad kova už lietuviškas pamaldas Seinų bažnyčioj virsta kova su vyskupu: į jo duotas lietuviškas pamaldas atskiroj bažnyčioj nesilankyti, vyskupo patvarkymus boikotuoti, nors aiškiai matyti, kad tokiomis priemonėmis nieko nebus laimėta. Rodos, reikėtų skaitytis su tuo, kad, šitaip kovojant, lenkų fanatizmas nesumažės.

Lietuviams paskirtas kunigas Macekas tuojau lenkų buvo apšauktas išdaviku: jis vietos lenkų yra boikotuojamas, šaukiasi vyskupo globos. Galimas dalykas, kad minimas kunigas, tiek lietuvių, tiek lenkų boikotuojamas, to neapkęs ir paprašys vyskupo perkeliamas į kitą vietą. Lietuvių neteks nė to, ką šiandien yra gavę. Ir vėl tęsis ta pati kova, su tais pačiais rezultatais. Bus prarastas bent dalinis pasiekimas.

(Bus daugiau)

Seinuose buvęs

NAUJIEJI ŠV. RAŠTO ŽINOVAI

Prel. L. Tulaba

Kun. P. Geisčiūnas straipsny "Linksma žinia apie Gerąją Naujieną" (Darbininkas nr. 43, 1973) žavisi nauju Šv. Rašto vertimu ir imasi ironizuoti tą, kuris drįso ne vien girti, bet ir vieną antrą kritišką pastabą pareikšti.

Kun. P. Geisčiūnas jam prikiša net norą save teigti, kitus peikiant. Noriu jį šia proga užtikrinti, kad neturėjau jokios minties, nurodydamas kai kurias netobulybes naujame vertime, kokių nors būdu save teigtį ar statyti mano rengiamą evangelijų laidą su nauju vertimu ir plačiais paaškinimais aukščiau už kurį kitą nors lietuvišką vertimą. Galiu taip pat užtikrinti, jog manasis darbas tikrai turės netobulumų, kaip ir kiekvienas kitas žmogaus darbas. Kun. P. Geisčiūnui, jei jis objektyviai pakritikuos mano vertimą ir aiškinimus, būsiu tik dėkingas.

Kas skaitė mano straipsnį, kritiškai vertinantį naują Šv. Rašto N.T. vertimą, tas juk turėjo suprasti, kad aš nieku būdu neiegiu šio vertimo vertės. Jis ją turi. Tačiau tai nereiškia, kad jame visa būtų tobula. Objektivumas verčia nurodyti tuos trūkumus, kurie jame užtinkami. Jų yra, ir jie yra egzgegetinio, stilistinio ir kalbinio pobūdžio.

1. Egzgegetiniai trūkumai užtinkami ten, kur mintis ne visai tiksliai išreiškiama, arba kur ji netiksliai aiškina. Pav., kalbant apie 12 Apaštaly, Judas Jokūbo verčiama "Jokūbo stūnus", kai tuo tarpu čia kalbama apie Judą Jokūbo brolių. Plg. Lk 6, 16. Kalbant apie vargšės moters auką, verčiama — "atsisėdęs ties aukų skrynja". — "Jokios aukų skrynios šventykloje nebuvo. Buvo kambarys, vadinamas lobynu, kur žmonės pro sienoje esančią skylę mesdavo aukas. Reikia todėl versti — "atsisėdęs priešais lobyną".

2. Yra ir stilistinių trūkumų. Šitai rodo, kad kun. C. Kavaliauskas vertė ne iš graikiško teksto, bet pagal graikišką tekstą, panaudodamas kitus vertimus, kurių pirmoje eilėje Jeruzalės Biblija. Graikų kalboje vartojamas konjunktivas kitose vartose dažnai verčiamas tiesioginiu laiku, bet lietuvių kalboje gali būti puikiai verčiamas tariamuju

laiku, kaip ir graikiškai. Pav., gundymų tekste verčiama: "Jei, parpuolęs ant žemės, pagarbinsi..." Tiksliau tačiau yra verstis, sekant graikišku originalu: "Jei puolęs kniūpščias, pagarbin-tum mane, visa tai bus tavo". Lk. 4,7

3. Netruksta ir kalbinių trūkumų. Be reikalo vartojami kai kurie grubūs žodžiai, kurie neatitinka graikiško teksto, kaip "at-rėžė", "atkiro", vartojama svetimieji žodžiai ten, kur turima puikus lietuviškas žodis. Vartojama "demonas", kai turime žodį "velnias"; "skatikas", kai turime "pinigėlis" ir p. Vartojami taip pat kai kurie žodžiai, kurie nepilnai atitinka originalo prasmę. Pav., kalbant apie gundymus, kun. Kavaliauskas, sekdamas arkiv. J. Skvirecku, verčia: "pastatė ant šventyklos šelmens". Žodžiu šelmuo nurodoma stogo kraigas, skiauturė. Tokio kraigo Jeruzalės šventykla neturėjo, nes ji turėjo plokščią stogą — terasą. Velnias Kristų iš tikrųjų pastatė ant architektinio vainiko, kuris plačiu išsi-kišimu supo šventyklos viršų.

Visi šie dalykai yra maži trūkumai, bet vis tiek tai yra netobulumai, kuriuos reikia nurodyti.

Kun. P. Geisčiūnas prikiša man prieštaravimą, kurio iš tikrųjų nėra. Aš pabrėžiau, kad naujas vertimas nenustelbia Skvirecko vertimo. Tai pabrėždamas, aš nieku būdu neiegiu, kad Skvirecko vertimas būtų vertesnis; iš tikrųjų anuo pasakymu aš nurodžiau, kad šalia naujo vertimo Skvirecko vertimas nenustoja savo vertės: jis yra ir liks lietuvišką Šv. Rašto vertimų istorijoje kaip didžiai vertingas įnašas. Juoba, kad ir naujasis vertimas daug kur seka ir remiasi Skvirecko vertimu.

Iš kitos pusės, kai aš nurodau, kad naujas vertimas neat-spyrė pagundai sekti moderniz-kumu, kun. P. Geisčiūnas mano, kad aš šiuo naujajį vertimą esą statau aukščiau už Skvirecko. Jis klysta. Modernizmo aš nelai-kau pažanga, o veikia atžanga. Ačiū Dievui, kad naujasis verti-mas atsispyrė didesnei pagun-dai sekti visur ir visame moder-nizmu, nes sekant modernistais egzgegetais prieinama prie evan-gelijų autentiškumo ir istorisku-mo neigimo, o tuo pačiu pa-

DAUGIAU AKCIJOS IR PASIAUKOJIMO

(atkelta iš 4 psl.)

likę ten, kad išsaugotų tą žemę ir žmogaus teises nuo visiško svetimųjų sutrypimo.

Užuot kritikavę bažnytinę reformą, piktingai vyskupais ir kunigais, kurie tą reformą vykdo, turėtume patys susipažinti ir savo vaikus supažindinti su reformos dvasia. Tuomet pamatysime, kad netiesa, jog jau šian-dien Bažnyčioje nieko nebeliko, ir viskas ten sujaukta. Dažniausiai mūsų ten nebeliko, ir mes, pasiskaitę apie tas reformas tik iš liberalinės spaudos, bet ne iš mum specialiai leidžiamos religinės literatūros (Krikščionis Gyvenime), viską jaukiame ir darome tai girdint mūsų vaikam, kurie neturi gilesnio religinio išsiforminimo, ir taip žalojame jų sielas.

Tie patys katalikai ir mūsų tėvynėje. Tos pačios reformos ir ten. Ten jie nesako, kad jau šian-dieninėje Bažnyčioje nieko nebeliko. Kas gi yra Bažnyčia? Bažnyčia — tai mes. Jie ten aktyviai dalyvauja, užtat ir randa joje viską, randa tai, už ką ver-ta ir j kalėjimą eiti. Gyvenkime visi mes patys šituo, uždeklime šita dvasia savo vaikus, rodyki-me jiems tokias, o ne blogas, kad ir kunigų, pavyzdžius, ir tuomet atsiras ir pas mus pašaukimų, atsiras norinčių siekti idealo ir už jį aukotis.

Daugiau akcijos ir pasiaukojimo Žinau, kad visų jūsų šeimos netrūksta aukščiau minėtų dalykų, netrūksta religinės nuotai-

kos, susiklausymo ir visiem tiem dalykam reikiamos pagarbos, bet gal mūsų vaikai ima jau nuo mūsų tolti, gal mūsų vaikaičiai reikalingi senelio ar senelės pagalbos. Gal jie išmokyti greičiau ir kasdieninių maldų, ir pasaky, ir dainų, jei tik mes noriai jiems padėtume, juos pamokytume neužmiršti ir maldos, kuri daugeliu atvejų gali padaryti daugia negu mūsų žodis. Žodžiu, išbandykime visus būdus ir priemones, kad tik įgyvendintume arba grąžintume į savo, savo vaikų, net draugų ir bičiulių šeimias religinę nuotaiką ir papročius.

Savo žodžiu ir darbu, savo pavyzdžiu parodykime, kad šiais materializmo laikais ne viską galima tik doleriu užkūsti, kad net ir visagalis doleris jau nustoja savo vertės, o moralinės vertybės, asmeninė auka išlieka vertinga visais laikais ir šių laikų materializmo džiunglėse.

Kada savo namuose ir aplinkoje, kurioje gyvename ar dirbame, šviesime tokiu pavyzdžiu ir tokia šviesa, gal tada ir pašaukimų, t. y., dvasinių ir nenyks-tančių vertybių ieškojimo noras padidės, gal tada ir mūsų veika-mas jaunimas daugiau įvertins seselių pasiaukojimą, jų meilę jaunimui, ir jie paseks jų pavyzdžiu. Pastatėme savo aukomis seselėm vienuolyną, koplyčią, padėjome įsigyti kad ir štai šitą stovyklą, darykime tad visa, kas yra mūsų galioje, neužmiršdami ir maldos, kad visi šie pastatai niekuomet neliktų tušti.

Bendrajame simpoziumo posėdyje buvo nagrinėta tema "Mokslininkai ir lietuvių bendruomenė". Prezidiume sėdi iš k. Šarūnas Lizdenis, Birutė Ciplijauskaitė, Juozas Gimius, E. Vaišnienė ir Kęstutis Keblys. Nuotr. A. Gulbinsko

SIMPOZIUMAS CHICAGOJ

(atkelta iš 1 psl.)

Šeštadienio popietė ypatingai išsiskyrė paskaitų gausa. Medicinos posėdyje nagrinėta aktuali tema: "Abortas — negimusiųjų problema". Pasisakė gydytojai (G. Balukas, P. Sutkus), teisininkas (P. Žumbakis), kat. teologas (J. Borevičius, S. J.), protest. teologas (A. Trakis). Architektūros sekcijoj buvo penkios paskaitos, kraštotyros — ketu-

neigiama ir pats pirmasis tikėjimo šaltinis. Netiesingai kun. P. Geisčiūnas teigia, esą Vulgatos vertimas daug kur neatitinkąs graikiškų tekstų. Tai klaidinantis teigimas. Iš tikrųjų nėra nei vienos vietos, kur Vulgata iš esmės skirtųsi nuo originalinio graikiško teksto. Daugiausia tai yra tik paaškinamieji įtarpai ar aprašomasis vertimas.

Kun. P. Geisčiūnas nėra Šv. Rašto specialistas. Tad savo drausiai nuomonei paremti cituoja vieno egzgegeto pareiškimą. Pareiškimas rimtinė svarstybė negali būti jokis autoritetingas argumentas, kada jis yra bevardis, anonimas.

Aš pats Šv. Raštą studijuojū, kiek man sąlygos leidžia. Seku ir naujusius autorius. Kai kur yra pažanga. Kitur pasirodo ir klaidingų nuomonių.

Reikia mokytis ir iš gero ir iš blogo: kuo sekti ir ką atmeti. Bestudijuodamas vis labiau įsitikinū, kad tradicinis Bažnyčios mokymas yra teisingas ir nesugriauzamas, nors daug kas bando jį griauti. Keturias evangelijas esu išstudijavęs žodis po žodžio. Juo daugiau studijuojū, juo daugiau esu tikras, kad nėra nei reikalo, nei pagrindo kelti kokių nors abejojimų dėl evangelijų autentiškumo. Apie mitus ir numitinimą kalba tie, kurie neturi tikėjimo, arba kurie nepažįsta evangelijų, o dedasi egzgegetais. Nė vienas iš modernųjų autorių nėra nei labiau pasiruošęs, nei turi geresnes sąlygas aiškinti Šv. Raštui, kaip kad buvo šv. Jeronimas ar šv. Augustinas ar kiti senieji egzgegetai. Prie to jie dar turėjo gily tikėjimą ir tikrą gyvenimo šventumą, ko daugeliui mūsų laikų egzgegetų tikrai trūksta. Todėl aš linkęs jais remtis ir jais sekti, kaip tikėti kai kurių naujųjų egzgegetų kliedėjimais.

Norėčiau, kad šios mano pastabos būtų priimtos ta mintimi, kokia jas rašau. Nesiekiu polemikos. Nenoriu nieko užgauti. Noriu, kad Evangelijos žodis būtų lengviau išgirstas ir pilniau suprstas.

Amerikos lietuviai inžinieriai ir architektai simpoziumo posėdyje. Nuotr. A. Gulbinsko

mūsų muzikiniame pasauly. Chicagoškiai domėjosi koncertu. Visi bilietai buvo išpirkti. Jubilias komp. V. Jakubėnas ver-tas tokio aukšto pagerbimo ir savo kūryba, ir savo kultūrine tar-nyba lietuvių visuomenei. Šis koncertas reikalingas atskiro recenzinio straipsnio, išeinančio iš simpoziumo plotmės.

Antras įtarpas simpoziumo dienomis buvo iškilmingas banketas Chicago priemiestyje šeštadienio vakarą. Jis nebuvo ap-sunkintas jokia programa, išsky-rus religinę invokaciją, kurią buvau pakviestas sukaltėti, ir kelis sveikinimus iš Lietuvos Bendruomenės bei rengėjų pusės. Po vaišių pasilinksmin-ta šokiais.

Trečias įtarpas — tai sekma-dienio pamaldos jėzuitų koply-čioje 25, sekmadienį, 2 vl. bend-ru posėdžiu, kuriame dr. Anta-nas Kučas paskaitoje apžvelgė Amerikos lietuvių šimtmetinį veiklą. Paskutinį žodį tarė JAV LB krašto valdybos pirm. Juozas Gaila. Užsibaigus sim-poziumui, dar liko įspūdžiai, ku-rių taip pat nesinorėtų nulyti.

Zvelgiant atgal į tas turinin-gas dienas, malonu pažymėti, jog buvo pasiruošta gerai. Jokių sutrikimų neteko pastebėti nei programoje, nei aplinkoje. Kaip minėta, pagelbiniai leidiniai padėjo susiorientuoti simpo-ziumo sudėtingoje eigoje. Ta-čiau matėme, jog dažni prele-gantai nepajėgė sutilpti į sau skirtą pusvalandį ir turėjo var-gti skubėdami arba trumpindami tekstus. Dėl tos pačios prie-zasties dažnai trūko laiko ir diskusijom. Tai ženklai, jog atei-ty reikėtų pagalvoti apie simpo-ziumų programos trumpinimą. O gal geriau būtų viename sim-poziume susitelkti tik į kelias mokslines temas, bet ne į visas, kaip įvyko dabar? Registruotų dalyvių posėdžiuose galėjo būti apie 500.

Turint prieš akis simpoziumų tikslą — sutelkti krūvon mokslininkus ir paveikti jaunąją kartą, — labai apgailėtinas tuo pačiu metu vykęs lietuvių studentų sąjungos suvažiavimas Detroito. Papeikimo verti jo rengėjai. Tą jaunimą reikėjo pasukti į Chi-cago, kad jis bent matytų, kokios yra lietuvių pajėgos mokslinėje srity ir jį jungtųsi universi-tetinių studijų metais.

Tos mūsų mokslinės pajė-gos gi yra gausios, tik vargas, kad daug kas stovi šalia lietu-vių bendruomenės. Dr. E. Vaiš-nienės iš amerikietiškių oficialių šaltinių surinktais daviniais, JAV ir Kanados doktoratų są-rašuose yra 267 lietuviai, iš ku-rių tiksliesiems mokslam tenka 63%,ohumanitariniam37%.Deja, tik apie trečdalis jų įsijungia į lietuvišką veiklą. Čia pagalvoji, kaip pasikeistų ir mūsų finansi-nis pajėgumas, jeigu anie di-delių uždarbių specialistai atei-ty su savo įnašu į mūsų kul-tūrinį veikimą.

Tie, kurie atėjo, simpoziumo dienomis sudarė lyg kokią in-telektualinę šeimą. Pats bendra-vimas jau buvo laimėjimas. Šie žmonės nesigailėjo laiko ir iš-laidų kartais labai ilgom kelio-nėm. Čia nebuvo jokių kitų pokalbių, kaip tik apie kultūrinius reikalus. Stebėjaisi, kad daugelis sutiktųjų net iš gana tolimų vietų teiravosi apie New Yorke pastatytą Kultūros Židinį ir džiaugėsi jo vaidmeniu lietuvi-bei.

Paminėtina ir tai, kad simpo-ziumo eigą "Amerikos Balsas" įrašė į juostas ir radijo vilnim tuojau siuntė į Lietuvą. Paskai-tas gi rengėjai išspausdins atski-ru leidiniu, kurį galės įsigyti simpoziume nebusieji. O tie, kurie buvo, ilgai jį prisimins kaip mūsų šviesuomenės naują kūrybinį prasišveržimą.

T. Leonardas Andriekus, ofm

Kazys Bradūnas — POKAL-BIAI SU KARALIUM. Anno Domini 1923-1973. Čikaga 1973. Išleido Mykolas Morkūnas. Gra-fika: Vytautas O. Virkau. 70 psl. Didelio formato. Kietais drobės viršeliais. Kaina 5 dol.

Savo talentu pradėjęs reikštis nepriklausomos Lietuvos perio-dikoj, pilnai save atskleidęs ei-lėraščių rinkiniais, išleistas tremty bei emigracijoj, poetas ir šioj naujoj knygoj lieka "bradū-niškas": nuosaukus žodžiu, mu-zikalus eiliavimu, savo mintim taiklus išsilavinusio skaitytojo minčiai. Pokalbiose su kara-lium K. Bradūnas atiduoda savo poetinę duoklę karaliui ir kuni-gaiškščiui Gediminui, kaip dviem ankstesnėm knygom yra atidavęs tokią pat duoklę kitiem šviesiem lietuviams — Čiurlio-niui ir Donelaičiui.

Šioj knygoj yra dvylika poeto pokalbių su karalium; jie suskirstyti į tris skyrius (Laiš-kai, Sutartys ir Krikštas). Knygos pastabose sakoma, kad kiekvie-no pokalbio pradžioje duodamos dokumentinės iškarpos yra pa-rintos iš leidinio "Gedimino laiškai", išleisto Vilniuje 1966.

Poetas pirmiausia prisistato karaliui šiuo posmiu:

Aš atėjau, karaliau,
neprašytas,
Net neminėtats tavo laikkuose.
Aš ne vaizbūnas, ne rikis,
Aš — poetas,
Tik metraštyje nutylėtats,
O pasilikęs dainose.

SPAUDOS METRAŠTIS — YEARBOOK OF THE PRESS 1969. Sudarė Užsienio Lietuvių Spaudos Bibliografijos Tarnyba: Jonas Svedas (pirm.), dr. Zeno-nas Ašoklis ir Jonas Valaitis. Leidėjas ir administratorius — JAV LB Kultūros Fondas, Chi-cago, Illinois, 1973. Platus for-matas. Rašomosios mašinėlės spaudmenys. 84 psl. Kaina 3 dol.

PROBLEMS OF MINA-TIONS: BALTIC PERSPEC-TIVES. Redaktoriai: Arvids Zie-donis, Jr., Rein Taagepera, Mar-di Valgema. Išleido Associa-tion for the Advancement of Baltic Studies, Inc., California State University, San Jose, Cali-fornia 1973. Iliustruota diagra-momis. 214 psl. Kaina 3.95 dol. minkštais viršeliais ir 8.50 dol. kietais viršeliais.

Į knygą sudėti parinkti straipsniai socialinėmis temomis iš trečiosios baltų studijų konferencijos, vykusios Toronto universitete 1972 gegužės 11-14. Knyga suskirstyta į penkis skyrius. Yra ir trumpos žinios apie straipsnių autorius, kurių tarpe yra ir šie lietuviai: Povilas A. Mažeika, Benedict V. Maciuika, Ginutis Procuta.

JOURNAL OF BALTIC STUDIES. Volume IV, Number 2. Summer 1973. Redaktorius Arvids Ziedonis, Jr. 190 psl. Metinė prenumerata 12 dol.

Žurnalą leidžia Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc. Šios draugijos di-rektorių tarybą sudaro estai, lat-viai ir lietuviai. Nariai moka 12 dol. metinį mokesį ir gauna šį žurnalą nemokamai. Žurnalas spausdinamas metų ketvirčiais anglų kalba.

Šiame numery rašoma apie tautas Sovietų Sąjungoj, apie latvių ekonomistą K. Balodį, sla-viškus skolinius lietuvių kalboj ir t.t. Yra plati knygų apžval-ga (recenzijos), bibliografinės naujienos, įvykių kronika. Straipsnių ir apžvalgų autoriai: Rein Taagepera, Nicholas Ba-labkins, David F. Robinson, Victor Pavalkis, Anatole C. Matulis, Walther Kirchner, Emma S. Richards, Nicholas Viksnis, Julius P. Slavenas ir kiti.

WATERBURY, CONN.

Ginos Čapkauskienės dovana Putnamo seselėm

Nekaltai Pradėtosios Marijos seselės Putname pažįstamos ne vien tik Naujosios Anglijos lietuviams. Jas, tur būt, žino kiekvienas lietuviškas lietuvis, kur jis bebūtų. Ir kaip nežinos: jų gyvenimas ir veikla nesiriboja tik vienuolynu. Nemanau, kad perduodu, sakydama, jog tai stipriausias lietuvių moterų vietas, šiuo atveju kongregacija, sėkmingai dirbanti religinė, socialinė, tautinė ir kultūrinė plotnė. Kongregacijos vadovų žodžiai: vienos nepadarytume. Galimas dalykas. Jų skaičius nedidelis, o jaunų jėgų labai trūksta ir jom. Norint ką pasiekti, reikia idėjų ir sunkaus darbo.

Lyg bitės, susispietusias avily aplink motinėlę, rėmėjai, geradariai, bendradarbiai seselėm padeda visokiais būdais: moraliai, malda, materialiai, fiziškai ir savais talentais... Didžiausia pagalba yra išvijos lietuvių sostinė Chicago. Sunkiau mažesniems vietovėm, bet ir čia vis kas nors daroma. Štai spalio 28 kongregacijos rėmėjai ir ateitininkai Waterbury suruošė arkivysk. Jurgio Matulaičio akademiją su Ginos Čapkauskienės koncertu. Paskaita ir koncertas buvo neeiliniai. Žmonių, de ja, galėjo būti antra tiek. Kongregacijos vyr. vadovė sesuo Margarita vienam posėdy yra pasakius, kad kultūriniai renginiai turi vykti, nors ir nuostolius jie tuoduotų.

Prof. kun. Stasys Yla kalbėjo apie arkivysk. J. Matulaičių kaip apie žmogų, dvasiškį, sociologą, teologą. Pasiruošimai jo beatifikacijai eina prie galo. Dėl kai kurių formalumų, sunkiai atliekamų dabartiniu metu, jo pašalbinimas šventuoju dar galys užsistėti. Reikėtų rašyti prašymus, rinkti parašus...

Koncertas pradėtas A. Kačanausko Lakštingalėle. Kitos dvi dainos — G. Gudauskienės Apynėlis ir Oi tu kregždute. Ypatingai puikus Dainos gimim-

mas, šiuo atveju trijų kūriny (H. Radausko žodžiai, Br. Budriūno muzika ir G. Čapkauskienės dainavimas). Visi repertuaro dalykai buvo sunkūs.

Solistės dainavimo technika atrodo lyg jos prigimtis. Garsai plaukė taip lengvai, lyg be jokių pastangų.

Solistei akomponavo jaunas pianistas. Nuo pat pradžios buvo jaučiamas šiltas jo ir solistės bendravimas. Solistė sugebėjo "parodyti" publikai savo jauną ir pajėgų akompaniatorių su pasididžiavimu. Nors jis dar jaunas, bet jau žinomas ne tik lietuviams, bet ir amerikiečiams. Vėliau, kalbėdama su soliste, pastebėjau, kad pasigėrėjimus jos dainavimu ji ignoruoja, o kalbą suka apie savo koncerto jaunąjį palydovą Saulių Cibą. Sakėsi esanti pakviesta dar keletui koncertų JAV-bėse ir darysianti viską, kad Saulius jai akomponuotų.

Solistam nepakanka vien talento. Jiem reikia sunkiai dirbti, ruošiantis koncertam. Užtat sol. Ginos Čapkauskienės atsiskaitymas honoraro yra didelė auka — dovana kongregacijai.

Po koncerto solistė buvo pagerbta mažom vaišėm. Trumpos kalbos, šampanas, ilgiausių metų. Ši valandėlė, šeimyniški jauti, buvo malonus priedas prie vakaro.

Albina Lipčienė

Gražiai pavykęs kaukių balius

Waterburio skautų tėvų komitetas, iš pirmininko Kėmėžos ir narių Džiakėriorenės bei Čerkės, lapkričio 10 surengė įspūdingą ir visais atžvilgiais vykusį kaukių balių. Į jį suvažiavo žmonių iš tolimų apylinkių: iš Amsterdamo, Hartfordo, New Haveno, Ansonijos, Albany ir iš kitur. Tik Waterburio lietuvių ne daug tebuvo matoma. Svečių tarpe buvo kun. Ruokis, kun. Balčiūnas, kun. Juškauskas.

Buvo puiki muzika, įvairiom spalvom dekoruota salė, skanūs užkandžiai, dvi gausios loterijos

ir jaunos skautiškos širdys. Salę dekoravo Petruškevičienė, K. Paliulis, Norkus, Brazdžionis ir kiti. Kaukių šį kartą buvo daug ir spalvingų. Tai darė ir balių tikrai margaspalvį — jaukų pasiganyti akiai.

Programą atliko Čerkienės vadovaujamos skautės, vaizdavius raganas. Viesulu staigdomos, kaukdamos, viena už kitą garsiau šaukdamos bei visokiais skambalais ir barškalais barškindamos, jos įsiveržė salėn. Tikrai puikus buvo įspūdis. Pašokusios raganiškų šokių, atsitemp salėn improvizuotą lauzą ir prie jo atliko programą, kuri publikai patiko ir ji nesigailėjo katučių lietuviškom raganėlėm.

Kaukės suskirstytos į dvi grupes ir premijuojamos. Jaunesniųjų grupė pirmą premiją gavo "Senovės lakūnas" (premija skirta Kesoni's kepyklos); antrą "Garbage can" (Puodžiūno); trečią — "Raudonoji kepuraitė" (Puodžiūno); ketvirtą — "Dvi širdys" (Kesoni's kepyklos). Vy-

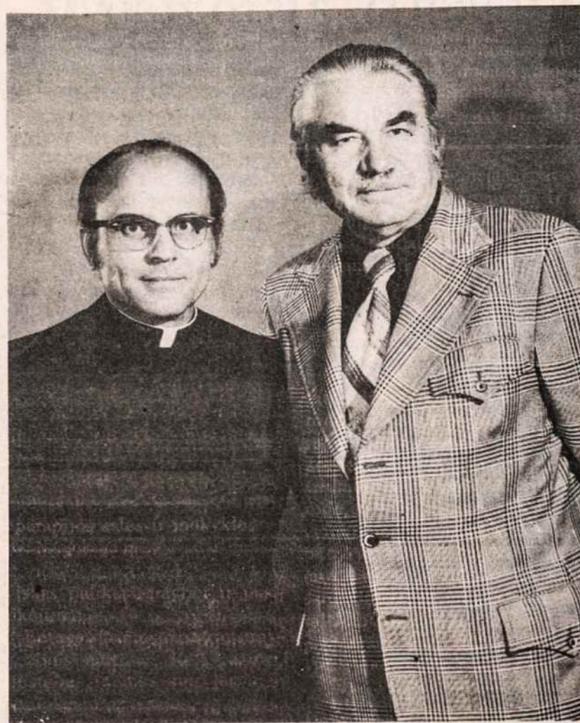
resniųjų grupė pirmą premiją gavo "Arabė ir arabas" (Mauručio); antrą — "Čigonė ir čigonas" (Bagdono); trečią — "Velniai" (United Auto Sales ir Service); ketvirtą — Čerkienės vadovaujamos čigonės (Spaudos knygyno).

Reikėtų paminėti ir didžiųjų loterijų, turėjusių keturis fantus: Alex gėrimų krautuvės premiją laimijo Bagdono, Salduko restorano — vienas iš muzikantų, Balsių — Džiakėrius, Angelės Skladaitytės — Morkys.

Skautų kaukių balius tradicija Waterbury yra sena. Pirmas toks balius buvo suorganizuotas Bagdono, veik prieš dvidešimtmetį. Puiku, kad ji nenutrūkstamai pasišventėlių yra tęsiama.

Skautų tėvų komitetas prašė padėkoti visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie balius sėkmės, ir visiems tiems, kurie savo atvykimu parėmė Waterburio lietuvišką skautišką jaunimą.

Bagdono

Kun. dr. Antanas Paškus (k.) paskirtas Ottawos universiteto profesoriumi. Jis perima kai kuriuos prof. A. Ramūno kursus psichologijos fakultete.

NEW BRITAIN, CONN.

Pagerbtas kun. E. Gradeckas

New Britaino Šv. Andriejaus lietuvių parapijos nariai spalio 21 pagerbė savo kleboną kun. Edvardą Gradecką jo dviejų sukačių proga: 45 metų kunigystės ir 70 metų amžiaus. Tuo tikslu parapijos salėj buvo surengtas banketas — iškilminga vakarienė. Jų dalyvavo miesto burmistras Stanley Pac ir lietuvių kandidatas į miesto burmistrus advokatas Algirdas Politis (Povilaitis). Be paties solenizanto, dalyvavo dar šie kunigai: Walter Pranskietis iš Goshen, Conn., Pranas Prancus iš Bridgeport, Conn., Jurgis Vilčiauskas iš Waterburio, Conn., Dovydas Baranauskas iš Hartfordo Šv. Juozapo parapijos ir vietinis klebonas kun. Jonas Rikteraitis!

Banketo vedėjas buvo Juozas Gurskis. Jis pristatinėjo kalbėtojus ir pats paskaitė savo atsiminimų apie kun. E. Gradecką.

Kun. J. Rikteraitis sukalbėjo invokaciją. Jis kalbėjo ir apie kun. E. Gradecką. Dar kalbėjo kun. J. Vilčiauskas. Pats jubilias davė savo gyvenimo santrauką ir padėjo už jo pagerbimą.

Choras pagiedojo ir padainavo: Garbė Aukščiausia, Karvelėli, Autumn leaves, This is my song, Till we meet again ir Ilgiausių metų.

Žinoma, buvo ir skani vakarienė. Po vakarienės šokiama grojo Terry-Martino orkestras.

-o-

Kun. Edvardas Gradeckas gimė 1903 spalio 23 New Britaine, Conn. Jo tėvai buvo Pranas ir Agota Gradeckai. Į kunigystę įšventintas 1928 birželio 2 Šv. Juozapo katedroj Hartforde; jį išventino vysk. J. Nylon. Pirmasis mišias aukėjo 1928 birželio 3 Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioj New Britaine. Tų pačių metų rugsėjo mėn.

buvo paskirtas į tą pačią parapiją kunigu pagalbininku. 1931 vasario mėn. tom pačiom pareigom buvo perkeltas į Šv. Trejybės lietuvių parapiją Hartforde, kur tada klebonu buvo kun. Jonas Ambotas. 1934 spalio mėn. perkeltas į Šv. Juozapo lietuvių parapiją Waterbury

1940 liepos 28 kun. Edvardas Gradeckas paskirtas klebonu į Šv. Kazimiero lietuvių parapiją New Havene. Jam čia klebonaujant, burmistras Lee buvo jį paskyręs į miesto projektų atnaujinimo komitetą. Be to, ten jis turėjo ir kapeliono pareigas Kolombo vyčių organizacijoj.

1959 rugpjūčio 6 buvo perkeltas klebonu į Šv. Juozapo lietuvių parapiją Waterbury. Ten burmistras McNellis jį buvo paskyręs komisierium miesto raidos agentūroj.

PAS WATERBURIO LIETUVIUS

PAULIUS JURKUS

Taip nutiko, kad spalio 6 ir 7 dienomis Waterburyje turėjau savo tapybos darbų parodą. Iškelė į žygį kelios aplinkybės. Prieš porą metų mielasis Viktoras Vaitkus, spaudos platintojas, kultūrininkas, buvo gavęs vieną paveikslą iš manęs. Tas paveikslas buvo skirtas LB loterijai. Jis ir ėmė gundyti — atkelti jį gražųjį Waterburį.

Buvau pažadėjęs pėmai, bet — atsisakiau. Siemet Waterburio LB pirm. Martynas Kleinaitis parašė laišką ir sugundė į kelionę. Nebuvo patogų atsakyti. Kai žmonės nuoširdžiai sielojasi kultūriniais reikalais, turi jiems padėti. Ir mano kuklus paveikslas juk bus daugiau nei kasdienybė. Taip ir sutikau.

-o-

Į parodą pasikelti — tai di-

1955 rugpjūčio 18 Waterburyje buvo didelis potvynis, kuriame žuvo 9 lietuviai, sugriauta daug namų. Nuotraukoje — potvynio nuneštas namas. Nuotrauka iš Darbininko archyvo.

buželiais". Jie turi būti įspūdingi ir kultūringi.

Ir kaip nukelti? Vežuosi 46 paveikslus. Tai didelis būrys. Skirtingų formatų, skirtingų medžiagų. Jų tarpe yra net kaprizingų, kurie bijosi bet kokio prisilietimo. Rodos, lengvai išspręstam visa, jei būtų laiko, kad galėtum rėmus dailiai suvynioti, sudėti į dėžes, pasižinti su kokių prekių sunkvežimi. Bet taip neišeina. Kai dirbi visą dieną, tai vakare, grįžus į namus, tiek mažai laiko. Suplėšo tave rėmai, paveikslai, vinelės, vielos, pakavimai, kabliukai, numeriai, parašai.

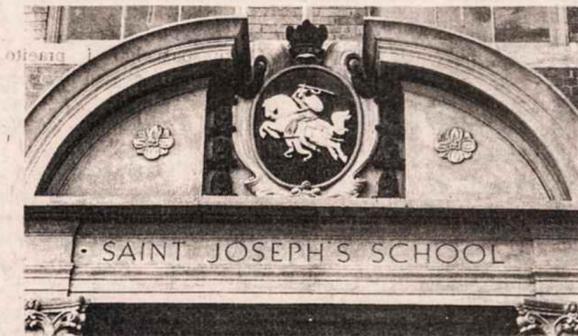
Čia su bičiulišku patarimu atėjo Vacys Butkus, agronomas, kuris Great Neck'e turi ilgą daržą ir augina agurkus. Jis supažindino su Baly Iličiu, kuris taip pat gyvena Great Necke. Sutarėm, kad 46 paveikslus pakrausiu į jo dengtą sunkvežimį. Sutarėm ir laiką.

Tuo laiku ir buvo Baly Iličukas prie durų. Buvo dar ankščiau nei planavome. Tas jo sunkvežimis tai tikras namas, daug gali sudėti, nes jis verčiasi namų remontais. Ten ir buvo įkurdinti paveikslai, sukrauti, surišti. Niekas nepajudėjo, neišsigando kelionės.

Baly Iličukas, aukštaitis, muziko Iličuko giminė, ilgai gyvenęs Anglijoje, čia verčiasi namų remontais. Kalbėdami apie statybas, medžiagas, mašinas ir darbus, pasileidome keliais į šiaurę. Žemėlapyje Waterburis netoli nuo New Yorko. Kaip buvome sprendę, taip ir įvyko — už poros valandų pasiekėme vietą.

Kelionė į rudenį

Kai važiuoji anais keliais į šiaurę, gamta tokia rudėnėjanti, graži. Kalnuota. Šlaitai apaugę medžiais. Staiga pasitraukia kalnai. Priešais upelis. Ir koks tas upelis mažas, bet jis bene 1953 metais baisiai buvo įtūžęs. Nuo staigių lietuvių jis buvo išsiliejęs ir užpylęs Waterburio gy-

Waterburio Šv. Juozapo lietuvių parapijos salės ir mokyklos centrinis įėjimas su vyčiu. Nuotr. G. Naujokaičio

venamą kvartalą. Nusiaubė visą slėnį, žuvo daug žmonių.

Dabar čia ramu, tolimes praieities jau nebėra. Tik traukinio bėgiai eina slėniu. Kadaiše tos geležys buvo nublizgintos, kaip kardai. Lėkė ir lėkė traukiniai. Dabar — reikia poeto Baranausko plunksnos, kad aprašytum praėjusias gadynes.

Waterburis yra tos upės slėnyje, iš abiejų pusių kalnai, kalneliai. Primauna Kauną. Kai vakare žvelgi į slaitus, rodos, matai Žaliąjį kalną, Ažuolyną.

Viktoras Vaitkus buvo nurodęs, kur išsukti iš didžiojo kelio.

Čia pat ir Brooklynas. Vaje, ir New Yorko Brooklynas ir čia Brooklynas!

Kadaiše buvo čia lietuviškas kvartalas, namas prie namo, žodis prie žodžio, daina prie dainos. Dabar — neatpažįstamos vietos. Pravedė didžiuosius kelius ir visas lietuviškas gatveles išgriovė. Dabar čia cementiniai stulpai stovi, o ant jų didelis kelias. Važiuoti patogų, bet nebėra senosios romantikos.

Štai ir toji gatvė, St. John Street. Ji turėtų vadintis Lithuanian Street, nes čia dar tyro Lietuva. Čia lietuviška Šv. Juozapo bažnyčia. Ramu ten, paprasta, diena skuba pro šalį. Ateina ruduo ir neša lapus. Čia niekas svetimas nesimašo, čia

nyčia. Ir ją, pasenusią ir pavargusią, nugriovė iki pamatų. Ir tą akmenį čia pastatė, kad jis liudytų, kad kadaiše būta lietuviško gyvenimo ir lietuviškos mokyklos.

Graudus akmuo, su įrašais, su datom. Ir tik akmuo.

-o-

Tuo metu pasirodė jauna mergina. Simpatinga ir jauki. Pasirodė, ji esanti vienuolė, šios parapijos mokytoja. Keistas buvo žmogus, apie save skleidė daug šilumos, paprastumo. Ji tuoj nurodė, kaip patekti į salę.

Laiptuose suradau ir tos parapijos vikarą, kun. R. Yuškevičių. Jis mane tuoj ir įvedė į salę. Gimęs ir augęs čia, bet gerai kalba lietuviškai, žmogus rūpestingas "gaspadorius", kuris viską mato, viską tvarko.

Salėje nustebau. Buvau čia ne kartą, bet dabar čia buvo taip gražu. Grindys spindėjo lyg veidrodis. Viskas išdėžyta, išvalyta, sudėta, surikiuota. Vargiai kur rasi tokią salę. Parapijos salės dažniausiai būna apdėvotos, dulkinos, su blogom grindim, blogais laiptais. Čia — prašau — viskas blizga. Blizga Waterburyje, kuris yra nedidelis miestas, kur ir lietuvių nėra didelio telkinio.

Sunešėm paveikslus, sudėjom ant stalų. Mano kelionės draugas, Baly Iličukas, išskubėjo, kad su saule pasiektų New Yorką.

Kai jis dar buvo salėje, nuėjau į Viktoro Vaitkaus knygyną — Spaudą. Jis čia pat. Langai sutvarkyti, pilni knygų, plokštelių, drožinių. Čia ir lietuviškas gyvenimas atsiremia. Sūnus Kastytis buvo krautuvėje. Jis tuoj sujungė telefonu su parodos rengėjais, su LB pirmininku Martynu Kleinaičiu.

Tas M. Kleinaitis greit ir atsirado salėje. Greit pradėjo rinktis ir kiti žmonės, parodos įrengimo talkininkai.

(Bus daugiau)

PELNINGIAUSIA KAPITALO INVESTACIJA

Stepas Zobarskas neseniai paskelbė spaudoje planą išleisti dideliu jau paruoštam veikalui — Fifty Years of Lithuanian Literature. Reikalingas mecenatas su dvylika tūkstančių dolerių.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdybai tas veikalas yra žinomas. Jo išleidimas bei paskleidimas pasaulyje turėtų rūpėti kiekvienam mūsų kultūrininkui.

Stepas Zobarskas, Lietuvių Rašytojų Draugijos narys, tremtyje labai pasižymėjo knygų leidimu anglų kalba. Jis jau yra išleidęs 41 veikalą ir kelis jų turi paruošęs. Tai visų mūsų dėmesio vertas žygis, kurį atlieka vienas žmogus, be savo spaustuvės, be vertėjų kolektyvo, be žymesnės paramos iš visuomenės ir dar apsunkintas pilna savo tarnybos našta.

Stepo Zobarsko knygų leidimas anglų kalba išreiškia tą visuotinį mūsų troškimą — į pasaulį įsiveržti su tautine kūryba. Tarp jo išleistų knygų anglų kalba 25-kios tenka lietuvių literatūrai. Koks tai svarus vieno žmogaus įnašas į dvasinį mūsų lobyną! Tos knygos gi jo Manlynd leidyklos vardu pasklinda visame pasaulyje. Mūsų kūrybinis pajėgumas plačiai atveriamas kitataučiam, ir tuo paliudijama, jog esame verti laisvės.

Dabartinis Zobarsko užmojis pateikti pasauliui pačius būdingiausius mūsų grožinės literatūros pavyzdžius, sukurtus per paskutinius 50 metų, turi ypatingos reikšmės. Čia kitatautis viename gabale gaus tai, kas lietuvių raštijoje geriausia. Tai pamažu pereis į enciklopedinius bei antologinius kitų tautų leidinius su didžia nauda visiem.

Bet tokiam veikalui išleisti Stepas Zobarskas prašo dvylikos tūkstančių dolerių. Kai kam tai gali atrodyti gąsdinanti suma, tačiau ji yra įmanoma. Mecenatystės sritis kultūriniam tikslam mūsų nuolat plečiasi ir įvai-

reja. Staiga atsiranda kultūros entuziastų, kurie pakloja žymias sumas savo pamėgtam objektui įgyvendinti. Čia taip pat prisimintinas ir Lietuvių Fondas — pagrindinis mūsų kultūrinių reikalų rėmėjas.

Stepo Zobarsko naujausias užmojis šaukiasi skubios pagalbos, ir rašytojai tikisi, kad ji ateis. Jei sunku būtų susilaukti vieno

pilno mecenato, šį uždavinį galėtų atlikti keli jungtinėm aukom. Lietuvių Rašytojų Draugija maloniai kviečia visuomenę padėti išleisti Stepui Zobarskui minėtą anglų kalba knygą, apimančią mūsų literatūros 50 metų plotą. Mes linkime, kad greit atsilieptų kilnus mecenatas, kuris suvoktų, jog dabar tai pelningiausia kapitalo investicija, nešanti amžiną procentus.

Kun. Leonardas Andriekus
LRD pirmininkas

ST. PETERSBURG, FLA.

St. Peterburgo Lietuvių Klubui 12 metų

St. Peterburgo lietuvių klubas lapkričio 11 pradėjo savo sezoną, paminėdamas 12 metų savo gyvavimo. Klubo pirmininkas K. Jurgėla pradėjo minėjimą, pasidžiaugdamas pilnutėle dalyvių sale. Pagrindinę kalbą pasakė buvęs ilgametis pirmininkas inž. A. Karnius, vaizdžiai nupasakodamas klubo gimimą prieš dvylika metų Gulporto priemiestyje Staupų sodyboje. Jis pagarbiai įvertino ano laiko veikėjus, kurie padėjo sveikus demokratinis bei ekonominius pagrindus klubo veiklai, kurių ir dabar čia laikomės. Klubo tikslas buvo ir tebėra sutelkti St. Peterburgo - Tampos ir apylinkės lietuvius, jaunus ir senus, senuosius ateivius ir naujuosius, mokytus ir mažiau išsilavinusius, kuriuos visus jungia Lietuvos meilė. Čia švenčiamos tautos šventės, kas sekmadienis vaišinamasi lietuviškais pietumis, čia sėkmingai dirba ir scenoj pasirodo choras, būna pasikaitos, muzikinė programa. Čia sutinkami ir gražiai pavaišinami svečiai iš tolimiausių pasviečių; čia įvairiomis progomis glaudžiasi ir broliai latviai. Po įdomios ir atsidėjus išklaudytos pasikaitos pirmininkas K. Jurgėla pasveikino ir pagerbė už puošnaus stalo susodintus didžiuosius klubo geradarius-tūkstantininkus, kuriuos pontis apdovanojo gėlėmis. Prie tų stambių

geradarių šiandien prisidėjo dar viena šeima. Tai ponai Valauskai.

Valdybos narys V. Ugianskis pakvietė iš eilės pasirodyti visus šio sekmadienio svečius. Juos sveikinome plojimu. Po to Laima Jakušienė gvyai pravedė meninę dalį. Pirmiausia pasirodė ponų Jurgėlų jaunimas. Dešimtmetė Linda gvyvai skambino pianinu "Ko liūdi, putinėli", "Bijūnėlis žalias" ir "Vai kur buvai, dieduk mano" (visi dalykai Čiurlionytės); o trylikmetė Rūta laisvai jautėsi skambindama "Elisą" (Beethoveno) ir "Elegiją" (Nollet). Pabaigai sesutės atliko 3 Bejerio etiudus. Malonu buvo pasiklausyti šių chorvedžio Alberto Mateikos mokinių — pradedančios Lindos ir pažengusios Rūtos — skambinimo. Galiausiai pasirodė choras ir padainavo "Girioj" — Weberio, "Keleliu eju" — Adomavičiaus, "Už jūrių marių" — K. Banaičio, "Kur bėga Šešupė" — Č. Sasnausko, "Pie menelį pavasaris" — Švedo ir "Oi, berneli" — J. Stankūno. Salei neatlyžtamai reikalaujant, paskutinioji daina buvo kartojama.

Pavasarij girdėtas choras žymiai pasikeitęs — sumažėjęs, bet sustiprėjęs, pažengęs. Geros sėkmės darbščiam chorvedžiui A. Mateikai, jo padėjėjai Rūkstei ir pareigingiems choristams!

Besanti ir nauja klubo šeimi-

Balfo seimā atidarant lapkričio 10 Clevelande, invokaciją kalba kun. A. Zakaraukas iš Chicagos. Nuotr. V. Bacevičius

LOS ANGELES, CALIF.

Los Angeles LFB sambūris gruodžio 8 rengia tradicinį literatūros vakarą Šv. Kazimiero parapijos salėje. Šio vakaro metu visuomenei bus pristatyta nauja poetės Julijos Švabaitės Gylinės knyga — "Septyni saulės patekėjimai". Vakaro programoje dalyvaus ir pati autorė. Šiominis dienos iš spaudos išėjo ir kita jos knyga "Gabriuko užrašai", skirta jaunimui. Be Švabaitės Gylinės, literatūros vakare dalyvaus ir iškilios vietinės meno pajėgos — Raimonda Apeikytė, Bernardas Brazdžionis, Birutė Dabšienė, Dalila Mackialienė, Alė Rūta ir Pranas Visvydas. Tai reta proga Los Angeles lietuviškai visuomenei susipažinti su dviem naujom knygom ir jų autore bei dar

kartą pasigrožėti savosiom pajėgom. — R.

Kardinolas T. Manning, Los Angeles arkivyskupas, 1974 balandžio 28 Šv. Kazimiero lietuvių parapijoj teiks sutvirtinimo sakramentą. Visi, norintieji šį sakramentą priimti, registruojasi iki gruodžio 31.

Lituanistinė — šeštadieninė Šv. Kazimiero mokykla šiais mokslo metais turi 162 mokinius. Tai 30 mokinių daugiau negu pernai. Mokyklai vadovauja patyręs vedėjas Vladas Pažūra, padedamas energingo mokytojų kolektyvo. Ateinančiais mokslo metais ši mokykla švenčia 25-rių metų jubiliejų. Mokyklos vadovybė ir tėvai rengia šiai plačiai paminėti. Buvęs ilgametis šios mokyklos vedėjas Ignas Medziukas rašo šios mokyklos istoriją. Prie mokyklos veikia ir mokytojų kursai, kurie rengia šiai mokyklai būsimus mokytojus.

ninkė — Lukienė. Valgiai skanūs, patraukliai pateikiami.

Toliau eina dar kelios loterijos, kurių laimikiai narių sudovanoti. Po visų iškilnių nedidelis, bet smagus orkestrėlis kelias valandas šokdina svečius ir šeiminius, kurių daugumas, lyg nusimetę nuo pečių pensininko amžių, kad "laisto tai laisto" po, rodos, erdvią salę, kuri šiandien vos vos sutalpina žmones (kas bus žiemai atėjus, kai pas mus užplauks šilumėlis ieškodama "šiaurės"). Pirmininkas dar praneša, kad klubo moterų skyrius kviečia ateinančių šeštadienį gegužinėn-piknikan į Seminole parką. Tas parkas kažkur toli, gal pasaulio krašte, galvoja. St. Peterburgo ne vienas naujakuris, ypač "be ratų". Bet mūsų šaliai bičiuliški ir mielai vežina tuos. Šitas nuoširdumas kitur negirdėtas, — kad kas pasiūlytų pavėžinti... Tai tokios pas mus nuotaikos ir tokios tokelės...

V. Kulbokas

— Vasario 16 gimnazijoj Vokietijoj šiuo metu yra 84 mokiniai: 44 mergaitės ir 40 berniukų. Naujų mokinių įstojo 21, tarp jų 6 iš JAV ir viena iš Venecuolos.

BROCKTON, MASS.

Mantautų jubiliejus

Sūnus Vaidievtis ir dukte Raminta su šeimomis spalio 14 Brocktone suruošė savo tėvams Aleksandriui ir Sofijai Mantautam iškilmingą 50 m. vedybų minėjimą.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj jubiliatų intencija mišias aukojo klebonas kun. Petras Sakalys. Jis juos palaimino ir įteikė jiems lazda su iš Lietuvos gauta juosta. Linkėjo pavargusiem pasiramčiuoti. Pamokslė džiaugėsi jubiliatų gražiai ir garbingai nueitu keliu, linkėjo dar ilgai nepavargti, guodė sakydamas: "Judviejų per ilgą bendrojo gyvenimo kelią patirtos ligos ir įvairūs skausmai tai Dievo meilės ženklai."

Sofija, pasipuošusi tautiniais drabužiais, sėdėjo vežamoj kėdėj, negalėdama laisvai vaikščioti dėl amputuotos kojos, o Aleksandras, kaip buvęs kariškis, buvo jaunatviškai tiesus, judrus.

Pamaldų metu įspūdingai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Juliaus Gaidelio.

Pamaldose dalyvavo Mantautų sūnus ir dukte su šeimomis, Emilija Pūtvytė, Rygeliai, Šimulynas ir kiti giminės, daug vienuolių seselių, Bostono ir Brocktono šauliai, kviestieji svečiai iš toli ir arti, parapiečiai.

Jubiliatam pagerbti jų pačių bute vaikai suruošė gražias vaišes. Tuoj po pamaldų ėmė rinktis giminės, organizacijos, kviestieji svečiai.

Sveikino klebonas kun. P. Sakalys, Nukryžiuotojo seselės, Moterų S-gos 15 kp., Bostono ir Brocktono šauliai, LB valdyba, Alta, Balfas, AL Susivienijimas ir kt. Raštu gauta sveikinimų iš Lietuvos, Chicagos, Vytauto Didžiojo šaulių kuopos ir jos pirmininko Vlodo Išganaičio. Telefonu sveikino Šaulių Sąjungos centro valdybos pirm. V. Tamošiūnas ir kt. Laisvės Varpo radijo valandos vedėjas P. Viščinis oro bangomis tą pačią dieną

sveikino Mantautus, paminėdamas jų nuopelnus Lietuvai ir Šaulių Sąjungai.

Sofija Mantautienė

Aleksandras Mantautas

Gražu pažvelgti į praeito bendro gyvenimo puslįmetį metų, kada tas kelias nuženklintas nenykstančiais darbais, kada tėvai mato, jog jų vaikai pradėtuosius darbus su meile vieningai tęsia.

Aleksandras Mantautas — Marcinkevičius — Šaulių Sąjungos kūrėjo Vlodo Pūtvio-Pūtvininko artimiausias bendradarbis, kultūros ir propagandos skyriaus viršininkas, vienas iš Klaipėdos sukilimo iniciatorių, tremtyje Šaulių S-gos atkūrimo vadovas ir pirmasis centro valdybos pirmininkas, garbės narys, Pūtvio raštų, Trimito ir kitų Šaulių S-gos leidinių redaktorius, visuomenininkas.

Sofija Pūtvytė-Mantautienė — Vlodo Pūtvio ir Sibiro kankinės Emilijos Gruzdytės-Pūtvienės dukte, Lietuvos Šaulių Sąjungos moterų vadė, tremtyje moterų šaulių vadovė, garbės narė, Klaipėdos sukilėliam remti komiteto organizatorė, visuomenininkė.

Mantautai ne tik patys daug dirbo Lietuvai, bet ir užaugino sąmoningus savųjų darbų tęsėjus. Sūnus Vaidievtis — filosofijos daktaras, kolegijos profesorius, LŠST garbės narys, turi daug nuopelnų Sąjungos atkūrimui, skautų veikėjai, dabar iš spaudos išeinančios Vlodo Pūtvio biografijos viceredaktorius; su žmona Ida Šimulynaitė-Mantautiene augina dukrytę Idalią Teresę, sąmoningą lietuvaite. Aleksandro ir Sofijos dukte Raminta, matematikos magistrė, su vyru Petru Moliu, vyriausiu skautininku, yra nusipelnę skautų veikėjai tremtyje, šauliai; augina dvi dukrytes, šaunias lietuvaite, uolias skautes.

Mieli ir garbingi jubiliatai, judviejų darbai lietuviams ir Lietuvai per 50 metų bendro gyvenimo tapo auksiniais. Tegū jūsų vaikai ir vaikaičiai su ryžtu skiepija jaunosiom kartom judviejų ideologiją ir meilę Lietuvai!

E. Ribokienė

— Ateitininkų Sendraugių sąjungos rinkimų komisija iš pirm. V. Paltūno, sekr. V. Rociūno ir narių Dalios Stanišienės ir Petro Klitorio, įvykdžiusi ateitininkų sendraugių rinkimus korespondenciniu būdu, praneša, kad į naująją ASS centro valdybą išrinkti: Pranas Baltakis, Genė Vasaitienė, Juozas B. Laučka, Roma Zilionienė ir Jonas Vaitkus. Visi iš Washington, D.C. Į kontrolės komisiją išrinkti: Vitalija Noreikaitė, Cezaris Surdokas ir Aleksandras Radzius. Visi iš Baltimoro, Md. Rinkimuose dalyvavo 560 narių, arba 54% visų registruotų ateitininkų sendraugių laisvajame pasaulyje.

— Simo Kudirkos minėjimas rengiamas Toronto Akademikų draugijos gruodžio 16, sekmadienį, 4 val. Prisikėlimo parapijos parodų salėj. Bus pristatyta Algio Rukšeno knyga "Day of Shame" apie S. Kudirkos išdavimą. Dalyvaus ir knygos autorius.

— Sydnejuj lapkričio 10 oficialiai atidarytas Sydnejaus lietuvių klubas. Šventinimo apeigas atliko kapelionas kun. P. Dauknyš. Lietuvos trispalvę pridengta lentą su atitinkamu įrašu atidengė Bankstovno miesto burmistras R. S. Lockwood. Atidarymo iškilmėse ir vaišėse dalyvavo apie 40 žmonių. Šia proga lietuvius sveikino australų, estų ir latvių atstovai. Buvo graži programa su menine dalimi. Lietuvių klubui vadovauja Vytautas Simniškis.

— Rašytojo Alozyo Barono literatūros vakaras įvyks gruodžio 8, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėj, Rochester, N. Y. Atvyks ir autorius. Rengia kultūrinių pobūvių komisija.

— Aidas, Hamiltono mergaičių choras, ateinančiais metais numato koncertuoti Europoj. Koncertai numatomi rugpjūčio mėn. Anglijoj, Vokietijoj ir kitur. Choras taip pat pakvies tas koncertuoti Spokane miesto Expo 1974 rugpjūčio 1-3.

— Aukuras, Hamiltono dramos sambūris, gruodžio 16 stato keturių veiksmų pjesę iš Andersono pasakų "Sniego karalienė".

— Naujas lietuviškas koplytstulpis pastatytas Alvudo pirm. dr. Jono Adomavičiaus rūpesčiu Lietuvių sodyboj, Marquette Parke, Chicago, Ill. Jis pagamintas iš pastovios medžiagos (vario ir bronzos). Projektą paruošė architektai Jonas ir Rimas Mulokai. Technišką gamybos darbą atliko Antanas Janonis.

— K. Donelaičio "Pavasario linksmybių" pirmąsias 144 eilutes, išverstas į japonų kalbą, paskelbė Tokijo ekonomikos kolegijos humanitarinių ir gamtos mokslų žurnalo kolegijos prof. Ikuo Murata, dėstas kalbotyrą, anglų ir lotynų kalbas. Įvade skaitytojai supažindinami su Lietuvos istorija. Anksčiau prof. Murata į japonų kalbą yra išvertęs mūsų liaudies pasakas "Eglė žalčių karalienė" ir "Mildutė".

— Jonas Govėdas, jaunas pianistas ir akompaniatorius, perėmė vadovauti Toronto lietuvių Varpo chorui. Pirmą kartą Varpas su naujuoju dirigentu pasirodė Toronte lapkričio 18, švenčiant Lietuvos kariuomenės minėjimą.

— Balzeko lietuvių kultūros muziejuje turimai nepriklausomos Lietuvos karininko mūnėkeno uniformai trūksta mūnėdariaus apikaklei trikampiuose Gedimino stulpų ir diržo su perpetiniu dirželiu. Muziejaus vadovybė kreipiasi į buvusius nepriklausomos Lietuvos karininkus ir puskarininkus, prašydama daiktus pakuoti muziejui. Labai būtų pageidaujama karininko išieginę juosta ir pistoleto 7.65 cal. makštis. Muziejaus adresas: 4012 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632.

NAUJA
CLEVELANDO VYRŲ OKTETO
PLOKŠTELĖ

Su sol. Irena Grigaliūnaite

STEREO KAINA \$5

18 okteto repertuaro populiariausių liaudies, kariškų ir le: gvo žanro lietuviškų dainų rinkinys
Kur tas kelis? Pypkės dūmai; Tėviškėlė;
Pajūrio daina — Pajūriais, pamariais; Kariūnų daina; Gaudžia trimitai; Užtalės daina; O, dalele ir dar 10 kitų.

Iškirkite šį užsakymo lapelį, užpildykite ir su \$5 čekiu ar money order už kiekvieną plokštelę pasiskite: **R. B. Butkus**
60 East 212th St.
Euclid, Ohio 44123

Čekyje ar perlaidoje prašome rašyti — **R. Butkus**

Prašau man atsiųsti ..... plokšteles. Pridedu čekį arba money order \$..... sumoje.

Pavardė .....

Gatvė .....

Miestas ..... Valstybė .....

Zip Code .....

LITUANISTINĖS MOKYKLOS SKYRIUS

VILNELĖ

Ši Vilnelės numerį suredaguavo Maironio lituanistinės aukštesniosios mokyklos mokiniai.

Puslapij tvarko L. Gudellenė. Medžlagą siųsti: 14 Cat Rock Rd., Cos Cob, Conn. 06807

Geras žmogus

Seniai seniai gyveno neturtingas senas žmogus. Vieną dieną pas jį atėjo nusiminęs vilkas ir pradėjo skystis:

— Visi kiti vilkai ir žvėrys juokiasi iš mano negražumo.

Žmogus atsakė:
— Mielas vilke, tau nieko netrūksta. Tavo kailis gauruotas ir rudas kaip ir visų vilkų. Ko tu dejuoji? Tie vilkai ir žvėrys tik tave erzina.

Vilkas padėjo žmogui ir nuėjo sau. Žmogus išėjo į lauką. Po kelių minučių jis išgirdo tylų balsą, lyg kas verkty. Žmogus pasižiūrėjo po didelius krūmus ir pamatė mažą voveraitę, įstrigusią tarp krūmo šakų. Žmogus išėmė voveraitę iš krūmo ir nusinėšė ją namo. Voveraitė buvo išsigandusi ir alkana. Žmogus pavaišino voveraitę ir pasukui ją paleido. Ji pasakė:

— Ačiū, geras žmogau! Tu mane išgelbėjai. Aš dabar keliausiu pas savo vaikelius. Kartą kilo audra. Pūtė labai

Gulbė

Vieną kartą gyveno balta gulbė. Ji turėjo draugę, kuri irgi buvo didelė gulbė. Ji nebuvo tokia graži, bet už tai buvo labai greita.

Vieną dieną atėjo neturtingas žmogus su savo gauruotu rudu šuniu. Jis labai džiaugėsi baltomis gražiomis gulbėmis. Gulbė žinojo, kad jis buvo geras ir mielas žmogus, ir jam pasakė:

— Narsusis žmogau, tavo stiprus šuo gali padėti tau surasti stebuklingą dėžutę. Ant tos sraunios upės yra geležinis tiltas. Tik protingas žmogus su drąsiu šuniu gali jį pereiti. Kai pereisit, rasit brangių daiktų.

Žmogus nuėjo ir atrado seną dėžutę. Toje ažuolinėje dėžutėje su išpaišytu dangčiu buvo stiklinė gulbė. Jis padarė tą stiklinę gulbę ir gavo daug pinigų. Nuo to laiko jis gyveno linksmai ir laimingai.

VI sk. mok. Arūnas Gudaitis

Ar žinai?

Sunkiausias arklys buvo belgiškos veislės žirgas vardu "Brooklyn Supreme", svėręs net 3,200 svarų ir 6 pėdų 6 colių aukščio. Jis nugaišo 1948, sulaukęs 20 metų amžiaus.

Greičiausi šunys, manoma, yra saluki veislės, dar žinomi kaip Arabijos gazelių kurtai. Jie gali bėgti 43 mylias į valandą. Beduinai juos naudoja medžioklei dykumoje. Taip pat šie šunys laikomi seniausiu prijaunintu grynakraujų šunų veisle, manoma, jau prieš 4,000 metų.

Didžiausias katinas, vardu Clauz, gyveno San Francisco mieste. 1950 m., sulaukęs 8 metų amžiaus, jis svėrė 40 svarų.

Didžiausias gyvulys yra Afrikos dramblys. Vidutiniškai jie yra virš 10 pėdų aukščio ir sveria 6 1/2 tonas. Didžiausias nušautas dramblys buvo 1955 metais Angoloje. Jis buvo 13 pėdų ir 2 colių ir svėrė 24,000 svarų (12 tonų).

Didžiausias paukštis iš žinomų 8,600 paukščių rūšių yra Sudano strausas, dar vadinamas stručiu. Šios neskrandantis paukščių giminės patinas yra 6 pėdų aukščio ir sveria 345 svarus. Strausai gali bėgti iki 37 mylių į valandą.

Surinko ir išvertė iš anglų kalbos redakcinės komisijos nariai: B. Bivainytė, R. Bobelytė, D. Norvilaitė, B. Kumeth ir V. Bobelis.

stiprus vėjas. Žmogaus trobelė susijudėjo. Staiga sudužo trobelės langas, ir galingas vėjas įsiveržė į vidų. Žmogus labai išsigando, nes visi daiktai ėmė kristi žemėn.

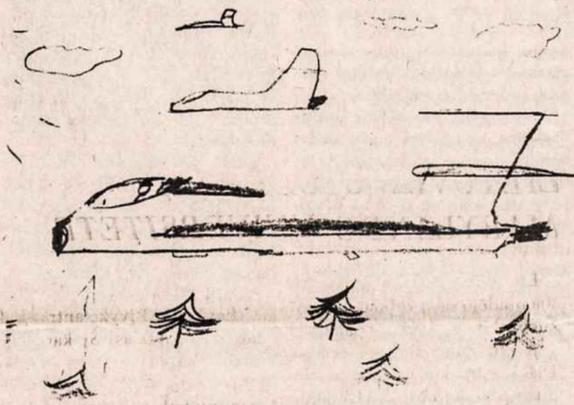
Papūtė dar stipresnis vėjas ir nupūtė visą trobelę. Žmogus nieko negalėjo daryti, tik ieškoti sau pastogės. Jis ėjo, ėjo ir pagaliau priėjo namus su užrašu: "Ponas Vilkas". Žmogus pasibeldė į ažuolines duris. Atsiliepė storas balsas:

— Kas ten?
— Tai aš, žmogus, — atsakė jis.

— O, prašau pas mane. Įeik, aš nuobodžiauju. Gal papasakosi man pasaką apie gerąją laumę arba narsųjį karalaitį?

Žmogus ėjo į vidų ir buvo labai patenkintas, nes ten buvo ir voveraitė. Vilkas ir voveraitė paprašė jį pas juos gyventi. Žmogus ten apsigyveno ir išbuvo pas juos, kol praėjo žiema ir baltas snjegas nutirpo.

VI sk. mok. Rūta Dragūnevičiūtė

Lėktuvas, Pauliaus Gudelio piešinys, 6 skyrius

Ketvirtoji klasė pasisako:

Ko aš bijau

Aš bijau gyvatės, nes daugiausia gyvačių yra nuodingos ir pavojingos. Gyvačių yra visokių rūšių. Gyvatės gali žmogui įkasti, ir žmogus gali mirti, negavęs pagalbos. Jei aš pamatysčiau gyvatę, aš labai nusigąščiau ir bėgčiau. Kai kurių gyvačių nuodus vartoja vaistam.

Aš bijausi gyvatės, nes ji galėtų man įkasti ir palikti savo nuodus mano žaizdoje. Jeigu niekas neateitų į pagalbą, tai aš mirčiau.

Šiandien sninga

čiau. Todėl aš bijau gyvatės.

Adrija Nemickaitė

Pasaulyje yra daug gyvuliukų, šliužų, vabzdžių. Man patinka varlės, pelytės ir visi kiti žvėreliai. Jei galėčiau, tai visus laikyčiau savo namuose.

Vieną kartą mačiau žiurkę. Ji man nepatiko, ir aš jos bijojau. Žiurkės nešioja nuodus.

Vytautas Karmazinas

Aš bijau raganų ir baidyklų. Aš tik jų bijau, kai skaitau baisią pasaką apie jas. Aš bijau banditų ir tų gyvulių, kurie yra blogi ir nuodingi.

Elenutė Baltrulionytė

Aš bijau, kai matau baisią filmą ir nematau pabaigos. Bet jeigu matau baisią filmą visą, tada tik truputį bijau. Aš visą laiką žinau, kad geri žmonės laimės, bet vistiek bijau.

Rūta Bobelytė

Aš bijau televizijos programų, kai jos yra apie baidykles, nes, kai aš atsigulu, aš susapnuoju baidykles. Ir tada aš bijau atsikelti.

Kristina Kirkylaitė

Aš nieko nebijau. Aš nebijau peteliškės, musės ar skruzdėlės. Aš esu didelis vyras. Kai aš žiūriu Dracula ir Frankenstein, man būna baisu eiti gulti. Kai mama lempas užgesina, aš matau visokių baidyklų. Aš bijau, akis užmerkti, kad blogai nesapnuočiau. Bet daugiausia aš bijau mergaičių!

Tadas Birutis

Penktokai rašo:

Kaip aš myliu tėvelius

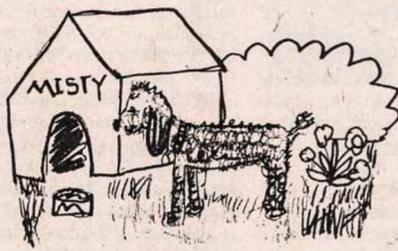
Aš myliu savo tėvelius taip, kaip patį savo gyvenimą. Jie yra man labai geri. Mama siuva man drabužius, tėtis padaro stalus, lovas, kėdes ir spintas. Jie labai myli mane, ir aš labai myliu juos. Jie pagelbsti man ruošti pamokas ir kartais žaidžia su manimi.

Viktorija Reventaitė

MISTY

Misty yra mano šuniukas. Jis yra labai linksmas ir dažnai žaidžia kaip katytė. Su kojytėmis mėto sviedinį ir gauda. Visos mano draugės jį mėgsta, ir aš žinau, kad Misty visus myli.

III sk. mok. Ramunė Jasaitytė

Šuniukas Misty, Ramunės Jasaitytės piešinys, 3 skyrius

Skridami į puolimą, jie stauga pamatė žemiau jų iš po debesų išlendant priešų lėktuvus. Petras iš karto nūrė žemyn ir nušovė vieną priešų lėktuvą. Jis nepastebėjo, kad vienas priešų lėktuvas jį sekė. Staiga tas lėktuvas pradėjo šaudyti ir pataikė į Petro lėktuvą. Petras nenorėjo šokti iš lėktuvo ir nusileisti į priešų teritoriją, bet jis prarado lėktuvo kontrolę ir nukrito į mišką.

Lėktuvas užsidedė, ir Petras žuvo. Už savo narsumą jis gavo daug pasižymėjimo ženklų ir medalių.

VI sk. mok. Paulius Gudelis

GANDRAI

(Tai yra pasaka, kaip gandrai pradėjo gyventi ant stogų)
Seniai seniai visi gandrai gyveno laukuose ir miškuose. Jiem buvo labai patogiu ir linksma.

Vieną dieną žmogus ėjo per mišką. Jau pasidarė tamsu, tai žmogus išsiėmė žvakę iš kišenės ir uždegė ją. Jis sau ėjo ir pamatė olą. Kai priėjo arčiau, pamatė dvi didelės baltas akis. Jis labai išsigando ir pradėjo bėgti. Bėgdamas žmogus netyčia numetė žvakę. Visas miškas užsidedė. Gandrai išsigando, kai pamatė baltas liepsnas. Jie greitai nuskrido į kaimą. Gandrų vadas pagalvojo ir nuskrido ant artimo stogo. Po jo visi kiti gandrai nutūpė ant kitų stogų. Gandrai iki dabar turi lizdus ant stogų, bijodami gaisrų.

VI sk. mok. Rūta Dragūnevičiūtė

Pasaka

Kartą gyveno neturtingas vyras Jonas. Jis buvo labai negražas. Medis, iš kurio jo namas buvo pastatytas, buvo supuvęs, jo stogas buvo popierinis ir turėjo per ploną kamina. Jonas buvo labai liesas, nes jis mažai valgė.

Vieną dieną, kai Jonas medžiojo, jis rado stebuklingą arbatinuką. Jis buvo stiklinis su ruda taškučiais. Viduje stovėjo mažiukas gauruotas negriukas. Jis turėjo įdomias baltas akis. Tas negras neatrodė labai protingas. Jis paprašė, kad Jonas būtų geras ir nuimtų ažuolinį dangtį. Jonas taip ir padarė. Tada tas negriukas pavirto švariais garais, iškilo iš arbatinuko ir pasivertė į milžiną. Jis Jonui padėjojo už greitą pagalbą ir paklausė Jono, kuo jis norėtų būti. Jonas norėjo būti narsus ir galingas žmogus. Jis norėjo gyventi stiprioje geležinėje pilyje, būti turtingu ir kad jam nebūtų nuobodu.

Tą jo norą milžinas išpildė.
VI sk. mok. Paulius Gudelis

Aš myliu savo tėvelius beveik kaip Dievulį. Aš stengiuosi jų klausyti. Mano tėveliai myli mane ir rūpinasi manimi. Žinoma, aš myliu Dievulį daugiau, nes jis sutvėrė mano tėvelius ir visą pasaulį.

Kristina Žukauskaitė

Aš myliu savo tėtę, nes jis man maisto nuperka, jis eina į darbą ir labai sunkiai dirba. Jis nuperka man pieno ir ledų. Tėtė kartais barasi ant manęs, kada jis yra blogame ūpe ir kai aš jo neklausau. Nors tėtė kartais ir barasi, bet aš jį vistiek myliu. Aš tėtę myliu, nes jis mane prižiūri ir jis mane užaugino.

Audronė Česnavičiūtė

Aš myliu savo tėvelius jų klausydamas. Aš noriu būti jiems geras. Ne visada sekasi būti geru, bet aš stengiuosi.

Algirdas Lukoševičius

Kaip mano tėveliai myli mane

Mano tėveliai myli mane todėl, kad aš esu jų vaikutis. Mano tėveliai myli mane ir mylės, kol aš numirsiu. Mano tėveliai yra labai geri žmonės. Jie rūpinasi manim ir, jeigu aš sergu, jie mane gydo. Tėveliai rūpinasi manim, kad niekas manęs nemuštų ir kad nieko man neatsitiktų. Tokia yra tėvų meilė.

Neringa Žadeikytė

UŽDAVINYS

Suraskit medžių pavadinimus. Jų yra 12.

D	B	S	U	Y	F	H	A	J	L	T	N	P
R	S	U	Y	Z	N	Z	A	C	O	E	B	
E	G	H	I	S	U	K	M	O	P	R	E	
B	T	V	N	O	Ž	O	K	Š	O	I	R	
U	D	I	S	E	Ž	P	L	R	L	I	Z	
L	V	I	E	L	O	E	A	I	L	A		
Ė	S	I	U	G	K	V	R	S	Y	S		
B	Z	A	U	K	E	O	A	P	E	I	L	
I	Ė	S	P	A	U	K	S	T	I	S	Š	
S	G	L	Ū	O	S	N	I	S	U	D	A	
R	O	Ž	Ė	F	S	I	N	S	K	L	A	
I	N	Ė	R	D	A	B	O	U	N	L	Ū	

KETVIRTOKAI IŠRADINGI. I KLAUSIMĄ "KAM DAR GALIM NAUDOTI DANTŲ ŠE-PETUKĄ?" JIE ATSAKO:

— Pelės mašiną plauti, padaryti ūsus, katės ausis valyti, padaryti daug adatų, paimti ir įkišti šerius į labai mažą arbūzą ir padaryti jam "crew cut".
— Rūta Bobelytė.

— Nuvalyti žuvį, šukuoti pelytės plaukus, nusivalyti sau nugarą, nuvalyti raganos nosį (?).
— Livija Kliveckaitė.

— Dantų šepetuką vartoja vaikai, kurie valgo saldinius ir nenori dantų valyti. Vieną kartą atėjo dramblys pas papūgą. Papūga paprašė dramblio nusišypsoti. Ji pasakė, kad jam reiktu naudoti dantų šepetuką.
— Elenutė Baltrulionytė.

— Iš šerių padaryti peruką, naudoti kaip užburta lazdelę, kaip šautuvą, kaip peilį, megztį ir siūti su juo, valyti automobilį, šveist žemę, valyti suolus, batus, išvalyti tamsias dėmes iš drabužių.
— Kristina Česnavičiūtė.

MANO PELYTĖS

Aš mokiausi gerai, ir tėtė man nupirko dvi pelytes. Jos yra labai draugiškos. Pelių yra labai daug rūšių: gerbils, hamsters ir kitų. Aš turiu gerbils. Kai aš įkišu ranką į stiklinį namelį, tai jos užlipa man ant rankos. Kai aš sakau nulipti, tai nulipa. Pirmosios gerbils buvo atvežtos į Ameriką tyrimams iš Azijos dykumų 1958. Dabar jų yra labai daug. Jos daugiausia valgo saulėgrąžas, sėklas, obuolius ir labai mėgsta popierių, kad padarytų dantis stiprius ir aštrius. Aš pelytes labai myliu.

IV sk. mok. Elenutė Baltrulionytė

MJŠLĖS

1. Abi stovi prie kelio ir viena kitos nemato.
2. Suolas pavargsta, sėdėtojas — ne.
3. Pati nuoga, kitus dengia.
4. Du galai, du žiedai, vidury vinis.
5. Mažas bernelis, kai supyks-ta, tai ir pats pranyksta.

(Atsakymai 11 psl.)

Užsisakykit knygą apie Sibirą

L. Š. S. T.
SIMO KUDIRKOS KUOPA
NEW YORKE
KNYGAI LEISTI KOMITETAS

Mieli Tautiečiai!

Pranešame Tamstai ir jau spaudoje esame pasiskelbę, kad Simo Kudirkos Šaulių Kuopa yra pasiryžus išleisti Elenos Juciūtės parašytą knygą "PĖDOS MIRTIES ZONOJE" apie septynerių metų peryvenimus bolševikų Sibiro kalėjimuose. Tai būtų lietuvių dokumentuotas, paveiksluotas apie 536 psl. istorinis veikalas. Tokios knygos išėjimoje dar neturime.

Kviečiame Tamstą padėti minimą knygą išleisti, užsiprenumeruojant iš anksto. Užsiprenumeruojant jos kaina tik 8 dol., atspausdinus — 10 dol. Ieškomi garbės prenumeratoriai — leidėjai su 25 dol. auka ir mecenatai — su 100 dol. auka. Vienu ir kitų pavardės bus atspausdintos knygoje.

Prenumeratorių patogumui žemiau talpiname atkarpą knygai užsiprenumeruoti.

Visais knygos reikalais rašyti: Kazys Bačauskas, 84 - 55 86th Ave., Woodhaven, N. Y. 11421.

Su šauliška pagarba

K. Bačauskas
Administratorius

A. Reventas
Komiteto pirmininkas

Jungdamas ..... dol. čekį (arba pašto perlaidą), prašau atsiųsti man *Pėdos mirties zonoje* knygą, kai ji bus išleista.

Pavardė ir vardas .....

Gatvė .....

Miestas ..... Zip No. ....

Parašas

RELIGINIS KONCERTAS

Angelių Karalienės parapijos bažnyčioj

Kristaus Valdovo šventės proga lapkričio 25 Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje buvo surengtas įdomus ir geras religinės muzikos koncertas.

Kristaus Valdovo šventės minėjimą rengia paprastai ALRK Federacijos New Yorko skyrius. Jau antras kartas, kaip šios šventės proga rengiamas koncertas.

Dabar koncertą rengė Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje, tai tos parapijos kunigai — klebonas kun. A. Petrauskas, vikaras kun. V. Pikturna — ir globojo šį koncertą. Organizavimo darbus atliko tos parapijos jaunas ir talentingas muzikas Albinas Prižgintas. Jis sudarė programą ir ją skoningai bei kultūringai pravedė.

Koncertas prasidėjo labai punktualiai, lygiai 4 v. popiet sugaudė vargonai. Žmonės vėlinosi, nes tuo metu buvo blogas lietingas oras. Žmoniu prisirinko maždaug pilna bažnyčia, apie 300. Buvo ir kitataučių, kuriuos atvedė čia ne sentimentai, o pati koncerto programa.

Pirmiausia Albinas Prižgintas pagrojo Johan Sebastian Bacho Tėve mūsų dangaus karalystėje. Kūrinys neilgas, su nuotaika, su visu vargonų gausumu įvedė į koncertą.

Toliau kun. Vytautas Pikturna pasakė stilingą ir gražų pamokslėlį, pritaikytą Kristaus Valdovo šventei, paliesdamas ir dabarties aktualijas ir šventės prasmę.

Antrasis koncerto kūrinys buvo Tomaso Albinoni, Bacho bendralaikio, Adagio vargonam ir styginiam instrumentam. Kai tik pasigirdo čelo, tuoj buvo aišku, kad čia groja profesionalai. Ysi jie A. Prižginto draugai, sutelkti šiam koncertui. Pats kūrinys elegiškos nuotaikos, panašus ir raudą. Tokią nuotiką ir perdavė šis styginis ansamblis, palydėtas vargonų.

Iš Bacho kantatos nr. 51 — Garbinkite Dievą visos tautos buvo paimta recitativo ir aria. Kūrinys sudėtingas, pilnas gilių rimties. Solo giedojto Jūratė Veb-laitytė-Litchfield.

Vaidzai palydi muziką

Pats svarbiausias ir didžiausias koncerto kūrinys buvo Olivier Messiaen kvartetas — Laiko pabaiga. Muzika moderni, iš-

plėtotą egzistencializmo nuotaikoj.

Šiam kūrinui pajvairinti ir jį idėjiškai atbaigti A. Prižgintas panaudojo skaidres. Jis čia įdėjo labai daug darbo, pirmiausia skaidres atrinkdamas. Panaudojo daug lietuviškojo meno motyvų. Čia buvo lietuviški kryžiai, jų detalės, liaudies skulptūros, liaudies medžio raižiniai. Pridėta buvo ir abstrakcinio meno ir lietuvių grafikos kūrinių, lietuviškos mozaikos, tapybos, klasišinio meno pavyzdžių. Viso buvo parodyta apie 250 skaidrių.

Rodoma buvo trijuose ekranuose. Pagrindinis centrinis ekranas buvo pritaisytas prie grotelių. Kiti du ekranai buvo bažnyčios siena kairėje ir dešinėje viršum šoninių altorių. Paveikslas gulė ant sienos ir ant skliauto, išsilenkdamas, sudarydamas egzotinį jspūdį.

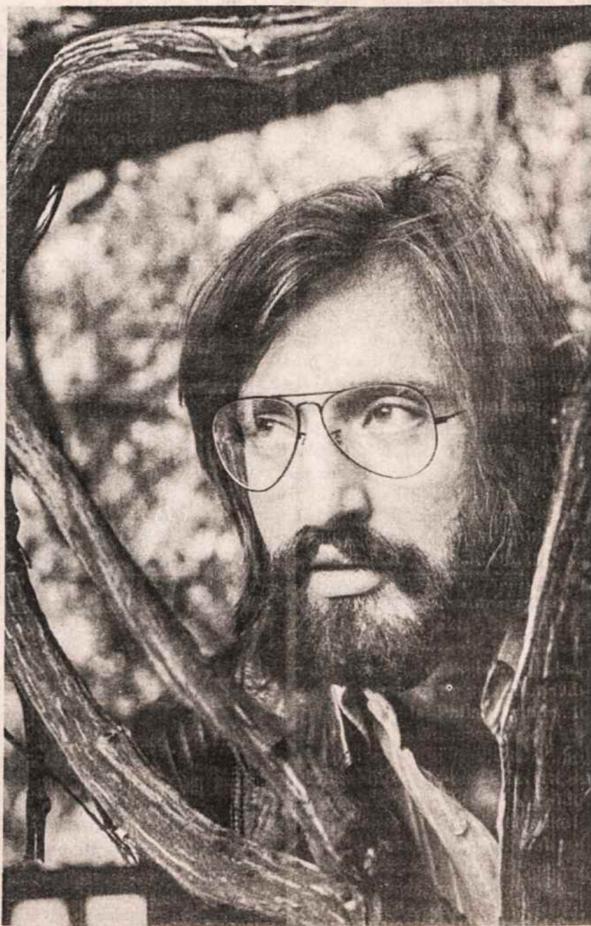
Paveikslai keitėsi tiksliai. Kartais tuo pačiu laiku keitėsi visi trys, kartais tik šoniniai. Parinktos skaidrės papildė ir ryškino muzikos nuotaiką ir čia buvo tas pats egzistencializmas. Kad vaizdas būtų dar aštresnis ir giliau įstrigtų šoniniuose ekranuose dažnai buvo vaizdas simetriškai kartojamas.

Skaidrės ir sudarė visą nuotaiką. Jos visos maždaug buvo paimtos iš Kristaus gyvenimo ir jo kančios. Kartojosi ciklais, prisiderindamos prie muzikos. Taip skaidrės padėjo išsklaidyti kvartetą.

Muzikantai buvo persikėlę iš viškų į presbiteriją. Čia buvo atgabentas pianinas. Juo grojo pats vadovas Albinas Prižgintas. Kiti kvarteto nariai buvo: William Powell — klarnetas, David Sella — čelo, Richard Hendricksen — smuikas. Atgrojo visi su profesiniu muzikų rimtumu.

Po kvarteto buvo persiorganizuota, nuimtas ekranas. Parapijos choras pagiedojo Ave Verum Corpus — Mozarto, O Bone Jesus — Palestrinos ir Apsaugok, Aukščiausias — Č. Sasnausko.

Giesmės buvo trumpos, paimti vienas ar du posmai, ir choras jas atliko gražiai. Palaiminimą Švč. Sakramentu suteikė klebonas kun. A. Petrauskas. Tada choras sugiedojo Kavecko — O Kristau, pasaulio Valdove! Programoj buvo įrašyti

Muzikas Albinas Prižgintas. Nuotr. R. Kisieliaus

giesmės žodžiai, čia įsijungė ir žmonės.

Pabaigai buvo Bacho — Tavyje yra džiaugsmas. Vargonais grojo Albinas Prižgintas. Gaila, kad žmonės buvo nerūpestingi, dauguma kėlė iš vietų ir ėjo laukan, nors koncertas buvo dar nebaigtas.

Koncertas užtruko apie valandą ir dvidešimt minučių. Jis buvo stilingas ir geras, gerai paruoštas ir gerai atliktas. Reikia pasidžiaugti Albino Prižginto rūpestingumu. Jis darbą atliko su giliu muzikos pajautimu.

Naujovė čia buvo ir skaidrių rodymas. Jis vienas tai organizavo, telkė daug knygų. Pačias skaidres fotografavo visiem gerai žinomas Romualdas Kisieliaus ir amerikietis Robin Townsend.

Koncerto rengėjai — ALRK Federacijos ir klebonas kun. A.

Petrauskas surengė vaišes parapijos salėje. Dalyvavo visi programos dalyviai, muzikai ir programos atlikėjų bičiuliai. (p.j.)

BANAITIS VASYLIŪNŲ KONCERTUOSE

I Carnegie Recital Hall New Yorke spalio 27 sugrįžo Izidorius ir Vytenis Vasyliūnai su ypatingai įdomia programa: visą koncertą skyrė Banaičio kūrybai. I talką jie pasikvietė jauną Yale universiteto muzikos studentą David Mott, kurio klarnetas daug prisidėjo pristatant publikai Banaičio meną.

Kazys Viktoras Banaitis, lietuvių Schubertas, yra tikrai vertas šio Vasyliūnų pagerbimo. Jau seniai buvo laikas atgaivinti ypatingai apleistą Banaičio sukurto instrumentalinę muziką. Už tos muzikos atgaivinimą dabar turėtume būti Vasyliūnams dėkingi.

Kodėl mes iki šiol neįvertinome Banaičio kūrybos, sunku pasakyti. Man atrodo, jo subtilus muzikos stilius turi daug bendro su atsakymu, kodėl mes jo nesuprantam. Jei jis būtų gyvenęs ir kūręs 19 amžiuje, žmonės būtų labiau jį supratę. Gi mūsų 20 amžius yra visoks, tik ne subtilus. Banaičio impresionistiškumas gali būti lyginamas su Debussy muzika ar Monet paveikslu. Daug ko, ką Banaitis mum stengiasi pasakyti, mes nesuprasim. Pakartotinai klausydami jo muzikos, pagaliau patys nustebsim, kada pajusim, kad ją suprantam.

Ne mano darbas analizuoti Banaičio kūrybą. Tai atliks muzikos teoretikai. Mano žinojimas apie muzikos teoriją baigėsi Muenchene konservatorijoje, kur dvejus metus „grojau“ profesoriui ant nervų. Galiau tik kalbėti

apie tuos jausmus, kuriuos žmoguje pažadina kiekvienas tikro meno kūrinys.

Vasyliūnai programą pradėjo su „Sonata Rhapsodica in B minor“. Tai vienas iš lyriškiausių Banaičio kūrinių. Smuikas prnsto gana stiprią pirmąją temą, iš pradžios žemuose registruose, paskui panaudodamas visus smuiko kraštinumus. Greit prisistato antras motyvas, kuris dvelkia lietuviškais liaudies garsais. Sonatos išsivystymą sudaro daugybė variacijų, susietų su pirmą sonatos tema. I pabaigą įeina daug labai gyvos energijos ir pusiau šokio motyvas. Čia beveik galima girdėti lietuviškas klumpes kaukšint į medines grindis. Šokis vietomis keičiasi, kitur maišosi su lėtesne, bet žymiai jautresne tema. Ši kombinacija sudaro puikų kontrastiškų jausmų paveikslą.

Jei visą Banaičio kūrybą reiktų sutraukti į vieną kūrinį, turėčiau pasakyti, kad tai jis padaro savo pastoralinėje simfonijoje „Lietuvos idilijos“. Užsimerkusi klausiausi nuostabių Banaičio melodijų, iš nušutusį Carnegie Hall sienų nunešusių mane į Lietuvos pievas, kuriomis man teko grožėtis prieš kelerius metus. Nors grojo tik trys instrumentai, bet Banaičio genijus juos taip panaudojo, kad rodėsi lyg visas orkestras būtų scenoje. Nė kiek nemenkesnė simfonija už Beethoveno „6 simfoniją“ ar Smetanos tono poemą „Ma Vlast“.

Daug dar būtų galima pasakyti apie Banaitį ir jo ypatingą gabumą pristatyti savos tautos charakterį muzikoj. Geriausiai jis tai padaro pavaizduodamas Lietuvos gamtą. Kaip Goethei, Banaičiui gamta yra ne paveikslas, kuriuo galima grožėtis ir paskui palikus sau nueiti. Jo gamta — ne toliu gamta, bet artimiausia, prie širdies. Banaitis — mikroskopiskas gamtos stebėtojas, kaip retas kas. Tik paskaičiuokim, kiek kartų išgirsim gegutę kukuojant ar upelį gurguliuojant jo pastoralinėje simfonijoje.

Su trečiuoju veikalu nukeliaujam į pačias Banaičio dvasios gelmes. „Sonata in D minor“ smuikui ir fortepionui yra lyg veidrodis, parodąs mum dalį kompozitoriaus gyvenimo. Kaip girdim Beethoveno 5 simfonijoje bei kuriose Verdi operose, čia Banaitis visą savo sielvaratą sudeda į muziką, tą sielvaratą, kuriam išaiškinti nėra žodžių. Sonata prasideda lyg kaleidoskopiškais montažais iš kūdikystės dienų; jie vis auga didėjančia įtampa. Lyg kūdikiškas nekaltumas, susipynęs su vėlesniais suaugusio peryvenimais, kovotų Banaičio dvasioje.

Anglų poetas William Wordsworth yra pasakęs, kad negali būti poetiško genijaus, kuris neturėtų atsiminimų iš nekaltų vaikystės dienų, kada mūsų sielos daugiausia sugeria iš išorinių jėgų. Vaikystėje mes dar esam „nuogi“ — neaprengti visokiais psichologiškais faktoriais, nuo kurių subrendę mes negalim apsiginti. Kaip ryškiai galima matyti Banaitį semiantį įkvėpimą iš jaunystės dienų.

Po koncerto, sėdėdama su drauge „rusiškame arbatos kambaryje“, kuris yra truputį į kairę nuo Carnegie Hall, kalbėjau apie pavykusį koncertą. Negalėjom suprasti, kodėl Banaičio kūryba taip apleista lietuvių visuomenėje. Gal su „Juratės ir Kastyčio“ opera dalykai pagerės?

Sugrįžo pas mus Vasyliūnai. Savo kūrinuose atvyko Banaitis. Juk, kaip Keats sako, „gražus daiktas teikia amžiną džiaugsmą“. Tas amžinas džiaugsmas yra Banaičio kūryba; kitaip sakant, krūva popierių, išmargintų juodais taškais. Vasyliūnai įkvėpė dvasią į šią krūvą popierių ir pavertė ją amžinu džiaugsmu.

Vasyliūnai ir Banaitis sugrįžė į Bostono Jordan Hall gruodžio 8. Atvykit pasiklausyti šių gražių dalykų, kurie teikia mum amžiną džiaugsmą. Nenusivilsit! Dalė Bulvičintė

LIETUVIAI STUDENTAI MARYLANDO UNIVERSITETE

Lietuvių studentų grupė Baltija pradėjo savo veiklą. Pirmasis susirinkimas įvyko spalio 11. I jį studentai buvo kviečiami laiškais ir skelbimais spaudoj. Susirinko 25; beveik visi iš Marylando universiteto, bet atsirado keli ir iš netolimo Katalikų universiteto. Iš to skaičiaus penki buvo nauji; jie čia studijuoja atvykę iš kitų miestų.

Susirinkimą atidarė dr. Jonas Genys, linkėdamas visiems sėkmės ir ištvermės dirbant kartu šioj grupėj. Būdamas šio universiteto profesorium, jis padėjo mum gauti geras patalpas susirinkimam.

Pirmininkas Antanas Dambriūnas papasakojo apie valdybos suplanuotą mokslo metų veiklą. Kas trečią savaitę įvyks susirinkimas. Kiekvienam susirinkimui numatomas paskaitininkas su tam tikra tema. Nuo Naujų Metų kas mėnesį stengsimės įvykdyti kokį nors projektą. Pavyzdžiui, sausio mėnesį turėsime slidinėjimo — iškylą Pensylvanijos kalnuose, gal kartu su kaimynais studentais iš Philadelphiajos ir Pittsburgho. Vasario mėnesį surengsim Lietuvių dieną Marylando universitete. Tą savaitgalį turėtume meno, lietuviškų audinių bei gintaro parodą. Pasirodytų kelios lietuvių tautinių šokių grupės. Būtų lietuviško maisto stalas, mergaitės padainuotų lietuviškų dainų ir t.t.

Kovo mėnesio pabaigoj būtų margučių dažymas, o balandį užbaigtume mokslo metus su kita iškyla — plaukiojimu burlaiviais. Taip pat visus metus didinsim universiteto knygyną lietuviškomis knygomis.

Romas Sakadolskis, kuris dabar studijuoja šiame universitete ir dirba Amerikos Balse, davė mum gerų pasiūlymų, kaip geriau šiuos projektus įvykdyti. Sudarėm komisijas, į kurias paskyrėm bent po 4 ar 5 studentus. Visos komijos turi savo atskirus pirmininkus; jie su savo nariais aptars ir planuos tam tikrą projektą, kurį paskui pristatysim visai grupei per kiekvieną susirinkimą.

Po susirinkimo buvo rodomos skaidrės iš Lietuvos, o paskui vaišinomės ir dainavom, kol jėgos leido.

Lietuvių studentų grupė Baltija pradėjo savo veiklą. Pirmasis susirinkimas įvyko spalio 11. I jį studentai buvo kviečiami laiškais ir skelbimais spaudoj. Susirinko 25; beveik visi iš Marylando universiteto, bet atsirado keli ir iš netolimo Katalikų universiteto. Iš to skaičiaus penki buvo nauji; jie čia studijuoja atvykę iš kitų miestų.

Susirinkimą atidarė dr. Jonas Genys, linkėdamas visiems sėkmės ir ištvermės dirbant kartu šioj grupėj. Būdamas šio universiteto profesorium, jis padėjo mum gauti geras patalpas susirinkimam.

Pirmininkas Antanas Dambriūnas papasakojo apie valdybos suplanuotą mokslo metų veiklą. Kas trečią savaitę įvyks susirinkimas. Kiekvienam susirinkimui numatomas paskaitininkas su tam tikra tema. Nuo Naujų Metų kas mėnesį stengsimės įvykdyti kokį nors projektą. Pavyzdžiui, sausio mėnesį turėsime slidinėjimo — iškylą Pensylvanijos kalnuose, gal kartu su kaimynais studentais iš Philadelphiajos ir Pittsburgho. Vasario mėnesį surengsim Lietuvių dieną Marylando universitete. Tą savaitgalį turėtume meno, lietuviškų audinių bei gintaro parodą. Pasirodytų kelios lietuvių tautinių šokių grupės. Būtų lietuviško maisto stalas, mergaitės padainuotų lietuviškų dainų ir t.t.

Kovo mėnesio pabaigoj būtų margučių dažymas, o balandį užbaigtume mokslo metus su kita iškyla — plaukiojimu burlaiviais. Taip pat visus metus didinsim universiteto knygyną lietuviškomis knygomis.

Romas Sakadolskis, kuris dabar studijuoja šiame universitete ir dirba Amerikos Balse, davė mum gerų pasiūlymų, kaip geriau šiuos projektus įvykdyti. Sudarėm komisijas, į kurias paskyrėm bent po 4 ar 5 studentus. Visos komijos turi savo atskirus pirmininkus; jie su savo nariais aptars ir planuos tam tikrą projektą, kurį paskui pristatysim visai grupei per kiekvieną susirinkimą.

Po susirinkimo buvo rodomos skaidrės iš Lietuvos, o paskui vaišinomės ir dainavom, kol jėgos leido.

JEI JUS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

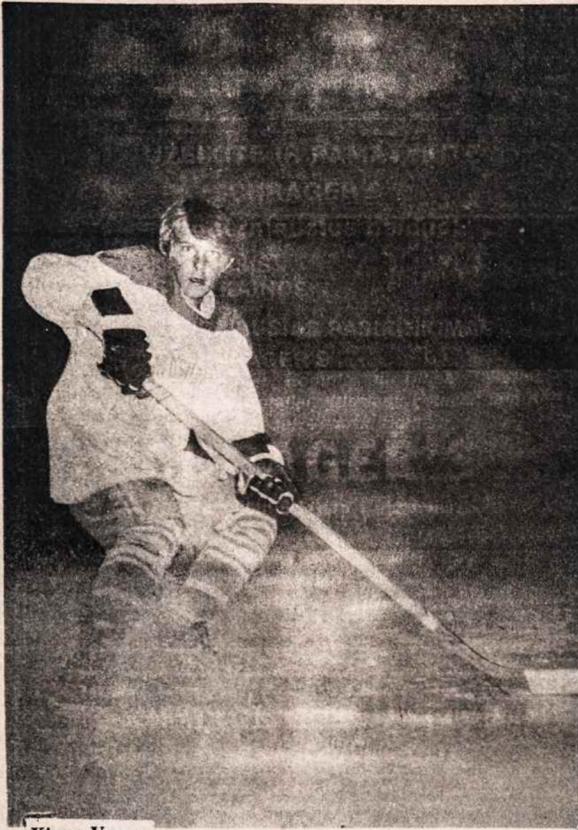
Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, tarp pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
Affiliated with **PODAROGIFTS, INC.**

Pirma užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminiams. Papildomų žinių tetraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 2 ^a , Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Farmingdale, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
Utica, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

Kimas Vasys

PASIZYMĖJO LEDO RUTULIO ŽAIDĖJAS

Kimas Vasys, dr. Antano ir Marijos Vasijų anūkas, yra išrinktas į rinktinę Philadelphia ledų rutulio komandą "Little Flyers", į tos komandos "Pee Wee" skyrių (11-12 metų amžiaus). Komandoje jis yra kairysis gynėjas.

Miesto apylinkėje šio amžiaus žaidėjų yra apie 400. "Little Flyers" atstovauja Philadelphia miesto miestams su kitais ryšių pakraščio miestais. Iš viso Amerikoje "Pee Wee" amžiaus yra apie 3000 komandų. Praėjusį pavasarį, žaisdami National Finals Minneapolis, Minnesota, Philadelphia sportininkai laimėjo trečią vietą.

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytėjai, prisijusdami savo prenumeratą, kartu prideda auką už kalendorių, inventoriumi įsigyti ir šiaip spaudai paremti:

14 dol.: dr. Stanley J. Bartis, Nashua, N. H.

Po 12 dol.: Elena Gagas, Woodhaven, N. Y., V. Pivoritinas, East Meadow, N. Y., J. Uždavinis, So. Boston, Mass.

10 dol.: A. Trinkūnas, Weston, Canada.

Po 8 dol.: dr. K. Snieška, Brooklyn, N. Y., kun. A. Gri-

gaitis, Amsterdam, N. Y., P. Karosas, New Britain, Conn.

Po 7 dol.: Brooklyn: A. Šeibienė, E. Ramonis, E. Wilchinskis, kun. Pr. Raugas, Forest Hills, N. Y.; dr. St. Žadeikis, Verona, N. J.; M. Garolis, Brighton, Mass.; A. Valančius, Wichita, Ks.; dr. A. Grushnys.

Po 6 dol.: Dorchester, Mass.: A. Jakobowski, M. Bichnevičius.

Po 5 dol.: Richmond Hill: John Bačanskas, J. Bortkevičienė, Maspeth, N. Y.; H. Žitikas, Valley Stream, N. Y.; L. Bilelis, Rochester, N. Y.; kun. J. M. Bakšys, Bethpage, N. Y.; Al. Li-leika, Edison, N. J.; V. Kligys, Elizabeth, N. J.; E. Dietrich, Bloomington, Ill.; J. J. Ardys.

Po 4 dol.: Woodhaven: Z. Dičpinigaitis, Brooklyn: D. R. Bulgaris, Peekskill, N. Y.; I. Tomas, Buffalo, N. Y.; R. Masiulionis, Union, N. J.; J. Sisas, Elizabeth, N. J.; J. Serafinas, Pottstown, Pa.; K. Lambertas, Gary, Ind.; A. Nenis, Watertown, Conn.; S. Augaitis, Hartford, Conn.; M. Petrauskienė, Chesapeake, Va.; J. Ališauskas.

3 dol.: Brooklyn: D. Pocius, E. Zailskas.

Po 2 dol.: Hamilton, Canada: E. V. Sakas, Toronto: V. Endzel, New York City: G. Žilionis, Richmond Hill, N. Y.; F. Dobužinskis, M. Kormilev, A. Vasiliaskas, S. Gudas, J. Strijauskas, Maspeth: K. Sukosky, Audzwick, F. Narvydas, Ozone Park: J. Mender, Stony Brook: A. Lapė, Franklin Sq.: F. Sprindys, Rochester, N. Y.; M. Mickys, Spring Valley: P. Vitkus, Fishkill, N. Y.; V. Nakutavičius, Sea Cliff: Janusas, Brooklyn: O. L. Adams, J. Tiškus, D. Pocius, U. Matulionienė, E. Gailunas, A. Jurkšaitis, M. Gaidimauskas, A. Juška, kun. A. Račkauskas, Flushing: T. Sharry, dr. A. Goeldneris, New Jersey: Parlin: L. Rimkus, Paterson: F. Saranko, W. Adams, V. Gružas, Lakewood: L. R. Almaris, Kearny: F. Butkus, Irvington: A. Gizaityienė, Hillside: P. Maleckas, L. Stukas, Bloomfield: P. Miller, Connecticut: Watertown: P. Mažulaitis, New Britain: Z. Švitra, J. Kneženas, Waterbury: J. Raugalis, M. Brazauskas, Hartford: M. Antanaitis, St. Zabulis, Hamden: J. Golding, New Haven: A. Ramanauskas, Illinois: Chicago: J. Inčičūra, A. Naujokas, Mokena: V. Memėnas, Massachusetts: V. Menkeliūnas, Worcester; So. Boston: M. Žilinskas, B. Gailiūnas, Dorchester: A. Sakenis, Melrose: J. Roman, Norwood: H. Stadalnick, Norwood: M. Virginsky, Pennsylvania: Easton: J. Lushis, Pittsburgh: A. Maskeliūnas, Wallingford: dr. J. A. Stiklorius, Ohio: Cleveland: P. Kazakas, A. Plečkaitis, Michigan: Dearborn: R. S. Boris, Grand Rapids: P. Seniūnas, New Hampshire: Nashua: P. Žilionis, V. Stranauskas, Florida: St. Petersburg: M. Slabokienė, V. Yasant, Virginia: Great Falls: S. Bačkaitis, Maine: Lewiston: P. Kiškūnas.

Po 1 dol.: Canada: Montreal: M. Koskus, Verdun: A. Bendžius, Toronto: Kučinskis, Richmond Hill, N. Y.; M. Ilgūnas, Brooklyn: A. Ramonas, Connecticut: W. Hartford: St. Jaras, Maryland: Baltimore: Ch. V. Sarpalis.

Darbininko administracija visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja.

SUVENYRAI

Lietuvos Vytiš — rankų darbo, su aukso "bulliono" siūlais išsiuvinėta emblema. Dugnas — tamsiai žalias aksomas. Paveikslas su rėmais 12"x15", labai įspūdingas, tinka reprezentacijai. Kaina su persiuntimu 65 dol.

Siuvinėtas Vytiš — paveikslas. Skydo formoj įkomponuotas raitelis, per skydą išsiuvinėta trispalvė, kampuose ažuolo lapai su gėlėmis. Paveikslas dydis su rėmais 10x13". Kaina 20 dol.

Lietuvos himnas ant balto satino išsiuvinėtas mėlyna spalva, viršuje ant raudono dugno tryš herbai: Lietuvos vytiš, Gedimino stulpai, Vytauto ženklas ir maža trispalvė. Per visą paveikslą ilgį šone perverta išausta juosta. Paveikslas dydis su rėmais 13"x17". Kaina 26 dol.

Sagutė švarko atlapui — stilizuotas vytiš. Sidabrinės spalvos raitelis raudoname dugne; sidabrinės spalvos apvedžiojimas. Kaina 2.50 dol.

Grandinėle raktam su Šv. Kristupo medaliu. Vienoj pusėj įrašyti žodžiai: "Aukščiausioj malonė telaimina kelionę" ir kviečių varpos su ažuolo lapais ir Gedimino stulpais. Kitoj Šv. Kristupas su Vilniaus herbui. Kaina su pasiuntimu 2.50 dol.

Siuvinėta trispalvė su užrašu "Lithuania" ir stilizuotas vytiš užsiuvinimui ant drabužio rankovės. Kaina po 1 dol.

Drožinėti rankų darbo ant sienos pakabinami kryžiai su lietuviškais ornamentais, kaina su pasiuntimu 18 dol.

Virš minėti suvenyrai gaunami Darbininko administracijoj.

Jei lietuviškas esame gimę, tai palikim savo žymę Židiny Kultūros!

FURNITURE STRIPPING

PHONE: 487-1115

ED RILLO'S RESTAURANT & LOUNGE
Open 7 Days a Week
Live Entertainment
190 Route 10
East Hanover, N. J.
Call 201 887-0580

A FENCE REPAIR SERVICE
YES
HOMES COMMERCIAL & INDUSTRIAL
CALL 914 352-8999

CARETAKER RETIRED MAN
Handyman For Rooming House. Lefters Blvd. and Rockaway. Room plus Salary. Permanent position. Call VI 7-3804 — 843-9889

WARREN WILLIS PAINTING CONTRACTOR
ALL AROUND HANDY MAN
903 Pacific Street
Brooklyn, N. Y.
Call: 636-9661 or 703-6134

Disabled Cars Removed
Call: 528-1900
BUCKNERS ROAD SERVICE
180-19 Linden Blvd.
St. Albans
Licensed Towing

JOHN'S BEST PIZZAS
Open 7 Days a Week
353 North Bedford Road
Mt Kisco, New York
Call: 914 — 241-2447

PARAMOUNT BUSINESS MACHINES
Typewriters All Makes \$19 and UP.
6112 5th Ave., Bklyn, N.Y.
Call: HY 2-9075

BUSINESS ASSOCIATE
There are a few jobs that pay \$100,000 per year, but there are many businesses that do. The person we select should earn immediate income the first month w/continuing residual each month thereafter & will be responsible for complete management in his exclusive area. Complete training with continuing assistance provided for qualified person. 1. No experience required. 2. No franchise fee. 3. Financing available. Minimum investment required \$5,625 to \$22,500 with potential earnings of 4 times the initial investment the first year. Ideal for absentee ownership or in conjunction with other business. For additional information, please call collect, Mr. Wilson, (404) 435-2772. Other choice areas available.

RUGS SHAMPOOED
In your home or Place of Business. Endorsed by Leading Rug Cleaners throughout the World. All work Guaranteed. Free Estimates.
Call: 212-657-7500

PAY/LESS CONSTRUCTION COMPANY
Painting, Plastering, Plumbing, Carpentry, Wall Paneling and Paper Hanging and Tiling. All Types of Home Construction Work, Save 10% of Job if you mention this paper. Call 212 462-9183. Mr. Ralph Brusche.

BAKERY, 85% retail, Gross \$170,000 Year. Estab. 50 Yrs. \$20,000. Cash Down, Balance on Terms. Retiring. Broad River Bakery, 126 New Canaan Ave., Norwalk, Conn. (203) 847-3052.

BOE'S LIGHT MOVING
Reasonable Rates
105 Nostrand Ave.
852-8039
We Take Pride in our Work

E. JENKINS
71 E. 96th Street N.Y.C.
Trucking Van & 16 Ft.
For All Boros
24 Hours Nites — Sat. & Sun.
Call For Free Estimates
369-2232

SNACK BAR & SOFT ICE CREAM
Springfield Garden, Jamaica
Established, excellent lease, real money maker, 6 or 7 day week. Near 3 schools and large floral Nursery. Excellent Opportunity — Must See. Sacrifice — \$18,000 Call: 723-5043 — Anytime

CEILING & FLOOR
Expert Commercial Residential
Deal Direct & Save Shop at Home
All Work Guaranteed
Call: 934-9314

JOHN WHITE TRUCKING LOCAL AREA REASONABLE RATES
CALL 991-8078

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda, šeštadienis nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktoriaus dr. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadienis, 8:05-9:00 val. WHOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dr. prof. dr. Jokūbas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės 21burys, Lietuvos ir anglų kalbomis sekmadienis 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vėdėjas Romas Keays, TW 4-1288 68-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — Vėdėjas P. Višičins, 178 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1490 kil. Medford, Mass. sekmadienis nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vėdėjas Step. Minkus, WLYN 1980 kilocycles ir 728 kil. bangomis sekmadienis nuo 1-1:30 val. p.p. — 802 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0480.

L I T A S
INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

UŽEIKITE IR PAMATYKITE

SCHRAGER'S

Moderniausias baldus!

GERIAUSIA RŪŠIS
ŽEMIAUSIOS KAINOS

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS

SCHRAGER'S

Saltonų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai, Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.),

New York City Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.
antradienį ir šeštadienį iki 6 val.

Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fil. 7 Stuttgart, 50, Dulsburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 5000 W. 16th St.; 4754 So. Wood St.; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

FIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užėikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijske: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

KELIAMĖS!

Užsitęsę darbai, įrengiant spaustuvi ir Darbininko redakciją bei administraciją, šiaip taip baigiami. Atbaigta tiek, kad galima įsikelti.

Spaustuvi ir redakcija keliasi nuo gruodžio 1 tą savaitę. Spaustuviės mašinos pradėdamos išmontuoti gruodžio 1, vežama gruodžio 3 ir 4.

Redakcija pakuojasi gruodžio 3, pirmadienį. Keliasi gruodžio 4, antradienį. Toliau eina įsikūrimo darbai.

Šis Darbininko numeris pilnai parengtas ir atbaigtas dar senoje vietoje. Jis baigtas redaguoti lapkričio 30, prieš mašinų sustabdymą. Skaitytojus numeris pasieks tą savaitę iki gruodžio 7. Kai skaitytojai numerį gaus, Darbininko redakcija ir spaustuviės jau bus persikėlę į Kultūros Židinį.

Dabar negalima pasakyti, ar nusikėlę tuoj pajėgims išleisti naują numerį. Gali būti įvairių techninių kliūčių, nenumatytų komplikacijų, tai kartais galime gruodžio 14 d. numerio neišleisti. Jei taip būtų, tai iš anksto atsiprašome mūsų skaitytojus. Įsikūrę ir susitvarkę, laikraštį leisime tvarkingai ir punktualiai.

Naujas mūsų adresas: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. (Kultūros Židinio adresas yra 361. Namai stovi pagreičiui, bet toks didelis numeris skirtumas. Tai galima tik tokia dideliame mieste kaip New Yorkas!)

Naujas redakcijos telefonas: 827-1352.

Naujas administracijos telefonas: 827-1351.

Naujas spaustuviės telefonas: 827-1350.

Naujas vienuolyno telefonas: 235-5962.

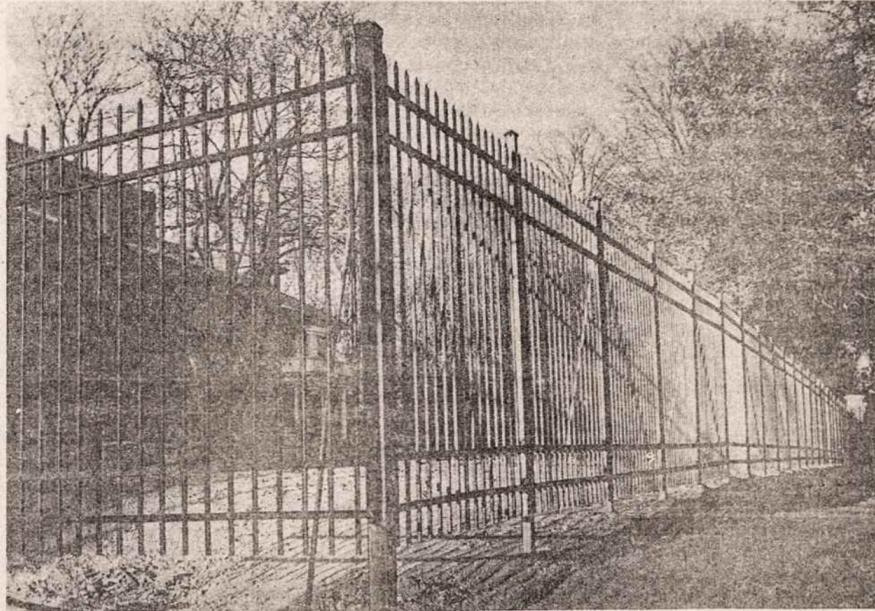
Emilija Galčiūnienė, gyv. Long Island City, prieš keletą dienų buvo sunkvežimio sunkiai užgauta ir guli Elmhurst ligoninėje. Galčiūnienė yra ne tik savo parapijos didelė rėmėja, bet ir didelė pranciškonų geradarė. Jai linki visi greit pasveikti.

Buvusio Balfio centro rašomieji stalai, kėdės, spintelės, seifai, lentynėlės atiduodami pranciškonų vienuolynui ir Darbininko administracijai. Į naują Balfio centrą Chicagoje jų vežti neapsimoka, tad naujoji valdyba, likviduodama senąsias patalpas, nutarė juos padovanoti kuriamam Kultūros Židiniui.

N. Y. Dailininkų Sąjunga sausio mėnesį turėjo surengti savo narių parodą Čiurlonio galerijoje Chicagoje. Dabar nuo parodos atsisakyta, kad visi draugijos nariai galėtų dalyvauti čia rengiamoje vasario mėnesio parodoje.

ATSAKYMAI

1. Akys. 2. Raitas joja. 3. Adata. 4. Žirklys. 5. Degtukas.

Iš Highland Blvd. pusės pastatyta nauja tvora. Gilumoje Kultūros Židiny. Nuotr. P. Bivainio

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Naujųjų Metų sutikimą rengia parapijos choras. Pirmininkauja Louise Senken. Stalus dešimčiai asmenų galima užsisakyti pas pirmininkę Louise Senken — ST 2-6965, Marytę Šalinskienę — 296-2244, klebonijoje pas kunigą A. Račkauską ir pas choro narius. Kviečiami visi laiku užsisakyti bilietus, nes vietų skaičius ribotas.

Draugystės sekmadienis rengiamas gruodžio 2. Po 11 val. mišių visi kviečiami pabendrauti parapijos žemutinėje salėje. Bus kavos ir pyragaičių. Toks draugystės sekmadienis numatomas rengti kiekvieną mėnesį, kad būtų proga visiem susieiti, pabendrauti. Gruodžio 2 prašomi kuo gausiau atsilankyti.

Mirusieji. Filomena Vysniauskienė mirė lapkričio 6, palaidota lapkričio 11 veteranų kapinėse; Jonas Lukas, 66 metų, mirė lapkričio 11, palaidotas lapkričio 15 Cypress Hills kapinėse; Elena Murmokas, 78 metų, mirė lapkričio 26, palaidota lapkričio 29 Sv. Jono kapinėse.

Pakrikštyta. Lapkričio 24 pakrikštytas Tomas Kęstutis Liogys, gimęs liepos 24, sūnus Edvardo ir Birutės Macežinskaitės-Liogių. Krikšto tėvais buvo Bronius Liogys ir Nomedas Macežinskas. Pakrikštijo kun. A. Račkauskas.

Išnuomojamas mažas 3 kambarių ir virtuvės butas Richmond Hill sekcijoje. Teirautis po 6 v.v. Tel. 847-0131.

Gražiame Bergen Beach rajone arti jūros parduodamas gerame stovyje pusiau mūrinis 4 miegamųjų namas (High Ranch). Šildymas karštu oru. Žemės plotas 35x110 pėdų aptvertas dažymo nereikalaujančia aliuminijaus tvora. Prašoma 75,000 dol. Skambinti 471-5909 arba 441-4712.

FLORIDA — DAYTONA BEACH

SEASCAPE RESORT MOTEL

Idealus klimatas. Ideali vieta praleisti vasaros ir žiemos atostogas. Gal būt įsigyti žemės ar namus ateičiai.

Kviečiame aplankyti. Neaukštos kainos. Rašykite:

Seascape Resort Motel
Ad. Andruelis
3321 S. Atlantic Ave.
Daytona Beach, Fla. 32018
(Tel. (904) 767-1372

Geriausia šv. Kalėdų dovana —

ENCYCLOPEDIA LITUANICA

IR KITOS LIET. ENCIKLOPEDIJOS LEIDYKLOS IŠLEISTOS KNYGOS

Teirautis: LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA
Telefonai: darbo metu (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759
Dėmesio! Kai kurioms knygoms daroma nuolaida net iki 50%.
Prašykite kainarašio.

Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija paskyrė 1000 dol. New Yorko dailės parodos premijom. Kaip žinia, toji paroda rengiama vasario mėnesį ryšium su Lietuvos nepriklausomybės švente. Paskirdama 1000 dol., pelno skirstymo komisija pridėjo šias sąlygas: 1. kad parodoje galėtų dalyvauti visi lietuviai dailininkai, ne tik iš New Yorko apylinkės, 2. kad juri komisija, kuri paskirs premiją, būtų sudaryta iš specialistų dailininkų ir 3. kad premijos paskyrimo būtų paminėtas mecenatas — Lietuvių Fondas.

Maspetho žinios

Lankysis vyskupas

Gruodžio 11, antradienį, Brooklyno vyskupas Francis J. Mugavero lankysis lietuvių V. Atsimainymo parapijos bažnyčioje. Vakare 7:30 v. vyskupas su parapijos kunigais — Pranu Bulovu ir Jonu Pakalniškiu laikys koncertines mišias ir pasakys pamokslą. Po mišių visi renkasi į parapijos salę kavutei. Vyskupas nori pasimatyti ir pasikalbėti su parapičiais.

Būtų gražu, kad lietuviai pasvestų kelias valandėles, atsilankytų bažnyčioje ir salėn, įvertintų šią retą progą pasimatyti su savo vyskupu.

Kun. Pranas Bulovas, V. Atsimainymo parapijos klebonas, perėmė iš prel. Jono Balkūno šios parapijos katalikų veteranų kapeliono pareigas. Oficialus pareigų perėmimas įvyko lapkričio 25 parapijos salėje.

Prel. Jonas Balkūnas dalyvavo Vliko seime gruodžio 1 ir 2 dienomis Toronte. Gruodžio 5 išvyksta į Floridą visi žiemai.

Lietuvos vyčių 110 kuopos juniorai gruodžio 19 ruošia kūčias savo kvietimiu svečiam parapijos salėje. Ši jaunųjų vyčių grupė, neseniai įsikūrusi, rodo gyvą veiklą. Susirinkimo metu išmoksta keletą lietuviškų žodžių, mokosi kaip iš šiaudelių papuošti Kalėdų eglutę. Jie dalyvavo vyčių rajono suvažiavimuose. Keletas iš jų buvo net metiniame vyčių seime Brocktone.

Parapijos organizacijų komitetas Naujųjų Metų sutikimą ruošia parapijos salėje.

Parapijos klebonas kun. Pranas Bulovas atnaujino bažnyčios grindis, išklodamas visą bažnyčią naujais raudonais kilimais.

Clevelando vyrų okteto nauja stereo plokštelė Nr. 2 gaunama Darbininko administracijoje. Su persiuntimu kaina 6 dol. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

"Vargšas Tadas", dviejų veiksmų komedija, bus suvaidinta New Yorko gruodžio 9, sekmadienį, minint Lietuvos vyčių organizacijos įkūrimo 60 metų sukaktį. Vaidinimas, kuris pralinksmino visus vyčių seimo dalyvius ir visą Brocktono lietuvių visuomenę, surežisuotas aktorius Juozas Boley-Bulevičius. Vaidina Lietuvos vyčių vidurio Atlanto apskrities vaidybos būrelis, dalyvaujant Helen Matthews, Birutei ir Vytautui Radzivanam ir Rimui Vebelitnui. Be vaidinimo, šiame minėjime bus ir Liudo Stuko koncertas. Programai pasibaigus, bus proga pasižinti prie linksmos muzikos. Rengėjai yra Lietuvos vyčių 41-oji kuopa. Visi maloniai kviečiami atsilankyti, pasilinksinti, pasiklausyti ir pasišokti. Miestoje yra North 5th ir Havemeyer gatvių sankryžoje, Brooklyne. Pradžią 4 v. popiet.

Kalėdinės dovanos

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko administracijoje. Dežutė su 12 kortelių religiniais arba tautiniais motyvais su lietuviškais pasveikinimais su persiuntimu 1.50 dol., arba 10 spalvotų kortelių kitokios rūšies 2 dol. Prašom laiku užsisakyti, kad laiku galėtumėt išsiųsti.

Vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo Darbininko skaitytojai kviečiami prisijusti auką spaudai remti ir tuo pačiu sveikinti artimuosius ir draugus per laikraštį. Anksčiau prisijungusieji bus laiku patalpinti laikraštyje.

Kalendorių 1974 metam galima gauti Darbininko administracijoje: Anglijoj Nidos išleistas, kasdien nuplėšiami lapeliai — kaina 3.50 dol. Gaunamas ir Darbininko išleistas kalendorius, nuplėšiamas kas mėnuo. Kreiptis į Darbininko administraciją.

Išnuomojamas butas iš 5 kambarių ir virtuvės, su visais patogumais, prieinama kaina, Cypress Hills sekcijoje. Skambinti visą dieną: MI 7-3971.

Woodhavene parduodamas mūrinis vienos šeimos namas, iš 9 kambarių. Moderniškai įrengtas, su dviem garažais. Gražios apylinkės, lietuviškas rajonas. Arti krautuvės, mokykla. Kaina labai prieinama. Dėl informacijų skambinti Vastūnui, tel. VI 6-3075.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač siuntiniam į Lietuvą.

(Polyester-Knits yardas 2.50, Arnel Jersey yardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS

55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

VASYLIŪNŲ METINIS KONCERTAS

Gruodžio 8, šeštadienį, 7:30 val. vak. Bostone, Mass., Jordan Hall mažojo salėj (Recital Hall) įvyks retas koncertas. Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis M. Vasyliūnas, pasikvietę talkon klarnetistą David Mott, atliks programą, skirtą kompozitoriaus Kazio Viktoro Banaičio kūriniam. Bus atlikta Rapsodinė sonata h moll, Trio

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE IEŠKOMI ASMENYS

Česnalevičienė, Levosė, Mykolo dukė, gim. Kučanskaitė 1889 Alovėje, Alytaus apskr., į JAV-bes imigravusi prieš Pirmąjį pasaulinį karą.

Jašinskas, Vytautas, Kosto sūnus, gimęs Gargžduose, 1947 iš Vokietijos išvykęs į Kanadą. Jo ieško sesuo Gražina Andriušienė.

Logminas, Feliksas, Martyno sūnus, kil. iš Vievio vl., Trakų apskr., ar jo šeimos nariai.

Petrišūnas (Petrašūnas), Stasys, žmona Lydija (gim. Zentikaitė), sūnus Vytautas. Iki 1939 gyvenę Klaipėdoje, buvo geležinkelio įstaigos tarnautojas.

Senkevičienė-Pupalaigaitė, Emilija, vyras Balys, ar jų šeimos nariai, atvykę prieš Pirmąjį pasaulinį karą, gyvenę Detroit, Mich.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street New York, N. Y. 10024.

LB New Yorko apygardos pareiškimas per Laisvės Žiburio radiją 1973.XI.3

— Lietuvos idilijos ir Sonata d moll.

Vienu metu solistas Stasys Ljepas apie Banaičio Trio gražiai atsiliepi spaudoj:

"Lietuvos idilijos — pastoralinė suita, tai kūrinys, atestuojantis Banaičių, kaip subtilių plonybių lietuviškoje muzikoje puoselėtoją, dažnai čia pasiekiantį tikro meistriskumo. Trijų dalių suitai pats kompozitorius davė programines antraštes: Vasaros ryto aidai, Našlaičių skundas ir Kaimo šokis. Ta Suvalkijos lygumų, jos plačių su raliuojančiais piemenėliais ganyklų, sodžiaus gyvenimo linksmy ir tamsesnių epizodų garsinė poema žavi savo paprastumu, gamtiško gyvenimo nekalbama ir natūralumu. Trys instrumentai, kiekvienas jų grakščiai sumedami savaip skirtingų varsu melodinius žiedus. Čia sukrauna didžiulę garsinę lyrinio grožio kupetą, tokiu šviežiu gaivumu alsuojančią, kaip ir toji kvepianti Suvalkijos lyguma."

Nemažiau jautriai Stasys Ljepas apibūdino ir Sonata d moll:

"Sonata d moll smuikiui ir fortepionui yra tikras Banaičio širdies kraujo kūrinys, labai jo brangintas kūdikis, išnešiotas, mirus jo motinai, asmeninių negandų bei sukrėtimų audroje, atautas giliu liūdesiu, dažnai sukambančiu tirštu, sunkių gedulingų, gaudžiančių lyg varpai sąskambių pynėmis. Emocionaliai jautriomis temomis, savo dvasia atspindinčiomis liaudies dainų charakterį, tų temų dinamiu išvystymu, užkopiančiu į nemažą dramatinę aukštumą, sonata retai tepirtrūkta įtampos kvapo..."

Būtų galima daug pasakyti ir apie Rapsodinę sonatą, kupiną kunkuliuojančio lietuviško gyvenimo, pilną lyrinį bei dramatiškų momentų.

Lietuvių visuomenė nuoširdžiai kviečiama nepraleisti tokios retos progos pasigerėti aukšta, klasine, lietuviška kūryba. Bilietai gaunami salės kasoje; jų kaina 2.50 dol.

KALĖDINĖS DOVANOS

Tik per Angliją, greičiau, pigiau, geriau. Siūlome labai aukštos kokybės dovanų siuntinį, kuris bus naudingas kiekvienai šeimai Lietuvoje.

Kalėdinis 1973

3 1/4 jardo puiki vilnonė angliška eilutei medžiaga, 3 jardi stora crimplene medžiaga moteriškam kostiumėliui arba moteriškam paltui, vyriški neiloniniai marškiniai, arba bliuskutė, vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis. 1 vilnonė gėlė skarelė, 2 gėlėtos nailoninės skarelės, 2 p. vyriškų arba moteriškų vilnonių arba nailoninių kojinių, 2 jardi crimplene medžiaga suknelei arba 1 sv. vilnonių megztiui siūlų, 1 sv. šokoladinių saldainių dėžė, 20 angliškų cigarečių. Kaina su įskaičiuotu muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis — 140 dol.

Maisto siuntinius sudarome pagal pareikalavimą. Tam, kas pageidauja pats sudaryti siuntinį, siūlome šiuos dalykus:

3 1/4 jardo labai gera angliška kostiuminė medžiaga	\$45.00
Stora su ornamentais crimplene medžiaga 1 jardas	\$ 6.00
Crimplene medžiaga, suknelėm, 1 jardas	\$ 5.50
Nailoninis kailis moteriškam paltui	\$33.00
Dirbtinis mink, moteriškam paltui	\$54.00
Vilnonė žieminiams paltui medžiaga	\$36.00
Vilnonė gėlėta skarelė	\$ 8.00
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių	\$ 9.00
Parukai įvairių spalvų	\$30.00
Nailoniniai marškiniai	\$ 9.00
Vilnoniai arba Acryleno nertiniai	\$19.00

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigus dėl tokių prekių, kurių negalima iš čia pasiųsti.

BALTIC STORES LTD. (Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England
Telef. 01739 8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Johnas J. Grigaitis. Rašykite su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas — Aseta virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

Redakcija 827-1352
 Administracija 827-1351
 Spaustuvė 827-1350
 Vienuolynas 235-5962
 Kultūros Židinytis 235-5962

Pršom atkreipti dėmesį — su šiuo numeriu yra pasikeitęs Darbininko adresas ir telefonas. Naujas adresas: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Naujas telefonas — 827-1352.

Dr. Aldona Janačienė kalbės apie Lietuvos persekiojamą Bažnyčią koncerte, kuris rengiamas gruodžio 16, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Koncertu bus prisiminta ir pagerbta Lietuvoj persekiojami tiktieji.

Kat. Moterų Sąjungos 24 kuopa gruodžio 9 švenčia kuopos metinę šventę tokia tvarka: 11 val. mišios ir bendra komunija Angelų karalienės parapijos bažnyčioje; po mišių tos pačios parapijos salėje metinis kuopos susirinkimas ir vaišės. Visos narės kviečiamos kuo gausiausiai dalyvauti.

Kun. Ladas Budreckas praves susikaupimą koncerte, kuris skiriamas Lietuvos persekiojamai Bažnyčiai prisiminti. Koncertas bus gruodžio 16, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje.

Gruodžio 8, šeštadienį, yra privaloma šventė — Marijos Nekaltas Prasidėjimas. Katalikai privalo išklausti mišių.

Dail. Adomo Galdiko monografijos pristatymas bus gruodžio 14, penktadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje. Dail. Aleksandra Kašubienė kalbės tema "Adomo Galdiko kūrybinė eiga". Paskaitos metu bus rodomos skaidrės. Po paskaitos bus galima įsigyti ir pačią monografiją. Knyga atspausdinta Italijoje, dalis paveikslų spalvota, kita — juoda balta. Knygos kaina — 14.95 dol.

New Jersey Lietuvių Tarybos valdyba gruodžio 9, sekmadienį, 1 val. popiet Lietuvių Laisvės salėj, 269 Second St., Elizabeth, N. J., kviečia visuotinį dvimetinį lietuvių organizacijų atstovų suvažiavimą. Organizacijos prašomos atsiųsti bent po 3 atstovus.

Už a.a. Onos Slivinskienės sielą, ketvirtų mirties metinių proga, mišios bus aukojamos gruodžio 4 lietuvių pranciškonų koplyčioj Brooklyne.

Priekalėdinį apsipirkimą rengia vyr. skaučių židinytis Vilija gruodžio 16, sekmadienį. Pradžia 12 val. Bus demonstruojama šiaudinukų darymas, medžio deginimas, sidabro apdirbimas. Parodėlė vyks Kultūros Židinio žemutinėje salėje.

Važiuojantieji į persekiojamos Bažnyčios koncertą, kuris bus gruodžio 16, sekmadienį, bus pavežti automobiliais nuo Jamaica Ave. ir Cypress Ave. kampo. Kas ten sustos tarp 3:30 ir 4 v. popiet, bus pavežtas į Kultūros Židinį. Mašinos bus su lietuviškais vyties ženkliais. Į jas ir prašo rengėjai kreiptis.

Helen Murmokienė, gyvenusi 56 Sheradan Ave. Brooklyne, mirė lapkričio 26. Palaidota lapkričio 29 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse. Liko sūnus Edvardas Remeika, marti Helen, anūakai Edvardas ir Kristina. Velionė buvo Apreiškimo parapijos Šv. Rožančiaus draugijos narė.

Į Vliko seimą, kuris vyko gruodžio 1 ir 2 dienomis Toronte, iš New Yorko dalyvavo gana didelė grupė: Jurgis Valaitis, J. Audėnas, prel. J. Balkūnas, Antanas Razgaitis, J. Pažemėnas, Vyt. Radzivas, Br. Bieliukas ir Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas. Pranešimus padarė: prel. J. Balkūnas apie Tautos Fondą, J. Audėnas bankete kalbėjo apie Vliką pogrindyje. Taip pat pranešimus padarė vicepirm. J. Valaitis ir A. Vakselis (jo pranešimą paskaitė A. Razgaitis).

Romas Kezys, kelionių agentūros Vytis savininkas ir Laisvės Žiburio radijo programos vedėjas, lapkričio 25 darbo reikalais buvo išvykęs į Venecuėlą. Į New Yorką grįžo lapkričio 28.

Foto darbų paroda rengiama gruodžio 16 Apreiškimo parapijos salėj Brooklyne. Tai bus didžiausia lietuvių foto menininkų paroda, iki šiol buvusi laisvame pasaulyje. Dalyvauja 61 foto menininkas. Be to, bus rodomi nauji kun. Algimanto Kezio, SJ, dokumentiniai filmai. Šią parodą ir filmų popietę rengia Laisvės Žiburio radijas.

Pavergtų Europos Kraštų Moterų Taryba (The Council of European Women in Exile) atžymi savo veiklos 20 metų sukaktį. Ta proga gruodžio 9 rengia dainų ir muzikos koncertą Vengrų namuose, 213-215 East 62nd Street, New York City. Pradžia 4 v. popiet.

NAUJŪJŪ METŪ SUTIKIMA

RENGIA APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORAS

gruodžio 31 Apreiškimo parapijos viršutinėje salėje.

Šokiams groja Juozo Kazlo orkestras.

Raginame vietas iš anksto užsisakyti. Kol kas stalai dešimčiai žmonių dar gaunami.

Vietas galima užsisakyti pas choro pirmininkę Louise Senken, ST 2-6965, Marytę Šalinskienę — 296-2244 ir klebonijoje pas kun. A. Račkauską.

Bilieto kaina — 12 dol.

Laisvojo Pasaulio Lietuvių Menininkų

FOTO DARBŪ PARODA

IR

KUN. ALG. KEZIO, S. J. FILMAI

bus rodomi

Sekmadienį, gruodžio 16 d.

Apreiškimo par. salėje, Brooklyne, North 5th ir Havemeyer Sts.

Parodoje dalyvauja 61 menininkas

Paroda atidaryta nuo 12 val. iki 5 val.

Filmų rodymas prasideda 1 val.

Po filmų — pobūvis apatinėje salėje

Visus kviečia atsilankyti

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

DAIL. JURGIO JUODŽIO

Paveikslų Paroda

dedikuota: Simui KUDIRKAI, Romui KALANTAI ir kitiems Lietuvos didvyriams pagerbti.

Paroda vyksta: 1973 m. gruodžio mėn. 8-9 dienomis Kultūros Židinio naujoje salėje, Atidarymas: šeštadienį, gruodžio 8 d. 7 val. v. Atidaromą

Atidarymas: šeštadienį gruodžio 8 d. 7 val. v. Atidaromą žodį tars Lietuvos Generalinis Konsulas Anicetas Simutis. Paveikslų apžvalgą padarys dail. Česlovas Janušas. Simo Kudirkos išdavimo tragediją nušvies Algis Rukšėnas, knygos "Day of Shame" autorius.

Pranešėja: Jūratė Balsytė-Jasinskienė.

Paroda lankoma: šeštadienį nuo 12 val. iki 9 val. v. sekmadienį nuo 12 val. iki 8 val. v.

Parodą rengia Lietuvių Fronto Bičiulų New Yorko Sambūris

VISI KVIEČIAM!

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga

maloniai kviečia Jus atsilankyti į išleistos

DAIL. ADOMO GALDIKO MONOGRAFIJOS PRISTATYMA

Dail. Aleksandra Kašubienė kalbės tema — "Adomo Galdiko kūrybos eiga". Savo kalbą pailustruos skaidrėmis.

Pristatymas bus gruodžio 14, penktadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje.

Oceancrest apartamentuose, kuriem vadovauja LITO grupė, yra dar keletas butų. Vadovybė praneša, kad taip pat yra ruošiami pavieniai kambariai, pritaikyti vyresniems žmonėms ir pensininkams. Bus išnuomojami po 100 dol. mėnesiui. Šie modernūs namai yra tik keturi blokai nuo Atlanto ir pasiekiami subway pagalba iš betkur. Šeimos ir pavieniai asmenys dėl informacijų kreipiasi telefonu: 471-5909.

PARDUODAMAS

mūrinis, 4 aukštų namas, buv. Balfo patalpos, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y. Pirmas aukštas tinka ofisui-krautuvei, 3 butai po 4 kambarius, išnuomoti. Šildymas alyva. Pirmenybė lietuviams pirkėjams. Teirautis Balfo Centre Chicagoje, 2606 W. 63 St., tel. (312) 776-7582.

Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygardos Valdyba ir Apylinkės maloniai kviečia visus New Yorko ir apylinkės lietuvius į

1974 Naujųjų Metų sutikimo

BALIŪ

kuris įvyks pirmą kartą naujai pastatytame Lietuvių Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Baliaus pradžia gruodžio 31 d. 9 val. vak.

Lietuviškam skonyje, ponios E. Mickeliūnienės paruoštos vaišės.

Šampanas ir stipresni gėrimai ant stalo.

Joe Thomas orkestras.

Vietos prie stalų 10 asmenų užsakomos neveliau kaip iki gruodžio 27 d. pas:

K. Bačkauską (visą dieną) — 84-55, 86th Ave. Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 846-5543.

V. Padvarietį (vakarais) 87-40, 127th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 847-5619.

A. Radzivanienę (visą dieną) — 84-16, 110th St. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 441-9720

A. Reventą (visą dieną) — 87-66, 95th St. Woodhaven, N. Y. 11421. Tel. 441-9725

Automobiliai pastatomi Kultūros Židinio kieme nemokamai.

Įėjimo auka asmeniui — \$20. — ir jaunimui iki 18 metų, tėvų globoje, — \$10. —

Lietuvos Vyčių 60-ties metų veiklos sukaktį naminėti New Yorko Lietuvos Vyčiai rengia linksmą popietę:

vaidinama linksma komedija

VARGŠAS TADAS

vaidina N. Y. Vyčiai, režisuoja aktorius Juozas Boley-Bulevičius

Solistas Liudas Stukas išpildys dainų koncertą

Po to šokiai prie smagios muzikos — groja Kazlo ansamblis

DATA IR VIETA: sekmadienį, 1973 m. gruodžio 9 d., 4 val. p. p. Apreiškimo parapijos salėje North 5th ir Havemeyer gatvių kampas, Brooklyn, N.Y.

Auka: \$2.00

Rengia Lietuvos Vyčių 41 Kuopa

NAUJŪJŪ METŪ bendruomeninis sutikimas

bus gruodžio 31 lietuvių parapijos salėje, 207 Adams St., Newark, N. J.

Jauki aplinka. Nuotaikinga muzika. Skani vakarienė. Geriausių markių gėrimai. Specialūs stalai jaunimui. Ir visas tas jaukumas ir prašmatnumas asmeniui tik \$12.50, o studentam ir "Lipsnos" šokėjams — tik \$7.50.

Maža to. Visi tie, kurie iki gruodžio 20 per LB Newarko, N. J., apylinkės valdybą paaukos ne mažiau kaip \$100.00 Lietuvių Fondui, Naujųjų Metų sutikime dalyvauja nemokamai. Įsidedėkite — nemokamai.

Pradžia 9 v.v.

Pakvietimus užsisakyti pas:

Rozaliją Ambraziejienę — 589-5199 visą dieną;

Danguolę Didžbalienę — 925-4761 vakarais;

Ireną Eitmanienę — 274-4387 visą dieną;

Kazį Jankūną — 472-6422 vakarais;

Viktorą Jokūbaitį — 289-0404 vakarais;

Rozaliją Šomkaitę — 763-7622 visą dieną.

JŪS PADĖSITE PERSEKIOJAMIEMS

KAIP?

DALYVAUDAMI

MINĖJIME — KONCERTE

KADA?

1973 m. gruodžio 16 d., sekmadienį — 4 val. p. p.

KUR?

KULTŪROS ŽIDINYJE
 361 HIGHLAND BLVD.
 Brooklyn, N. Y.

P
R
O
G
R
A
M
A

SUSITELKIMAS — Kun. L. Budreckas
 ŽODIS — Dr. Prof. A. Janačienė

KONCERTAS:

Solistė Irena Stankūnaitė
 Pianistė Aldona Kepalaitė
 Akomp. Juozas Stankūnas

Nuo 3:30 iki 4 v. popiet prie Cypress Ave. ir Jamaica Ave. kampo bus mašinos, kurios nuveš į koncertą. Mašinos turės lietuviškus Vyties ženklus.

Po programos kavutė

Auka: \$5.00 ir \$3.00

Rengėjai:

LIETUVIŪ KATALIKŪ RELIGINĖ ŠALPA
 LIETUVIŪ KATALIKŪ MOTERŪ KULTŪROS DRAUGIJA